

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний гірничий університет
Фінансово-економічний факультет

**Кафедра економічного аналізу
та фінансів**

**МАТЕРІАЛИ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

«Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації»

20-21 квітня 2016 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

ББК 65.9 (4 Укр) 26
УДК 336

Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації / Матеріали студентської науково-практичної Інтернет-конференції (Дніпропетровськ, 20-21 квітня 2016 року). – Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2016. – с.162.

Матеріали студентської наукової конференції висвітлюють сучасні проблеми фінансової теорії та практики.

ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ВИПУСК:

Крилова О.В. – к.т.н., доцент кафедри ЕА і Ф

УКЛАДАЧІ:

Цуркан І.М. – к.е.н., доцент кафедри ЕАіФ

Замковий О.І. – ст.викладач кафедри ЕАіФ

За стиль, редакцію та достовірність поданих матеріалів студентської наукової конференції несуть відповідальність їх автори.

Усі права застережені. Розповсюдження і тиражування матеріали студентської наукової конференції без офіційного дозволу авторів заборонено.

Свідунова Н.В., ст.гр.ФК-12-1

Науковий керівник:

к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Герасимова І.Ю.

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м.Дніпропетровськ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В умовах динамічного розвитку суспільства, зростання конкуренції важливого значення набуває створення й ефективне використання системи податкового планування на підприємствах різних організаційно-правових форм і форм власності.

Податкове планування можна визначити, як законний спосіб обходу податків з використанням наданих законом пільг і прийомів скорочення податкових зобов'язань. Як показує практичний досвід, забезпечити нормальне функціонування підприємницьких структур у нестабільному ринковому середовищі та якісне управління фінансовими ресурсами керівники й фінансові менеджери можуть лише при наявності розробленого ними ефективного податкового плану. Доречно відмітити, що підприємствам усе складніше стає передбачити майбутню ситуацію в розвитку економічних відносин [1]. Але для проведення адекватної та результативної політики податкового планування, кожний суб'єкт господарювання повинен сформулювати етапи його реалізації, впровадження яких дозволить приймати ефективні управлінські рішення відносно оподаткування.

Загальна послідовність проведення податкового планування має наступний вигляд: організаційно-підготовчий етап, досліджуваний, планово-розробний та етап практичної реалізації [2].

Розглянувши етапи проведення податкового планування, неможливо не відзначити принципи, без використання яких всі дії втраять будь-який

економічний ефект і зміст. Принципами податкового планування прийнято вважати: законність, альтернативність, комплексність, ефективність, цілеспрямованість, оперативність.

Податкове планування стосується всіх податків і зборів, що сплачуються підприємством, тому повинне реалізовуватися на усіх рівнях формування стратегії підприємства: корпоративному, діловому, оперативному та функціональному, тоді буде реалізований принцип комплексності. Принцип ефективності буде дотримано, якщо за умови обмеженості ресурсів у підприємства, зокрема ресурсу часу, податкові плани і заходи будуть розроблятися як невідокремлювана частина усіх планів-проектів підприємства, включаючи технічно-технологічні, інноваційні, інвестиційні, фінансові та маркетингові. Принцип альтернативності відбиває сутність управління податковими ризиками та застосування схем оптимізації податкових платежів [3].

Узагальнюючи викладене, слід зазначити, що податкове планування на підприємстві повинно бути організоване як комплексний, інтеграційний процес, що базується на системному підході та вимагає застосування знань і навичок фахівців різного профілю, починаючи з працівників фінансової, бухгалтерської, економічної, юридичної служб і закінчуючи маркетологами та аудиторами. Організація податкового планування вимагає, крім усього іншого, наявності певних ресурсів, обсяг і структура яких, відповідно до окремих заходів податкового планування, повинна зазначатись в податковому плані підприємства [4].

Список літератури:

1. Мартиненко В.П. Оцінка ефективності податкового планування підприємств / В.П. Мартиненко // НУБіП: Наук.-метод. конф.: тез. доп. / Київ. – С.15-20.
2. Белявська К.С. Теоретико-методологічні засади формування адаптивної системи податкового планування на підприємстві / К.С. Белявська // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. – 2012. - №2. – С.157-166.
3. Горелов Д.А. Розробка стратегії податкового планування на підприємстві / Д.А. Горелов // ХНАДУ: Наук.-метод. конф.: тез. доп. / Харків, 2012. – С.13-17.
4. Магопець О.А. Методологічні підходи до організації податкового планування на підприємстві / О.А. Магопець // Наукові праці Кіровоградського НТУ : Економічні науки. – 2009. - Випуск 16 ч. II. – С.171-181.

Секція 3 Актуальні напрями розвитку фінансової системи країни в умовах глобалізації

Божок Є.М., ст. гр. ФКс-15-1

Науковий керівник:

к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Герасимова І.Ю.

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ДИНАМІКА

Державні запозичення відіграють ключову роль у макроекономічному регулюванні та є важливим інструментом подолання рецесії економіки і реалізації економічної стратегії розвитку держави.

За своєю структурою державний борг складається з внутрішнього і зовнішнього боргу. Величина державного боргу України та його динаміка відображені в табл.1 [1].

Таблиця 1.– Державний і гарантований державою борг України, тис.грн.

Дата	Загальний борг			Зовнішній борг		Внутрішній борг	
	Держ. борг	Абс. приріст	Відн. приріст	Абс. приріст	Відн. приріст	Абс. приріст	Відн. приріст
на 01.01.2011	432235,4	+115350.8	+36.4%	276745,6	+30.7%	155489,8	+47.9%
на 01.01.2012	473121,6	+40886.2	+9.5%	299413,9	+8.2%	173707,7	+11.7%
на 01.01.2013	515510,6	+42388.9	+9.0%	308999,8	+3.2%	206510,7	+18.9%
на 01.01.2014	584114,1	+68603.5	+13.3%	300025,4	-2.9%	284088,7	+37.6%
на 01.01.2015	1100564,0	+516449.9	+88.4%	611697,1	+103.9%	488866,9	+72.1%
на 01.01.2016	1571765,6	+471201.7	+42.8%	1042305,1	+70.4%	529460,6	+8.3%

З даних таблиці видно, що загальний обсяг державного боргу України має тенденцію до зростання. Значний ріст державного боргу в 2014-2015 роках пов'язаний з стрімкою девальвацією національної валюти. В структурі загального державного боргу найбільша частка припадає на зовнішній борг.

Для аналізу державного боргу використовується співвідношення державного до ВВП (табл.2) [1].

Згідно з міжнародними стандартами (Маастрихтською угодою) критичними вважаються боргові зобов'язання держави, які перевищують 60% від ВВП.

Таблиця 2.– Державний борг України за 2010-2015 роки відносно валового внутрішнього продукту.

Рік	ВВП			Співвідношення (держ.борг/ВВП)
	Тис.грн	Абсолютне відхилення тис.грн	Відносне відхилення у %	У відсотках %
за 2010	1082569	+169224	+18.5	39.9
за 2011	1316600	+234031	+21.6	35.9
за 2012	1408889	+92289	+7.0	36.6
за 2013	1454931	+46042	+3.3	40.1
за 2014	1566728	+111797	+7.7	70.2
за 2015	1979458	+412730	+26.3	79.4

Проаналізувавши співвідношення державного боргу України відносно ВВП можна зробити висновки, що в період з 2010 по 2014 рік частка державного боргу до ВВП не перевищувала 60% і коливання значень були не значні. З 2014 року Україна стала країною з підвищеним борговим навантаженням: частка державного боргу до ВВП досягла 70,2%; на кінець 2015 року зросла до 79,4% .

Згідно з прогнозами МВФ, співвідношення валового зовнішнього боргу до ВВП повинно досягти пікового значення в 2015 році, після чого має показати низхідну динаміку. Співвідношення обсягу виплат з обслуговування державного боргу та доходів державного бюджету за 2016 рік орієнтовно становитиме 16,7%. Середньозважений строк погашення державного боргу становитиме не менше 5,4 року. [2]

Україна потрапила у боргову пастку. Тому важливим завданням сьогодні є розробка ефективного механізму управління державним боргом в Україні, що сприятиме ефективному використанню запозичень і створить необхідні умови для оптимізації боргового навантаження.

Список літератури:

1. Державний та гарантований державний борг України 2010-2015р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua>.
2. Наказ Міністерства від 29.01.2016 №27 «Про затвердження Програми управління державним боргом на 2016 рік» [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

*Водоп'ян М.В., ст. гр.ЕФфк-15-м
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО СТРАХОВОГО ПОРТФЕЛЯ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Одним із ключових факторів, які впливають на функціонування страхової компанії, є оптимальний страховий портфель. За допомогою нього актуарії прогнозують обсяг надходжень страхових премій за договорами страхування, передбачають з певною ймовірністю настання страхових подій, визначають середні величини збитків за ними, а, як наслідок, прогнозують фінансові результати діяльності.

Отже, вирішення питань щодо удосконалення управління страховим портфелем та визначення оптимальної структури є нагально необхідними.

Визначити оптимальну структуру страхового портфеля можна з використанням належних засобів економіко-математичного моделювання.

Математично цю задачу можна розглядати як аналог відомої задачі Г.Марковиця про оптимізацію портфеля фінансових активів за умов ризику майбутньої дохідності фінансових інструментів.

Задача оптимізації портфеля полягає в тому, щоб визначити, яка частка портфеля повинна бути відведена для кожного виду страхування так, щоб величини прибутковості і ризику оптимально відповідали цілям страховика.

Одержання прибутку. Сутність цілі полягає у виборі такої структури страхового портфеля, щоб очікувана прибутковість цього портфеля була не меншою від зафіксованого рівня і його ризик при цьому був мінімальним.

Мінімізація ризику, яка полягає у виборі такої структури страхового портфеля, щоб ризик цього портфеля був мінімальним.

Забезпечення поступального зростання портфеля. Сутність цілі полягає у виборі такої структури страхового портфеля, щоб його ризик не перевищував

заданого фіксованого рівня i при цьому досягалась максимальна за величиною очікувана прибутковість [1].

Більшість науковців за цільову функцію при формуванні оптимального страхового портфеля беруть мінімізацію ризику [1, 2, 3, 4].

Сутність математичної моделі полягає у виборі такої структури страхового портфеля, щоб ризик цього портфеля був мінімальним.

Математична постановка цієї задачі наступна:

$$\begin{aligned} \sigma_{\pi}^2 &= D(R_{\pi}) \rightarrow \min; & (1) \\ V_1 + V_2 + \dots + V_n &= 1; \\ V_k &\geq 0, \quad k = 1, \dots, N. \end{aligned}$$

σ_{π}^2 - ризик портфеля;

R_{π} - прибутковість диверсифікованого страхового портфеля;

V_i - частка i -ого виду страхування у структурі портфеля;

N - кількість видів страхування, що входять до портфеля.

Для знаходження структури страхового портфеля, що задовольняє умовам поставленої задачі, використовується метод Лагранжа, який зводиться до знаходження розв'язку системи лінійних алгебраїчних рівнянь.

Побудована оптимальна модель страхового портфеля може бути використана страховиком для планування на наступний звітний період структури та обсягів доходів від кожної страхової послуги одночасно визначивши можливий ризик втрат як для кожної страхової послуги, так і для страхової компанії в цілому.

Список літератури:

1. Баранов А.Л. Управління страховим портфелем [Текст] : автореф. дис... кандидата ек.наук.: 08.00.08./ А.Л. Баранов; [ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»]. – Київ, 2009. – 24 с.
2. Хавтур, О. Оптимізація структури страхового портфеля: управління ризиками і дохідністю / О. Хавтур // Світ фінансів. – 2007. – Вип. 1. – С.142-152.
3. Журавльова О.Є. Забезпечення фінансової стійкості страхової компанії шляхом оптимізації структури страхового портфелю / О. Є. Журавльова // Наука й економіка. - 2013. - Вип. 3. - С. 158-167.
4. Широкова О. Ю. Формування нечіткої структури страхового портфеля / О. Ю. Широкова, Т. А. Дунаєва // Інвестиції: практика та досвід. - 2010. - № 8. - С. 50-52.

*Гусаревич О.Д., ст. гр. ФКфе-12-2
Науковий керівник:
д.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ БАНКУ

Валютний ринок будь-якої країни має певні етапи свого розвитку. Структура валютного ринку України також зазнала значних змін. Сьогоднішній стан валютного ринку України визначається поступовою лібералізацією функціонування ринку згідно з вимогами міжнародних кредиторів, МВФ, Світового банку. Важливим кроком у лібералізації валютного ринку України став дозвіл НБУ для банків укладати форвардні валютні контракти на міжбанківському ринку та перегляд лімітів відкритих валютних позицій. Банки також здобули право здійснювати операції на міжнародних валютних ринках за рахунок власної іноземної валюти, у т.ч. придбаної за національну валюту на міжбанківському ринку.

Дослідженню проблем валютного ринку присвячено роботи багатьох вітчизняних та закордонних вчених. Принципово існуючі дослідження можна поділити на дослідження основних тенденцій та закономірностей розвитку валютного ринку у довгостроковій перспективі, зокрема хвильові теорії ринків, фундаментальний макрофінансовий аналіз ринків, тощо, й дослідження, пов'язані з оперативним управлінням валютними операціями, зокрема технічний аналіз валютних ринків. Однак, натепер механізми управління валютними операціями з точки зору банківських установ далеко не завжди приносять бажаний результат, що відображається на стійкості банківської системи в цілому.

Відповідно вивчення та удосконалення потребують підходи до управління валютними операціями з урахуванням існуючих внутрішніх та зовнішніх умов, вимог до надійності та платоспроможності банківських установ. Відповідно, метою даного дослідження є виявлення перспективних

напрямів удосконалення підходи до управління валютними операціями з урахуванням внутрішніх та зовнішніх вимог до надійності та платоспроможності банківських установ в умовах змінного зовнішнього середовища.

Визначаючи можливі напрями удосконалення слід ґрунтуватись на базових функціях, які повинні виконувати валютні ринки в країні, зокрема: забезпечення своєчасності здійснення міжнародних розрахунків, страхування валютних ризиків; диверсифікація валютних резервів банків, підприємств, держав, регулювання валютних курсів; страхування валютних і кредитних ризиків; взаємозв'язок світових валютних, кредитних і фінансових ринків; отримання спекулятивного прибутку учасниками ринку у вигляді різниці курсів валют; регулювання темпів розвитку економіки. Крім того, необхідно враховувати принципові відмінності між конверсійними та депозитно-кредитними операціями. Головна відмінність конверсійних операцій від депозитно-кредитних полягає в тому, що перші не мають протяжності в часі, тобто здійснюються в деякий момент часу, тоді як депозитні операції мають тривалість в часі і різну терміновість, що, враховуючи зміну вартості грошей у часі та більшу чутливість для ризиків, потребує принципово різних інструментів управління.

Відповідно у процесі удосконалення підходів до управління валютними операціями з урахуванням внутрішніх та зовнішніх вимог до надійності та платоспроможності банківських установ в умовах змінного зовнішнього середовища необхідно реалізувати такі етапи:

- 1) Дослідження структури та динаміки базових параметрів валютних операцій банку.
- 2) Визначення найбільш чутливих операцій до фактору часу, курсової різниці, політики резервування, зміни законодавчих обмежень, тощо.
- 3) Наукове обґрунтування вибору інструментів управління валютними операціями банку та розробка структурно-логічного механізму управління.
- 4) Оцінка доцільності та ефективності використання обраних інструментів та прогнозування майбутніх цільових параметрів валютних операцій банку.

*Євтушенко Ю.В., ст. гр.ЕФфк-15-м
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

На сучасному етапі розвитку підприємницької діяльності в Україні дедалі набуває вагомішого значення саме управління фінансовими ресурсами страхових компаній, оскільки вони є базисним ресурсом, без якого неможливе функціонування й розвиток страхових компаній.

Для забезпечення надійності виконання своїх зобов'язань страхова компанія повинна ефективно формувати та використовувати фінансові ресурси.

Більшість науковців трактують капітал як сукупність фінансових ресурсів, якими розпоряджається суб'єкт господарювання з метою здійснення своєї діяльності й отриманням прибутку.

Капітал страхової компанії – це фінансові ресурси, що являють собою сукупність власних, залучених чи запозичених грошових коштів або активів у матеріальній чи нематеріальній формі, використовуються для забезпечення діяльності страхової компанії й отримання прибутку[1].

Фінансові ресурси, що забезпечують надійність виконання зобов'язань страхової компанії, складаються з власних, залучених (страхових резервів) і позичених. Характер управління фінансовими ресурсами і ступінь розмаїття і складності фінансових відносин страхової організації обумовлюються кількома чинниками [2]:

- організаційною формою, в якій створена страхова компанія.

Організаційна форма впливає на розмір та структуру статутного капіталу, на порядок формування резервного фонду, на порядок розподілу прибутку і сплату дивідендів, на розподіл відповідальності за зобов'язаннями страхової організації між її учасниками;

- внутрішньою структурою страхової організації [3].

З огляду на внутрішню структуру існують прості та складні страховики. Прості організації не мають відокремлених підрозділів – філій та представництв. Складні організації мають однорівневу або дворівневу систему відокремлених підрозділів. Грошові кошти філій включені в кругообіг коштів головної фірми, і це його ускладнює, бо дає змогу маневрувати коштами для подолання внутрішніх дисбалансів, проведення політики диверсифікації щодо формування страхового та інвестиційного портфелів;

- обсягом і структурою страхового портфеля страховика.

Обсяг і структура страхового портфеля впливає на відносини із суб'єктами страхового ринку – страховими посередниками; перестраховиками; об'єднаннями страховиків. Ця взаємодія ускладнює кругообіг коштів страховика, створюючи нові канали їх надходження, розміщення, а також змінює структуру витрат страхової компанії, впливає на її фінансовий результат;

- обсягом та структурою інвестиційного портфеля страховика.

Цей обсяг визначає склад суб'єктів фінансових взаємовідносин, впливає на структуру грошових надходжень, обсяги та структуру фінансового результату страхової компанії.

Таким чином, ефективне формування фінансових ресурсів страхових компаній, їх структури та джерел, механізму формування фінансових потоків та методів управління ними дозволять забезпечити надійний страховий захист в процесі надання страхових послуг.

Список літератури:

1. Чиж Л.М. Сутність, структура та функції страхового капіталу / Л.М. Чиж // Економіка. Управління. Інновації. - 2012. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2012_1_66
2. Добош Н.М. Основні принципи формування та управління капіталу страхових організацій / Н. М. Добош // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. - 2013. - № 767. - С. 132-140.
3. Пилипенко О.І. Управлінський облік власного капіталу / О.І. Пилипенко // Бухгалтерський облік і аудит : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2004. – Т. 17. – С. 58–59.

Statistical modeling of economic systems in equity markets

Statistical modeling method (or Monte Carlo method) is a way to study the behavior of stochastic systems (economic, technical, etc.) under conditions where the internal interaction is not certain to the full extent. This method consists in reproducing of observable physical process with the help of probabilistic mathematical model and calculating characteristics of the process [1].

The method is based on multiple tests of the constructed model, followed by statistical processing of data to determine the numerical characteristics of the process in the form of statistical appraisals of its parameters.

The majority of calculations by the Monte Carlo method are carried out using a random quasi-number [2, 3]. From the sequence of random numbers uniformly distributed in the interval [0, 1], we can freely switch over to a sequence of random numbers with arbitrary distribution law.

There is a basic relation between the random numbers that have specified distribution law and random numbers with uniform distribution law in the interval [0,1]. The general meaning of relation hereinbefore lies in the fact, that for converting a sequence of random numbers with uniform distribution law in the range [0,1] to the sequence of random numbers with a predetermined distribution function $F(x)$ it is essential to select a random number ξ from the set of random numbers with uniform distribution law in the interval [0,1], and solve the equation

$$F(x) = \xi \quad (1)$$

with respect to the variable x .

Solution of the equation represents a random number from a collection of random numbers with a distribution function $F(x)$. [1]

In a case where $f(x)$ density of probability is given instead of $F(x)$ distribution function, relation (1) becomes:

$$\int_{-\infty}^x f(x)dx = \xi \quad (2)$$

For series of the most frequently encountered in the real economy distribution laws, was found the analytical solution of the equation (2), the results of which are adduced in table 1.

Table 1

Formulae for simulation of random variables

Variates distribution law	Density of distribution	Formula for simulating a variate
Exponential	$f(x) = \lambda e^{-\lambda x}$	$x_i = -\frac{1}{\lambda} \ln \xi_i$
Weibull	$f(x) = \frac{a}{b} \left(\frac{x}{a}\right)^{a-1} \exp\left[-\left(\frac{x}{b}\right)^a\right]$	$x_i = -b(\ln \xi_i)^{\frac{1}{a}}$
Gamma distribution (η -Integer)	$f(x) = \frac{\lambda^\eta}{\Gamma(\eta)} e^{-\lambda x} x^{\eta-1}$	$x_i = -\frac{1}{\lambda} \sum_{j=1}^{\eta} \ln(1 - \xi_j)$
Gaussian	$f(x) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-\bar{x})^2}{2\sigma^2}}$	$x_i = \bar{x} + \sigma \left(\sum_{i=1}^{\eta} \xi_i - 6 \right)$

Improvement of approaches to the use of hypothesis of random effects influence on market parameters in the course of assessing the fair value of risky assets in stock markets will allow to formulate the most advantageous strategy for investors.

Список літератури:

- 1 Бережная Е.В., Бережной В.И. Математические методы моделирования экономических систем: Учеб.пособие. - 2-е изд.,перераб.и доп.—М.:Финансы и статистика, 2006.- 432 с :ил..
- 2.Христиановский В.В. Экономико-математические методы и модели: практика применения в курсовых и дипломных работах: учебное пособие/ В.В. Христиановский, Т.В. Нескорородева, Ю.Н. Полшков; под ред. В.В. Христиановского— Донецк: ДонНУ, 2012. – 324 с.
- 3.Моделі і методи соціально-економічного прогнозування: підручник для студ. вищ. навч. закл. / В.М. Геєць, Т.С. Клебанова, О.І. Черняк та ін.; Харківський нац. екон. ун-т. – 2-ге вид. – Харків: Інжек, 2008. – 394 с.

*Койнаш Т.А., ст. гр. ЕФфк-15-м
Науковий керівник:
д.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Єрмошкіна О. В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ НАДІЙНІСТЮ ТА ЛІКВІДНІСТЮ БАНКУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Банки є рушійною силою економічної системи держави, адже саме вони за допомогою фінансових інструментів здатні впливати на стабільність економічної ситуації в країні. Тому, особливо актуальною є проблема забезпечення фінансової надійності та ліквідності банку. Неліквідний банк не може виконувати свої функції і проводити операції з обслуговування клієнтів, його рейтинг знижується, банк втрачає потенційний прибуток. Надлишкова ліквідність є результатом негативного управління банком і говорить про неспроможність менеджменту банку ефективно розпоряджатися залученими ресурсами, це призводить до зниження рентабельності банківської діяльності й навіть може привести до збитковості банку. Тому вирішення проблем ліквідності повинно мати найвищий пріоритет в роботі банку, а формування та використання адекватного інструментарію управління ліквідністю банку – першочергове завдання, що і визначає актуальність дослідження.

Управління ліквідністю банку досліджували такі науковці, як О.І. Лаврушин, В.І. Міщенко, В.М. Шелудько та ін. Незважаючи на суттєві наукові результати, натепер відсутні єдині методичні підходи до управління ліквідністю банків, особливо у контексті забезпечення довготривалої фінансової стійкості банків.

Метою представленого дослідження є критичний аналіз методичних аспектів управління ліквідністю банків, як складової забезпечення довготривалої фінансової стійкості банку та його сталого динамічного розвитку.

При управлінні ліквідністю необхідно враховувати такі особливості: наявність різних підходів до визначення ліквідності, що призводить до

виникнення значної кількості методів її оцінки; тісний взаємозв'язок між ліквідністю і доходністю.

Управління банківською ліквідністю варто розглядати як складний багатоетапний та безперервний процес, що є сукупністю підходів і методів, за допомогою яких здійснюють діагностику та планування ліквідності (через аналіз та коригування внутрішніх чинників) і тому досягається оптимальне співвідношення між активами та зобов'язаннями за обсягами, термінами та валютами, що дає змогу банкам обмежити рівень ризику незбалансованої ліквідності та досягти максимізації прибутковості за умов обов'язкового дотримання її нормативів. Без якісного управління банк не зможе надавати послуги щодо обслуговування фізичних і юридичних осіб, здійснювати кредитну-інвестиційну діяльність, тому вирішення проблем підтримки ліквідності повинно мати найвищий пріоритет у роботі менеджменту банку.

Складовими фінансової стійкості є капітальна стійкість, ліквідність, прибутковість та ризик. Управління ліквідністю, спрямоване на забезпечення фінансової стійкості, повинно розглядатись як багатоетапний процес забезпечення збалансованості активів та пасивів банку, що підтримує капітальну стійкість банку, яка також є невід'ємною частиною стійкості банку. З цього можемо зробити висновок, що управління ліквідністю банку забезпечує підтримання на належному рівні усіх складових фінансової стійкості, а отже, є її невід'ємною частиною.

Відповідно, у процесі управління ліквідністю необхідно сформувати такий набір методів, підходів, інструментів та процедур, які з одного боку будуть забезпечувати формування такої структури активів та пасивів банку, які можна буде оперативно регулювати за термінами обігу, методами обчислення процентних ставок, якістю, тощо. З іншого боку управління повинно бути спрямоване на забезпечення не тільки ліквідності та надійності банку, а й на формування й реалізацію внутрішнього потенціалу банку щодо довготривалого стійкого розвитку та діяльності на ринку фінансових послуг.

Колісниченко Ю.І., ст. гр. ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

СУТНІСТЬ, ЗМІСТ ОЦІНКИ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА ТА ЇЇ РОЛЬ В ЗАБЕСПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

У процесі своєї діяльності суб'єкти господарювання можуть опинитися в ситуації недостатнього фінансування потреб за рахунок власних ресурсів, що призводить до залучення ними кредитних.

Одним із суб'єктів кредитних відносин є банківська установа, яка акумулює кредитні ресурси і передає їх у тимчасове користування підприємству. Кредитування є найбільш дохідною статтею активу банку і одночасно – це одна з найризикованіших операцій банків України на сучасному етапі їх діяльності. Основним критерієм у формуванні відносин між кредитором і клієнтом є кредитоспроможність позичальника.

Розвиток кредитної системи країни та орієнтація на ринковий характер економіки вимагають більш обґрунтованих підходів до проблем оцінки установами банків кредитоспроможності позичальника.

Для вітчизняних банків ця діяльність набуває особливого значення, оскільки їх кредитні портфелі характеризуються значним рівнем простроченої, пролонгованої і безнадійної заборгованості (рис. 1) [2].

Протягом останніх років спостерігається стійка тенденція до зростання обсягів проблемних кредитів, при цьому їх частка у загальному обсязі кредитного портфеля знижується, за останні три роки вона складає від 9,61 до 7,7 %.

Для позичальника оцінка кредитоспроможності також важлива, оскільки від її результату залежить обсяг та рівень забезпеченості кредиту.

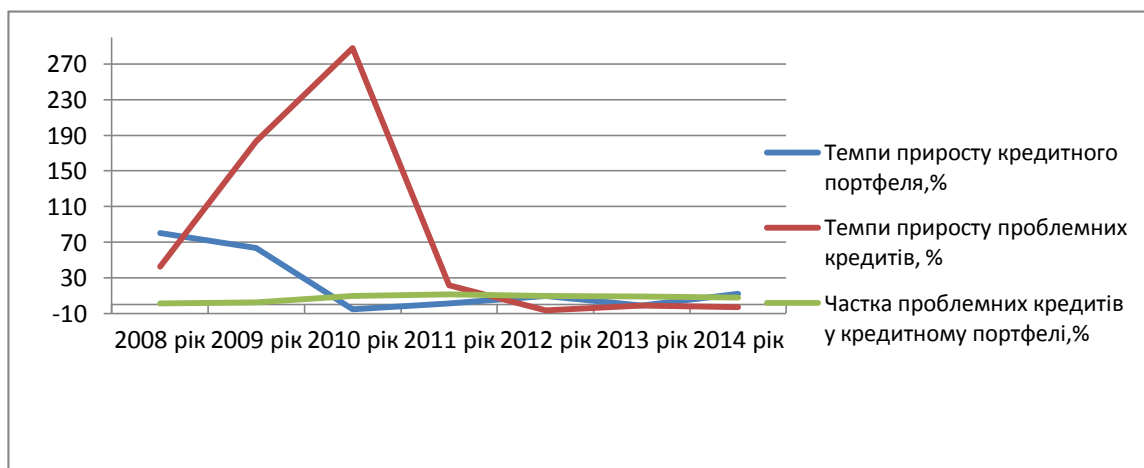

Рис. 1.1 Кредитний портфель вітчизняних банків 2008-2014 рр., млн. грн.

Джерело: Складено за даними офіційного сайту НБУ: www.bank.gov.ua

Серед інструментів з мінімізації ризику в кредитній діяльності банку чільне місце посідає оцінка кредитоспроможності позичальників. Реальні висновки і пропозиції за результатами аналізу кредитоспроможності позичальників дозволяють уникнути невиправданих ризиків при проведенні кредитних операцій. Точність оцінки важлива і для позичальника, адже від неї залежить рішення про надання кредиту та про можливий його обсяг .

Проведення достовірної оцінки кредитоспроможності суттєво впливає і на результати кредитної угоди, і загалом, на ефективність кредитної діяльності самого банку.

Оцінка кредитоспроможності позичальника є важливою складовою управління кредитним ризиком комерційного банку. Необхідність активізації механізму визначення кредитоспроможності позичальника зумовлена швидкими темпами зростання обсягів наданих кредитів, а отже і збільшення ризикованості банківської діяльності [1].

Список літератури:

1. Андрушків, Т.В. Проблеми оцінки кредитоспроможності позичальників в управлінні кредитним ризиком банку [Текст] / Т.В. Андрушків // Актуальні питання теорії і практики банківської діяльності. – 2008. - № 2(15). – С. 113-118.

2. Остафіль О. Комплексна оцінка кредитоспроможності позичальника як інструмент управління кредитним ризиком банку/ Остафіль О., Рубаха М.//Формування ринкової економіки в Україні - 2009.- №19. - С.387-396.

*Мамедова Д. Т., ст. гр.ЕФфк -15С
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА ЗМІНУ УМОВ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ

У сучасних умовах розвитку економіки, що характеризується нестабільністю фінансової та політичної системи, недосконалим законодавством, виникають значні проблеми у банківському кредитуванні.

Серед основних проблем банківського кредитування можна виділити такі: високі проценти по кредитах, не вигідні умови кредитування для позичальників, обтяжлива процедура отримання кредиту, низька платоспроможність населення. Окрім того, з девальвацією національної грошової одиниці постає проблема обслуговування кредитів, узятих позичальниками у іноземній валюті. Кредитне навантаження позичальників у гривнях зросло у чотири-п'ять разів, тоді як фінансова спроможність залишилася на тому ж рівні. Отже, питома вага проблемних кредитів у банківській системі значно зросла, що негативно впливає на фінансову стійкість банків. За даними Національного банку України, частка простроченої заборгованості по кредитах вітчизняних банків у липні в порівнянні з червнем 2014 року зросла на 0,9 процентного пункту – до 10,8% [1]. Проте з 6 лютого 2015 року НБУ відпустив курс валют у «вільне плавання», що призвело до ще більшого знецінення гривні, а, отже, і прострочена заборгованість у 2015 році по кредитах буде мати ще більший рівень. Враховуючи той факт, що кредитні операції банків дають майже 80 % прибутку, то ситуація з проблемними кредитами негативно вплине на прибутковість банківського сектору. У ситуації, яка склалася щодо валютних кредитів, можливі такі рішення: банки можуть запропонувати пільговий курс для погашення кредитів, який нижчий за комерційний; позичальники можуть звернутися у банк із заявою про

переведення кредиту в національну валюту (але, як правило, банки збільшують ставку по кредитам у цьому випадку). Очевидно, що представлені заходи будуть позитивно впливати на зниження рівня проблемних кредитів, проте, прибутковість таких операцій буде значно нижчою. Кожен банк має самостійно вирішувати питання кредитної політики та приймати рішення щодо оптимізації ризиків та прибутковості кредитних операцій.

Щодо макроекономічного рівня регулювання, то заходи щодо оптимізації кредитної діяльності банківської системи країни мають бути направлені на забезпечення ліквідності, стабільної роботи, стимулювання кредитних відносин банків з позичальниками, а саме підвищення рівня капіталізації банків, створення скоординованої системи позасудової реструктуризації кредитів та сприяння добровільній реструктуризації валютних іпотечних кредитів та інші [2].

В умовах кризи актуалізується санація банківських установ для чого необхідним є розробка чітких процедур санації комерційних банків, що відчують труднощі, однак стійкість яких є важливою з позиції забезпечення стабільності банківської системи усїєї країни та економіки у цілому. Так, вітчизняним банкам необхідно звернути увагу на зарубіжний досвід щодо індивідуального підходу до позичальників у плані погашення позик і використання фіксованих та плаваючих процентних ставок за кредит, враховуючи ситуацію в реальному секторі економіці. При умовах кредитування за плаваючою процентною ставкою, кредитна ставка може бути переглянута і встановлена відповідно до ринкової. В такій ситуації видача кредитів мінімізує ризик втрат для банку, однак збільшує його для позичальника. Таким чином, покращення кредитування комерційними банками та забезпечення оборотними коштами суб'єктів господарювання буде сприяти активізації господарської діяльності, економічному зростанню та подоланню рецесії в економіці України.

Список літератури:

1. Дані по проблемним кредитам [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Національного банку України. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
2. Банківська система 2015: виклики та перспективи [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Національного банку України. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14741673>

Матухно А.С., ст.гр. ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ

Кредитування є основним напрямком банківської діяльності і головним джерелом отримання доходів. Вітчизняні банки здійснюють кредитування як фізичних, так і юридичних осіб. Сьогодні на розвиток кредитних операцій з фізичними особами впливає багато причин, що гальмують цей процес. Але основні з них, безумовно, пов'язані з економічною нестабільністю і недостатньо ефективним правовим регулюванням [1].

Зокрема, кредити, надані резидентам банкам України, на кінець січня 2014 року становила 731 млрд. грн., А темп їх приросту становив 3,1% у річному обчисленні порівняно з 1,3% на кінець грудня. Варто уточнити, що темпи приросту кредитів, наданих фінансовим корпораціям, становили 10,3% в річному обчисленні, а кредитів, наданих домашнім господарствам - 11,7%. При цьому темп приросту кредитів, наданих фінансовим корпораціям в національній валюті, становив 16,7% у річному обчисленні, а темп приросту кредитів, наданих домашнім господарствам у національній валюті, становив 0,2% в річному обчисленні.

Станом на 2015 рік, тільки 10-15% усіх банків України інтенсивно кредитують народне господарство, основними з яких є: ПриватБанк, Укрексімбанк, ВТБ Банк, Укрсоцбанк, Ощадбанк та ін. Хоча на 25.06.2015 в Україні зареєстровано 128 банків, з інформації НБУ, в тому числі 40 з діючих банків - фінансові установи з іноземним капіталом [2].

Проблеми впровадження кредитування в нашій державі, в першу чергу вказують на відсутність досконалої правової бази. Це дійсно складна проблема. Її особливість полягає в тому, що деякі засадні моменти створення необхідного

правового поля для кредитування лежать в політичній площині. Недостатня кількість законів у цій сфері пояснюється, з одного боку, складною і повільною процедурою їх прийняття, а з іншого, тим, що банківські відносини динамічні. Це вимагає постійно вносити зміни, спрямовані на вдосконалення зазначеної діяльності, яка забезпечується оперативним прийняттям підзаконних нормативних актів.

Пропонується для ефективного розвитку кредитної діяльності банків України та патенти реалізувати такі першочергові заходи:

- удосконалити регулятивну базу, в тому числі закони, які захищають права кредиторів;

- банк варто поліпшити методики оцінки кредитоспроможності позичальників;

- забезпечити дотримання принципів, пов'язаних з умовами банківського кредитування і здійснити адаптацію міжнародного досвіду кредитування до української банківської практики;

- банки повинні визначити основні напрямки розробки методологічних підходів, щодо управління кредитними ризиками.

На державному рівні слід продовжувати роботу, спрямовану на залучення в Україну коштів міжнародних фондів, кредитно-фінансових установ, а також забезпечувати доступ до цих ресурсів як самого широкого кола банків, які відповідають критеріям прийнятності даних установ [3].

Список літератури:

1. Аналитический обзор банковская система за 2-квартал 2014//http://www.credit-rating.ua/img/st_img/AS/2014/05.08.2014/Banking_System_2014_1.pdf
2. Скільки банків осталося в Україні //<http://vecherniy.kharkov.ua/news/107854/>
3. Ибрагимов А.С. Кредитование физических лиц//<http://bibliofond.ru/view.aspx?id=697688>

*Морозов К.Е., ст. гр.ЕФфк-15-м
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ШЛЯХОМ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ СТРАХОВОГО ПОРТФЕЛЯ З УРАХУВАННЯМ ОПЕРАЦІЙ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ

Загальновідомими факторами впливу на фінансову стійкість страхових компаній є використання системи перестрахування та формування збалансованого страхового портфеля. Виконуючи функцію перестраховика, страхова компанія має змогу залучити відсутні в її портфелі ризики та управляти терміном чинних договорів, тим самим забезпечувати збалансованість страхового портфеля або зменшити нетто-тариф за конкретними ризиками за рахунок розподілу відповідальності з перестраховиком. Збалансованим вважається страховий портфель в якому досягається оптимальне співвідношення між доходом страхової компанії та ризиком портфеля.

Визначити оптимальну структуру страхового портфеля можна з використанням належних засобів економіко-математичного моделювання та оптимізації. Математично цю задачу розглядали як аналог відомої задачі Г. Марковиця про оптимізацію портфеля фінансових активів за умов ризику щодо майбутньої дохідності фінансових інструментів.

Економіко-математична модель оптимізації структури страхового портфеля повинна відповідати таким вимогам [1]:

1. Ідентифікація основних критеріїв збалансованого страхового портфеля та надання їм кількісного та якісного визначення.
2. Формування структури страхового портфеля, яка враховує коефіцієнт однорідності та ймовірність настання страхових випадків.
3. Забезпечення достатньо високого рівня платоспроможності страхової компанії.

4. Можливість досягнення ефективного функціонування страховика на основі максимізації рівня дохідності операційної діяльності за рахунок перестраховування.

5. Врахування особливостей перестрахових операцій, тобто як активного і пасивного, так облігаторного й факультативного перестраховування, а також видів страхування (ризикове або лайфове), які перестраховуються.

6. Подолання невизначеності майбутньої вартості укладення договорів перестраховування.

Мінімізацію ризику збитковості страхового портфеля, як цільову функцію економіко-математичної моделі оптимізації структури портфеля страховика, запропоновано формалізувати у вигляді такого виразу [1]:

$$\delta^2 = \frac{\sum_i (z_{mi} - \bar{z})^2 x_i + \sum_i (z_{mi} - \bar{z})^2 y_i}{\sum_i x_i + \sum_i y_i} \rightarrow \min, \quad (1)$$

де δ^2 – рівень ризику диверсифікації перестраховування (загальна дисперсія); n – загальна кількість видів страхування, за якими страховою компанією укладені договори; \bar{z} – середня вартість договору перестраховування; x_i , $i = \overline{1, n}$ – частина страхових премій, переданих у перестраховування, за i -м видом страхування (грн.); y_i , $i = \overline{1, n}$ – частка i -х видів страхування, які необхідно додатково залучити за допомогою пасивного (вхідного) перестраховування.

Враховуючи всі особливості процесу оптимізації структури страхового портфеля, ефективний вибір частини i -го виду страхування пропонується проводити за допомогою класичного методу оптимізації – методу множників Лагранжа.

Даний методичний підхід надає можливість забезпечити необхідний рівень фінансової стійкості страховика шляхом диверсифікації видів страхування.

Список літератури:

4. Бойко А.О. Оптимізація портфеля страхової компанії на основі застосування операцій перестраховування / А.О. Бойко // Актуальні проблеми економіки. – 2011.- № 1(115). – С.160-169.

*Нейман О.О., ст. гр. ФКфе-12-2
Науковий керівник:
Завідувач кафедри економічного аналізу і фінансів,
д.е.н., проф. Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

СУТНІСТЬ НАДІЙНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ КРЕДИТНОЇ УСТАНОВИ У КОНТЕКСТІ КОМПЛЕКСНОГО УПРАВЛІННЯ

Забезпечення ліквідності та надійності комерційного банку – це одне з ключових питань забезпечення життєдіяльності фінансового кредитної установи. При цьому як параметри ліквідності, так й надійності підпадають під регулювання як внутрішніми нормативними документами, так й на законодавчому рівні (включно з міжнародними вимогами – Базель I, II, III). Однак, тенденції останнього року у банківській системі України, яка характеризується постійними банкрутствами банків та визнанням їх НБУ неплатоспроможними свідчить про необхідність подальшого вивчення проблеми природи ліквідності та надійності банку, удосконалення підходів до управління процесами забезпечення ліквідності та надійності кредитних установ.

Проблемам забезпечення ліквідності та надійності кредитних установ присвячено багато робіт як вітчизняних, так й закордонних вчених, однак й натеper залишаються дискусійними питання формування адекватних мінливому зовнішньому середовищу набору інструментів, методів та підходів управління.

Відповідно, метою даного дослідження є уточнення природи та ролі ліквідності та надійності кредитної установи у процесі забезпечення її життєдіяльності.

Поняття ліквідність комерційного банку означає можливість банку своєчасно і повно забезпечувати виконання своїх боргових і фінансових зобов'язань перед усіма контрагентами, що визначається наявністю достатнього власного капіталу банку, оптимальним розміщенням і величиною коштів по

статтях активу і пасиву балансу з урахуванням відповідних термінів. Іншими словами, ліквідність комерційного банку базується на постійній підтримці об'єктивно необхідного співвідношення між трьома її складовими - власним капіталом банку, залученими і розміщеними ним коштами шляхом оперативного керування їхніми структурними елементами.

З урахуванням цього у світовій банківській теорії і практиці ліквідність прийнята розуміти як «запас» або як «потік». При цьому ліквідність як «запас» містить у собі визначення рівня можливості комерційного банку виконувати свої зобов'язання перед клієнтами у визначений конкретний момент часу шляхом зміни структури активів на користь їхніх високоліквідних статей за рахунок наявних у цій області невикористаних резервів.

Ліквідність як «потік» аналізується з погляду динаміки, що припускає оцінку спроможності комерційного банку протягом певного періоду часу змінювати сформований несприятливий рівень ліквідності або запобігати погіршенню досягнутого, об'єктивно необхідного рівня ліквідності за рахунок ефективного управління відповідними статтями активів і пасивів, залучення додаткових позикових коштів, підвищення фінансової стійкості банку шляхом зростання доходів.

Таким чином, кожен комерційний банк повинен самостійно забезпечувати підтримку своєї ліквідності на заданому рівні на основі як аналізу її стану, що складається на конкретні періоди часу, так і прогнозування результатів діяльності і проведення в наступному науково обґрунтованої економічної політики в області формування статутного капіталу, фондів спеціального призначення і резервів, залучення позикових коштів сторонніх організацій, здійснення активних кредитних операцій.

Таким чином, ліквідність комерційного банку – слід розглядати як здатність кредитної установи формувати та використовувати активи й пасиви протягом певного періоду часу відповідно до постійно змінної часової структури фінансових ресурсів, які характеризуються плинністю та зміною вартості у часі.

*Озерова М.А., ст. гр. ФК-фе-12-2
Науковий керівник:
завідувач кафедри економічного аналізу
і фінансів, д.е.н, проф. Єрмошкіна О.В
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Фінансова система країни є відображенням форм і методів використання фінансів в економіці. Відповідно, система потребує комплексного аналізу задля вирішення існуючих проблем та визначення найбільш перспективних напрямів розвитку. Модель існуючої в Україні ринкової економіки характеризується інституційними дисбалансами та викривленнями, які потребують реформування законодавчої бази, формування прозорих та простих правил функціонування на фінансовому ринку.

Серед науковців, які займаються дослідженням цієї проблеми, слід виділити таких авторів як Ф. Ален, О.І. Барановський, Р. Бернард, Б. Борн, А. Бут, А.М. Єрмошенко, В.В. Корнєєв, В.М. Лютий, С.В. Онишко, М.І. Савлук, М.У. Тейлор, П. Хартман, В.П. Унінець-Ходаківська, В.М. Шелудько та багатьох інших. Однак, пропозиції закордонних вчених, які присвячують свої роботи здебільшого розвинутих ринкам, здебільшого є неприйнятними для ринків що розвиваються й при цьому характеризуються структурними та інституційними дисбалансами, непрозорими та нечіткими правилами гри, можливістю опортуністичної поведінки учасників фінансового ринку.

Відповідно, метою даного дослідження є виявлення основних переваг та недоліків розвитку фінансового ринку України, які обумовлюють необхідність врахування у процесі аналізу тенденцій розвитку фінансового ринку певних внутрішніх особливостей.

В розвинутих країнах, де ринкова економіка є стабільною, тимчасово вільні фінансові ресурси акумулюються та забезпечують економічний ринок. Об'єктивною передумовою функціонування ринку фінансових послуг є

необхідність посередництва у взаємовідносинах між економічними агентами з приводу перерозподілу фінансових ресурсів. Вчасне відображення попиту та пропозиції на фінансовому ринку, зведення між собою посередників та постачальників і є першочерговим завданням.

В розвинутих країнах Європи спостерігається посилення протекціонізму національних регуляторних органів. Водночас розмір і потужність міжнародних фінансових груп становлять певну небезпеку для вітчизняного ринку фінансових послуг, й основною причиною цього є його недостатня капіталізація, а також нерівномірність розвитку його сегментів.

Позитивний чи негативний вектор змін від глобалізації залежить від рівня розвитку національної економічної системи та ринку фінансових послуг держави. Україна поступово інтегрується до міжнародних фінансових ринків і наслідки глобалізаційних процесів стають дедалі відчутнішими для української фінансової системи та ринку фінансових послуг зокрема. Наявність поточних проблем в економіці та функціонуванні фінансових систем країн зумовлює необхідність розробки та впровадження нових підходів до регулювання та нагляду за діяльністю банків, спрямованих на забезпечення їх платоспроможності, ліквідності, прибутковості, скорочення ризиків діяльності.

Особливістю фінансового ринку України, який суттєво впливає на функціонування економічних агентів та інститутів, які задіяні у діяльності фінансового ринку є обмеженість власне цих контрагентів, які мають доступ до ринку. Відповідно, попит та пропозиція на фінансовому ринку носить викривлений характер й відображає здебільшого внутрішньо корпоративні домовленості між найбільшими гравцями фінансового ринку. При цьому використання існуючих фінансових інструментів для здійснення інвестиційних операцій здебільшого зводиться до легалізації окремих угод, в яких найчастіше окрім базових гравців залучені агенти, що забезпечують формальну легалізацію та податкову оптимізацію виконаних угод. Відповідно, при формуванні інструментарію аналізу фінансового ринку необхідно приймати до уваги так званий інституційний фактор, який в Україні відіграє іноді вирішальну роль.

*Сизько К.В., ст. гр. ФКфе-12-2
Науковий керівник:
завідувач кафедри економічного аналізу
і фінансів, д.е.н., проф. Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ БАНКУ

В сучасних умовах розвитку банківської системи України, управління і прийняття рішень в сфері банківського кредитування проводяться в умовах невизначеності, конфліктності, дії дестабілізуючих чинників і зумовлених ними ризиків. Серед усієї сукупності банківських ризиків одне з центральних місць займає кредитний ризик. Питання аналізу ефективності управління кредитним ризиком банку та шляхи їх удосконалення є предметом дослідження багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених, зокрема О. Васюренка, А. Герасимовича, Д. Петрова, О. Лаврушина, Л. Примостки, М. Савлука, В. Пірога, А.Мороза та ін. Незважаючи на значний внесок науковців у дослідження проблеми ефективного формування та оцінки кредитного портфелю, дане питання на тепер залишається актуальним, потребує подальшого дослідження як в теоретичному, так і в практичному плані.

Відповідно, метою даного дослідження є вибір напрямів удосконалення процесу аналізу ефективності управління кредитним ризиком банку з урахуванням вимог до надійності та платоспроможності банку.

Кредитний ризик притаманний усім видам банківської діяльності, де результат залежить від діяльності контрагента, емітента або позичальника. Він виникає щоразу, коли банківська установа надає кошти, бере зобов'язання щодо їх надання, інвестує кошти або іншим чином ризикує ними відповідно до укладених угод. При цьому кредитний ризик поєднує в собі такі ризики, як стратегічний ризик, валютний ризик, процентний ризик, ринковий ризик, ризик країни тощо. Вивчаючи сутність кредитного ризику, необхідно чітко усвідомлювати, що його рівень безпосередньо пов'язаний із ефективністю системи управління процесом банківського кредитування. Він не обмежений

рамками грошового вимірювання імовірнісного відхилення реалій від прогнозів, що базуються на фінансових наслідках (збиток, банкрутство), і охоплює область отримання додаткової незапланованої вигоди (доходу, прибутку) в порівнянні з прогнозованими ризиковими подіями за умови подолання невизначеності в русі позиченої вартості.

Для вимірювання рівня ризику існують критерії, які дають змогу кількісно визначити ризик, прийнятний для банку. Такими критеріями, зокрема, є встановлені НБУ економічні нормативи, які використовуються для забезпечення мінімізації рівня ризику є обов'язковими до виконання всіма банками.

Відповідно до Постанови НБУ Про порядок регулювання діяльності банків в Україні, до нормативів кредитного ризику належать: Н7 – норматив максимального розміру на контрагента (не більше 25 %); Н8 – норматив великих кредитних ризиків (не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу); Н9 – норматив максимального розміру кредитів, гарантій, поручительств, наданих одному інсайдеру (не більше 5 %); Н10 – норматив максимального розміру кредитів, гарантій, поручительств, наданих інсайдерам (не більше 30 %).

Удосконалення аналізу ефективності управління кредитним ризиком банку зводиться до пошуку більш ефективних методів з урахуванням можливостей математичного прогнозування зміни кредитного портфеля в умовах мінливого зовнішнього середовища. Сьогодні до таких методів відносять сек'юретизацію, лімітування, хеджування, резервування та диверсифікацію. Сучасними тенденціями розвитку банківської сфери України є необхідність використання новітніх технологій зважаючи на зазначені вище об'єктивні причини, для українських банків механізм сек'юретизації в найближчому майбутньому може стати одним з найбільш ефективних щодо управління ризиками кредитного портфелю, а також отримання додаткових прибутків.

Соловійова П.В., ст.гр. ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет», м.Дніпропетровськ, Україна)

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

Наявність достатніх джерел фінансових ресурсів є основою ефективного функціонування банківської системи будь-якої країни. В багатьох країнах за рахунок залучення заощаджень населення відбувається формування ресурсної бази банків.

Важливим аспектом при вирішенні задачі формування депозитного портфеля є планування роботи по залученню депозитних ресурсів. Для забезпечення планування і управління роботою по залученню клієнтів банку необхідно оцінити можливу величину залишку грошових коштів, яку можуть забезпечити потенційні та наявні клієнти [1].

Банківські ресурси, як відомо, в основному складаються із залучених коштів. При цьому, основна складова залучених коштів – вклади та депозити. Найважливішим моментом банківської роботи є формування ресурсної бази, яке у здійсненні банком пасивних операцій історично відігравало первинну й визначальну роль стосовно його активних операцій. Основна частина банківських ресурсів, зазвичай, утворюється в процесі проведення депозитних операцій банку, від ефективної й правильної організації яких залежить стабільність його функціонування [2].

На даному етапі розвитку банківської системи, дослідження організації обліку та контролю депозитних операцій з фізичними та юридичними особами, а також виявлення шляхів її вдосконалення – головний напрямок роботи для науковців і спеціалістів банківської справи.

Ефективна система управління депозитним потенціалом банку є однією з основних умов його стабільного функціонування та забезпечення конкурентних переваг на ринку банківських послуг.

Систему управління депозитним потенціалом банку слід розглядати як процес взаємодії та виконання певних завдань функціональними підрозділами банку, в ході якої забезпечується необхідний рівень депозитного потенціалу та ефективне його використання [3].

Створення і функціонування системи управління депозитним потенціалом має базуватись на стратегії управління депозитним потенціалом. Дана стратегія повинна бути представлена у вигляді окремого внутрішнього документа, який визначатиме основні положення менеджменту банку щодо управління депозитним потенціалом та забезпечення його оптимального рівня.

З метою оптимізації депозитного портфеля та для забезпечення більшого надходження коштів на строкові та ощадні депозити пропонуємо спрощення режиму функціонування відповідних рахунків, тобто порядку зарахування коштів на вклади, видачі готівки та перерахування з депозитних рахунків. Слід більш широко застосовувати строкові вклади з додатковими внесками, також скоротити обмеження на здійснення розрахунків із використанням коштів, що містяться на ощадних та строкових депозитах. У перспективі чітке розмежування різних видів депозитів – до запитання, строкових, ощадних – буде поступово зникати, що підтверджується досвідом банків розвинених країн, де все більше розширюється сфера застосування змішаних типів рахунків.

Для подальшого розвитку депозитних операцій та збільшення даного джерела в ресурсній базі доцільно удосконалювати існуючі та впроваджувати нові інструменти, методи та моделі.

Список літератури:

1. Банківські операції: Підручник / За ред. В. І. Міщенка, Н. Г. Слав'янської. - К.: Знання, 2006. - 727 с.
2. Брітченко І., Перепелиця Р. Оцінка емітента корпоративних облігацій // Вісник Національного банку України. - 2005. - № 11. - С. 52-56.
3. Бубенко І. Управління кредитно-фінансової організації // Банківська справа. - 2000 р. - № 2.

*Солодка Д.О., ст. гр.ЕФфк-15-с
Науковий керівник:
ст. викладач кафедри ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ІСНУЮЧИ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Особливий характер кругообігу коштів страхових компаній дозволяє їм нагромаджувати значні фінансові ресурси і здійснювати активну інвестиційну діяльність. Перетворення страхових компаній на потужних інвесторів ставить нові вимоги до якості їх фінансового менеджменту. Особливої уваги заслуговує управління активами страховиків, оскільки джерелом їх фінансування переважно виступають залучені кошти (кошти страхових резервів).

Складність процесу управління активами страховиків пов'язана з ризиковим характером їх діяльності, непередбачуваністю виникнення страхових випадків і розмірів пов'язаних з ними грошових виплат. Управління активами повинне забезпечити страховикам фінансову надійність, можливість здійснювати розрахунки за страховими та іншими зобов'язаннями і отримувати інвестиційний дохід.

Управління активами – це ключовий процес, у межах якого страхова компанія планує та отримує прибуток і контролює притаманні їй діяльності ризики. Раціональне управління активами здатне забезпечити зростання інвестиційного прибутку, тривалу фінансову стійкість страхової компанії, підвищити її конкурентоспроможність, а значить – повноту виконання страхових зобов'язань і рівень задоволеності страхувальників страховим захистом, оскільки дохідність інвестицій – це лише один з факторів, що визначає ефективність діяльності страхових компаній в цілому [1].

Особливою проблемою для забезпечення виконання страховиком зобов'язань перед страхувальниками є вибір та застосування окремих методів управління активами страхових компаній.

До загальноприйнятних методів управління активами страхової компанії у зарубіжній практиці відносять [2]: метод тестування грошових потоків, метод балансування, метод імунізації та метод динамічного аналізу.

Сутність методу тестування грошових потоків полягає в зобов'язанні аналізувати активи і пасиви та надавати результати аналізу державному органу страхового нагляду та контролю.

При застосуванні методу балансування активів і пасивів можливе максимальне наближення обсягів активних і пасивних операцій з однаковими строками виконання. Але недоліком даного методу є недостатня гнучкість, не прогнозованість моментів настання зобов'язань.

Метод імунізації дає можливість ефективного структурування активів. Суть методу імунізації полягає в намаганні вирівняти чутливість активів і пасивів до зміни відповідних процентних ставок.

Метод динамічного аналізу визначає варіанти ймовірних сценаріїв розвитку. Для потреб вітчизняних страхових компаній, зважаючи на суттєву невизначеність страхового ринку України, цей метод має особливу перспективу. Динамічний фінансовий аналіз частіше використовують в страхових компаніях із ризикового страхування через більшу змінність виступаючих там зобов'язань.

Підвищення ефективності управління фінансовими активами потребує чіткого визначення цілей, спрямованих на вирішення конкретних проблем та конкретизації засобів їхньої реалізації.

Список літератури:

1. Онишко С.В. Управління фінансовими активами як інструмент забезпечення ефективності фінансового ринку / С.В. Онишко // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2014. - №2(22). – С. 105-110.
2. Ткаченко Н. В. Необхідність застосування методів управління активами страхових компаній / Н. В. Ткаченко // Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : Міжнародна науково-практична конференція, (м. Харків, 22 листопада). – Харків, 2013. – С. 406–408.

*Черненко І.О., ст. гр.ЕФфк-15-с
Науковий керівник:
к.е.н., ас. кафедри ЕАіФ Букресва Д.С.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ НА БАЗІ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ

Ринок банківських послуг в Україні перебуває на стадії формування. Найбільшим попитом користуються послуги розрахунково-касового характеру, депозитні та кредитні послуги. Проте з розвитком ринкових відносин з'являється попит і на такі послуги, як фінансовий лізинг, факторинг, гарантії, трастові послуги [1]. Швидко розвивається попит на послуги банків у сфері обігу цінних паперів: купівля-продаж цінних паперів за заявками клієнтів, розміщення емісії цінних паперів тощо. Деякі банки пропонують інноваційні банківські продукти і послуги, які дозволяють отримувати вищий прибуток шляхом покупки акцій інвестиційних фондів [2, 3].

Враховуючи зазначене, для підвищення ефективності функціонування банку та забезпечення лідируючих позицій, доцільним є інноваційний розвиток банківських продуктів на базі диференціації.

Так, ПАТ КБ «Приват банк» для зручності клієнта здійснює безкоштовне відкриття пластикової картки, на яку можуть перераховуватись відсотки за вкладом, а по закінченню строку дії депозитної угоди основна сума депозиту. Для зручності обслуговування клієнтів створені системи телебанкінгу та Інтернет-банкінгу, які дозволяють розпоряджатися вільними грошовими коштами без відвідування банку. Окрім цього, зазначені системи дозволяють банкові обслуговувати клієнтів у різних регіонах України.

Оскільки банківський ринок України переповнений пропозиціями банків по залученню депозитних коштів фізичних осіб по ставкам 24-26% в гривні, що приводить до певної частки недовіри населення до повернення депозитних коштів, ПАТ КБ «Приватбанк» став перед необхідністю розробки нових

банківських послуг та удосконалення існуючих послуг «електронним реінжинірингом» у сегмент систем банківського самообслуговування. Таким чином, одним із напрямків розвитку банківських продуктів в Україні є напрямок «комп'ютерного реінжинірингу» традиційних банківських послуг за рахунок впровадження технологій надання автоматизованих банківських послуг при виконанні банківських операцій з використанням глобальної комп'ютерної мережі Інтернет та світової мережі операторів мобільного телефонного зв'язку [3].

Інноваційний розвиток банківських послуг стосується також і юридичних осіб. Для оперативного здійснення розрахунково-касових операцій ПАТ КБ «Приват банк» використовує високотехнологічні банківські системи, які дозволяють дистанційно управляти рахунками і банківськими операціями в режимі on-line. На базі таких систем створюються спеціальні продукти кеш-менеджменту, які дають можливість корпоративним клієнтам оптимізувати процес управління своїми грошовими потоками.

Також розроблено кеш-менеджмент як інноваційний комплексний продуктової пакет для корпоративних клієнтів, який містить кеш-пулінг, договірне списання кредитної заборгованості (Direct Debit), довгострокове доручення (Standing Order) і дозволяє дистанційно управляти рахунками і банківськими операціями в режимі online; підвищити контроль над фінансовими потоками філій, дочірніх компаній; автоматизувати погашення кредитів і регулярні платежі; знизити витрати та ризики на проведення банківських операцій; оптимізувати доходи від власних внутрішніх ресурсів.

Таким чином, диференціація банківських послуг є способом підвищення надійності банку в сьогоденних умовах його функціонування.

Список літератури:

1. Полищук А.И. Коммерческие банки: новые услуги и инновационные технологии коммуникации. – [Электронный ресурс] / А.И. Полищук // Бизнес и банки. – 2010. – С. 10–11.
2. Андреева А.В. Роль финансовых инноваций в развитии рынка банковских услуг / А.В. Андреева // Банковские услуги. – 2010. - № 6. – С. 31-35.
3. Босак О.В. Інноваційна діяльність як основний чинник підвищення конкурентоспроможності банку / О. В. Босак // Економіка, планування і управління галузі: Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.5. – С. 131 – 136.

*Чорна А. С., ст. групи ФК-12-1
Науковий керівник:
к.е н., доц. каф. ЕАіФ Герасимова І. Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Сільське господарство – важлива галузь економіки України, яка виробляє вагомую частину валового внутрішнього продукту, є сировинною базою для переробної, харчової, легкої промисловості, формує продовольчу безпеку та впливає на соціально-економічну ситуацію в державі.

Фінансова діяльність сільськогосподарського підприємства – це комплекс заходів, пов'язаних з фінансуванням підприємства та фінансовим забезпеченням операційної діяльності, спрямованих на досягнення основної мети підприємства.

Фінансово-економічний стан сільськогосподарських підприємств залежить від багатьох чинників: фінансово-економічної політики держави, загального рівня розвитку продуктивних сил, розміщення і спеціалізації сільськогосподарського виробництва, кон'юнктури зовнішнього й внутрішнього ринків, ступеня інтеграції, кооперації, комбінування і комплексності виробництва, організації праці, виробництва та управління.

Особливість сільського господарства обумовлює складність залучення необхідних фінансових ресурсів для здійснення підприємницької діяльності. Це пов'язано з сезонним характером виробництва, значною залежністю від природно-кліматичних умов, уповільненим оборотом авансованого капіталу, великою кількістю в галузі суб'єктів господарювання, критичною спрацьованістю сільськогосподарської техніки, непередбачуваністю кон'юнктури ринку на сільськогосподарську продукцію, нестабільністю отримання прибутків [1].

Фінансова діяльність сільськогосподарського підприємства має важливе значення для функціонування і розвитку підприємства, а тому потребує постійної оцінки, контролю та вдосконалення цього процесу.

Вдосконалення фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств має ґрунтуватися на системному підході. Система підвищення ефективності фінансового менеджменту сільськогосподарського підприємства може бути створена на основі запропонованої поетапної процедури її розробки та впровадження відповідно до стратегічного, тактичного та оперативного рівнів, на підставі оцінки результативності фінансово-економічної діяльності, визначення стратегічних напрямів економічного розвитку сільськогосподарських підприємств та принципів прийняття управлінських рішень щодо обґрунтування вибору джерел фінансування ефективних інвестиційних проектів. Прийняття рішень щодо оптимізації структури джерел фінансування інвестиційних проектів потрібно здійснювати за допомогою оптимізації строків окупності проекту з врахуванням темпів інфляції, яка дозволить обґрунтовувати управлінські рішення щодо вибору інвестиційного проекту та структури джерел надходження інвестованих ресурсів [2].

Сільськогосподарські підприємства здатні ефективно використовувати фінансові ресурси і відновлювати їх для розширеного відтворення. Виявлені особливості формування і використання фінансових ресурсів у сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм господарювання дають змогу стверджувати, що за умови відповідно обраного системного підходу будь-яке підприємство має змогу ефективно функціонувати і розвиватися.

Список літератури:

1. Чепка В.В.. Фінансування сільськогосподарських підприємств: стан та удосконалення [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук. 08.00.08 / Чепка В. В.; Держ. вищ. навч. заклад "Київськ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К., 2007. - 20 с.
2. Палькевич Ю.С. Фінансово-економічна діяльність сільськогосподарських підприємств та її регулювання : автореф. дис. ... канд. економ. наук : 08.00.04 / Ю. С. Палькевич . – Житомир : Б.в., 2012 . – 20 с.

*Чудновець Г.О., ст.гр.ЕФфк-15-1с
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Герасимова І.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

У ринковій економіці комерційним банкам належить велика роль, вони акумулюють значну частину кредитних ресурсів і надають своїм клієнтам повний комплекс фінансових послуг, включаючи кредитування, залучення депозитів, розрахункове обслуговування, займаються випуском і розміщенням цінних паперів та ін.

Кредит є однією з найскладніших економічних категорій, дослідження сутності якої посідає важливе місце у працях зарубіжних та вітчизняних учених, зокрема О. Васюренка, М. Герасимовича, О. Кириченко, Р. Котлера, М. Ковбасюка, А.Єпіфанова, О. Лаврушина, О. Мороза та інших.

Одними з вагомих проблем в банківському кредитуванні є збільшення кількості заборгованості, підвищення ставок по кредитах, а також нестача грошових ресурсів, що призводить до підвищення ставок по кредитах і не дає змоги розвитку кредитування промисловості України.

Банківському кредитуванню потрібні реформи, які повинні складатись із зміни структури кредитного обігу, що приведе до нових форм надання кредитів та їх вільного продажу підприємствам, а також громадянам. В той же час однією з проблем здійснення реформування та становлення фінансово-кредитного механізму, а отже і розвитку банківської системи в цілому, є досить висока ризикованість кредитних операцій. Причиною цього є теоретична недосконалість питання захисту інтересів кредитора від кредитних ризиків, незадовільний фінансово-господарський стан суб'єктів підприємництва, невисока кадрова підготовка працівників банківської системи тощо [1].

Ситуація, яка склалася в банківській сфері, свідчить, що банки зазнають фінансового краху в зв'язку з надзвичайно ризикованою кредитною політикою. Основна причина банківських банкрутств – неповернення раніше виданих кредитів. За наявними даними більше половини виданих сум неповністю чи невчасно повертаються позичальникам. З огляду на економічну та політичну нестабільність в Україні, найкращою гарантією повернення кредиту є його забезпечення, оскільки при виникненні негативних явищ, єдиним джерелом повернення кредиту для банку є реалізація заставленого майна. Використання кожної окремої форми забезпечення повернення кредиту може мати такі проблемні питання для банку як: перевірка платоспроможності гарантів та поручителів, прийняття в якості застави неліквідного майна, звернення стягнення на заставу, можливість погашення боргу страховою компанією та його слабку економічну базу тощо [2].

З метою удосконалення практики кредитних взаємовідносин з клієнтами в умовах підвищення кредитного ризику та забезпечення надійного захисту інтересів банку необхідно здійснювати постійний аналіз господарсько-фінансової діяльності позичальників, гарантів і поручителів з позицій можливості виконання ними своїх зобов'язань перед банком з врахуванням динаміки їх показників; враховуючи введення нового порядку оподаткування та зростання кредитного ризику, не допускати факти видачі кредитів некредитоспроможним позичальникам та без забезпечення, як це передбачено рішенням загальних зборів акціонерів; проводити обов'язкове страхування переданих в заставу цінностей з передбаченням, що застагодержатель має право отримати страхову компенсацію, в підтвердження цього вимагати надання страхових полісів.

Список літератури:

1. Єпіфанов А.О. Методологічні складові ефективного розвитку банківського сектору економіки України: монографія/ Єпіфанов А.О. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 417 с.
2. Васюренко О.В., Сидоренко О.М. Банківський нагляд/ О.В.Васюренко, О.М.Сидоренко – К.: Знання, 2011. – 502 с.

Секція 4 **Фінансовий менеджмент промислових підприємств та фінансових посередників**

Аврамова І.С. ст..зр.ФКфе-12-1

Науковий керівник:

Ст..викл. кафедри ЕАіФ Замковий О.І.

*(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м.Дніпропетровськ, Україна)*

Взаємозв'язок між факторами що впливають на фінансовий результат підприємства

Фінансові результати - прояв ефективності роботи суб'єкта підприємницької діяльності. У широкому змісті фінансовий результат являє собою сукупність прибутку або збитку від реалізації продукції, робіт, послуг, а також позареалізаційних доходів і витрат.

Прибуток синтезує в собі всі сторони діяльності підприємства, характеризує ефективність його господарської діяльності в цілому, це результат фінансово-господарської діяльності підприємства, та частина вартості продукту, що реалізується суб'єктом господарювання, яка залишається після покриття виробничих та інших, пов'язаних з виробництвом витрат.

Прибуток, як важлива категорія ринкових відносин виконує певні функції [37]. По-перше, прибуток характеризує економічний ефект, отриманий в результаті діяльності підприємства. По-друге, прибуток має стимулюючу функцію, її зміст складається з того, що прибуток одночасно є фінансовим результатом і основним елементом фінансових ресурсів підприємства. По-третє, прибуток є одним з джерел формування бюджетів різних рівнів.

На зміни фінансового результату впливає багато факторів. До факторів першого порядку відносять зміни прибутку від реалізації продукції (робіт, товарів, послуг); від іншої реалізації; позареалізаційних результатів.

Факторами другого порядку є зміни обсягу реалізованої продукції, структури реалізованої продукції, повної собівартості реалізованої продукції; цін на реалізовану продукцію; доходів за цінними паперами і від пайової участі у суспільних підприємствах, тощо [38]. Фактори формування фінансового

результату в узагальненому вигляді характеризує структурно - логічна модель (рис. 1) [37].

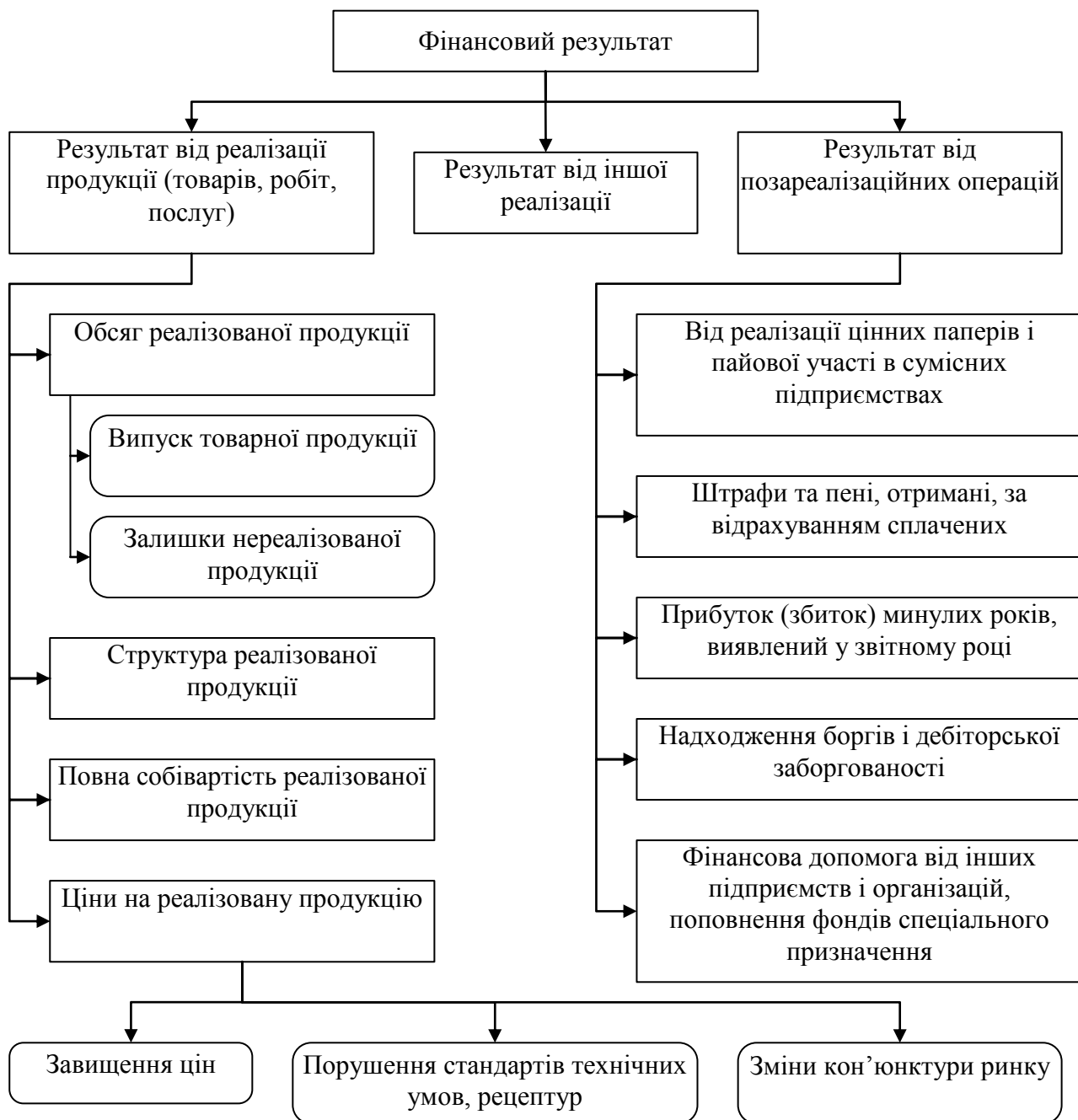

Рис. 1. Фактори формування фінансового результату

Прибуток, як економічний показник, дозволяє поєднувати економічні інтереси і в його розмірі відображається зміна обсягу товарообігу, доходів підприємства, рівня використання ресурсів, величини витрат обертання.

Список літератури:

1. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Т – во “Знання”. – КОО, 2003.

*Алексєєнко М.Є., ст.гр.ЕФбс-15-М
Науковий керівник:
к.е.н., ас. кафедри ЕАіФ Букресва Д.С.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ГНУЧКОГО БЮДЖЕТУВАННЯ

Процес планування діяльності підприємства є однією із складових частин управління, від якого залежить ефективність функціонування підприємства в оперативному та стратегічному періоді. В свою чергу, важливою складовою оперативного планування є складання системи бюджетів, контроль їх фактичного виконання, аналіз відхилень фактичних показників бюджету від планових. Проте, в сучасних умовах господарювання важливою умовою ефективного функціонування підприємства є можливість актуалізації планових показників з урахуванням фактичних умов його функціонування. Саме тому доцільним є використання гнучкого бюджетування, як інструменту, якому властиві зазначені вище характеристики.

Гнучке бюджетування є ключовим моментом у забезпеченні зворотного зв'язку для здійснення контролю та управління. Перевага цього виду бюджету полягає в тому, що він дозволяє виключити вплив фактора обсягу діяльності, який може бути поза зоною контролю і відповідальності менеджера конкретного підрозділу, на динаміку доходів та витрат у звіті про виконання бюджету [1].

Його основними принципами, які забезпечують одержання достовірних оцінок результатів діяльності підприємства в цілому та його підрозділів є:

1. Порівнюються лише такі доходи і витрати, які контролюються менеджером конкретного підрозділу.

2. Фактичні та бюджетні дані зіставляються на основі однакового рівня діяльності, тобто оцінка показників підрозділу відбувається, виходячи з фактично досягнутого рівня виробництва [2].

Гнучкий бюджет можна використовувати як у передплановому, так і в післяплановому періоді. При плануванні він допомагає вибрати оптимальний обсяг продажів і виробництва, при аналізі – оцінити фактичні результати. Гнучкі бюджети мають три основні напрями застосування (рис.1)

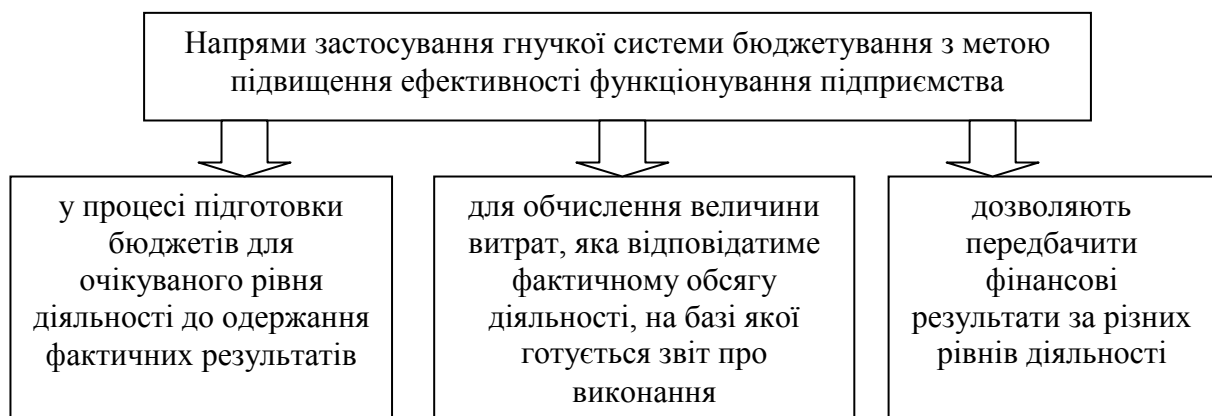

Рис.1 Основні напрями застосування гнучкої системи бюджетування

Таким чином, впровадження системи управління на основі гнучкого бюджетування на підприємствах, може стати основою для прийняття ефективних управлінських рішень та, як наслідок, сприяти підвищенню стабільності фінансового стану підприємства. Враховуючи зміну витрат в залежності від зміни рівня реалізації, він являє собою динамічну базу для порівняння досягнутих результатів із запланованими показниками.

Список літератури:

1. Ілляшенко Т.О. Бюджетування як напрямок удосконалення системи управління діяльністю підприємств / Т.О. Ілляшенко, К.В. Ілляшенко, М.В. Скобенко // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2012. – №3. – с. 36-44.
2. Замогильний П.В. Роль і значення бюджетування при прийнятті управлінських рішень на авіаремонтному підприємстві / П.В. Замогильний // міжнародний науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки». – 2015. – №1. – с. 193-200.
3. Федорченко О.Є. Удосконалення системи бюджетування на підприємстві / О.Є.Федорченко // Економіка та держава. – 2015. – №11. – с. 37-39.

Анісімова К.О., ст. гр. ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Достатня наявність фінансових ресурсів, їх ефективне використання визначають фінансовий добробут підприємства: платоспроможність, ліквідність, фінансову стійкість.

На основі порівняльного аналізу теоретичних досліджень та узагальнення наукових підходів щодо класифікації фінансових ресурсів підприємств, можна надати систематизовану класифікацію фінансових ресурсів підприємства з погляду різноманітності джерел їх формування (рис.1) [1].

Джерела формування фінансових ресурсів можуть змінюватися в залежності від етапу розвитку підприємства, а саме, на етапі створення підприємства, розширення його діяльності, стабільного розвитку економічного суб'єкта, угасання діяльності, можливе використання тих чи інших джерел.

Кожному джерелу формування фінансових ресурсів притаманні певні як позитивні, так і негативні особливості, що обумовлює різний вплив власних і позикових коштів на діяльність підприємства.

Склад та структура фінансових ресурсів, їхні обсяги залежать від виду та розміру підприємства, роду його діяльності, обсягів виробництва. При цьому обсяг фінансових ресурсів тісно пов'язаний з обсягом виробництва, ефективною роботою підприємства. Чим більший обсяг виробництва і вища ефективність роботи підприємства, тим більше обсяг власних фінансових ресурсів, і навпаки. У цьому зв'язку найважливішим завданням підприємств є пошук резервів збільшення власних фінансових ресурсів і найефективніше їх використання з метою підвищення ефективності роботи підприємства загалом [2].

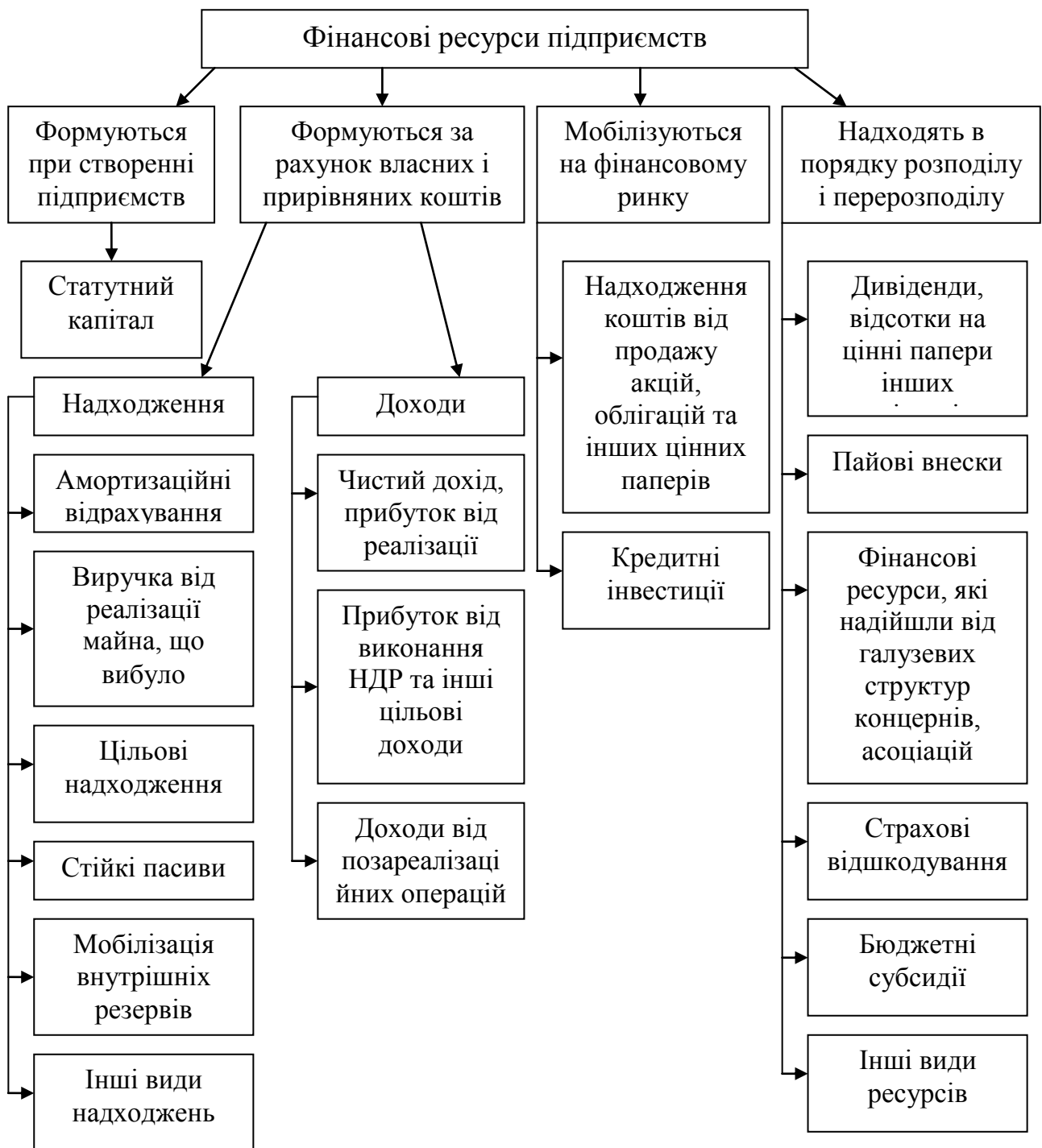

Рис. 1 Формування та види фінансових ресурсів підприємства

Таким чином, залучення та раціональне використання фінансових ресурсів як із внутрішніх джерел, так і зовнішніх має вирішальне значення у забезпеченні стабільного стану будь-якого підприємства.

Список літератури:

1. Стецюк П.А. Економічна суть фінансових ресурсів// Фінанси України. – 2007. - №1. – С.129-144.
2. Близнюк О.П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства / О.П. Близнюк, А.П. Горпинченко // Вісник Міжнародного слов'янського університету. Сер. : Економічні науки. - 2012. - Т. 15, № 2. - С. 52-58.

*Аргунова А.А., ст. гр. ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Проблема управління прибутком підприємства набуває усе більшого значення, оскільки саме у прибутку концентрується ефект усієї господарської діяльності кожного підприємства.

Від правильності визначення величини прибутку підприємства залежить його забезпеченість грошовими ресурсами. Тому на кожному підприємстві виникає потреба в плануванні прибутку.

Планування прибутку являє собою процес розроблення системи заходів щодо забезпечення її формування в необхідному обсязі й ефективне використання відповідно завданням розвитку підприємства в майбутньому періоді [1].

На практиці застосовується кілька методів планування прибутку [1, 2, 3].

Найбільш простим методом планування прибутку підприємства є метод екстраполяції. В основі його покладено горизонтальний аналіз динаміки прибутку за наступний період і виявлення «лінії тренда», яка розповсюджується і на плановий період.

Простим і досить надійним методом планування, формування прибутку є метод прямого рахунку. Однак він може бути використаний тільки в тому випадку, якщо на попередній стадії уже сформовані плани операційного доходу, операційних витрат і податкових платежів.

На підприємствах, які виробляють незначний перелік продукції, застосовується метод прямого розрахунку, коли по кожній позиції товару визначається обсяг реалізації, витрати, а потім і прибуток з урахуванням залишків нереалізованої продукції. Незважаючи на простоту та достовірність, цей метод обмежує можливість визначення внутрішніх ресурсів зростання

прибутку в процесі її планування, оскільки він дає тільки кінцевий рахунок і не враховує впливу окремих чинників на розмір прибутку. У зв'язку з цим рекомендується застосовувати аналітичний метод. Сутність цього методу полягає в тому, що отриманий прибуток у базовому періоді підлягає коригуванню з урахуванням розроблених підприємством заходів щодо зміни реалізації продукції, цінового й затратного механізму.

До відносно простих методів планування прибутку відноситься також нормативний метод, для використання якого на підприємстві необхідна нормативна база.

Метод планування операційного прибутку з використанням «взаємовідношення витрат обсягу реалізації і прибутку». На основі планових показників можна побудувати графік, який дозволить використовувати цей метод в якості імітаційної моделі багатоваріантних розрахунків з розкладанням та варіацією окремих розрахунків (об'єму реалізації продукції в натуральному виразі, запланованого середнього рівня цін тощо).

Метод цільового формування прибутку. Основою цього метода розрахунку є попереднє визначення потреб у власних фінансових ресурсах, формування за рахунок чистого операційного прибутку підприємства. Розрахунок здійснюють за кожним елементом цієї потреби і досягає частку яка капіталізується і відповідно споживчу частку.

Найбільш складним, так як потребує здійснення великих аналітичних і прогнозних розрахунків є метод факторного моделювання прибутку.

При фінансовому плануванні прибутку доцільно використовувати різні методи, тому що майже кожен з перерахованих вище методів має певні недоліки.

Список літератури:

1. Проскура К.П. Шляхи удосконалення планування прибутку підприємства / К.П. Проскура // Актуальні проблеми економіки . – 2011. - № 5. – С. 115-121.
2. Білик М.Д. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування : монографія / М.Д. Білик, Т.О. Білик. – Київ: ТОВ «ПанТот», 2012. – 280 с.
3. Біла О.Г. Фінансове планування і прогнозування: навч.посіб. / О.Г. Біла. – Львів: ком пакт-ЛВ, 2005. – 312 с.

*Безсмертна М.О., ст.гр. ФК-12-2
Науковий керівник:
к.е.н., доц.кафедри ЕАіФ Никифорова Ю.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Практика фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств свідчить про те, що з переходом на новий ринковий механізм господарювання, більшість з них не створили ефективну систему фінансової діяльності, основою якого є управління формуванням, розміщенням та використанням фінансових ресурсів. Тому існує потреба у пошуку ефективних форм та методів фінансового забезпечення сільського господарства та здатності фінансового сектора щодо забезпечення його розвитку з урахуванням особливостей здійснення фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств країні Європейського Союзу [1].

Створення досконалої системи фінансового забезпечення – одна з основних умов ефективного функціонування галузей економіки. Кожна країна має свої особливості фінансового забезпечення розвитку сільського господарства, яка визначається теоретичними засадами.

Фінансове забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств України в нинішніх умовах здійснюється переважно в трьох формах: самофінансування; кредитування на основі мобілізації та перерозподілу тимчасово вільних коштів; бюджетне фінансування державних і регіональних програм і проектів на безповоротній основі за рахунок коштів державного і місцевого бюджетів. Дається взнаки невідповідність агроформувань до роботи в ринкових умовах, низька платоспроможність більшості з них, відсутність послідовної державної політики щодо диспаритету цін, складність отримання кредитів взагалі й пільгового зокрема. Всі ці чинники зумовлюють постійну нестачу фінансових ресурсів та обмежують діяльність і розвиток

сільськогосподарських товаровиробників. Вагомою проблемою фінансового забезпечення аграрного сектора є вкрай низький рівень кредитозабезпеченості сільськогосподарських виробників [2].

Головною передумовою вирішення проблеми доступу до фінансових послуг за прийнятною ціною, як свідчить світовий досвід, є створення правових та інституційних засад формування ліквідної застави майном та іншими активами. Зокрема, вирішальну роль для розвитку сільського господарства повинно відігравати іпотечне фінансування.

З метою вдосконалення фінансової діяльності сільського господарства України необхідно: підвищення дієвості та ефективності державної підтримки галузі; якісного розвитку фінансової інфраструктури аграрного сектора (створення системи кооперативних банків, розвиток кредитних спілок, лізингових, страхових та інвестиційних компаній, функціонування потужних аграрних бірж, розвиток ринку цінних паперів та ін.); вдосконалення системи кредитування підприємств АПК (застосування пільгового кредитування, збільшення частки довгострокових позик, розвиток іпотечного кредитування тощо); подальший розвиток страхування майна, фінансових та підприємницьких ризиків; оптимізація та стабільність оподаткування сільськогосподарських підприємств тощо [2].

Список літератури:

1. Стецюк П.А. Концептуальні основи формування системи управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств/ П.А. Стецюк // Вісник Сумського національного аграрного університету Фінанси, кредит Серія “Фінанси і кредит”. - 2008. - №1. - С.11-19

2. Тивончук С.В., Тивончук Я.О. Особливості фінансового забезпечення сільського господарства у Франції і Україні / С.В. Тивончук, Я.О. Тивончук // Вісник Сумського національного аграрного університету Серія “Фінанси і кредит”, 2013. №1.

Безгодько М.П., ст.гр. ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
К.т.н., доцент Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет», м.Дніпропетровськ, Україна)

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ НА ВАЛЮТНОМУ РИНКУ

Валютні операції — це операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності; використанням валютних цінностей як засобу платежу в міжнародному обігу; ввезенням, переказом та пересиланням на територію країни та вивезенням, переказом і пересиланням за її межі валютних цінностей.
[1]

Ефективна діяльність валютного ринку багато в чому залежить від системи його регулювання. Світова практика функціонування ринків знає два методи валютного регулювання: ринковий і державний. Ці методи доповнюють один одного, однак співвідношення між ними постійно змінюється залежно від конкретної економічної ситуації.

Ринкове регулювання валютного ринку діє на основі закону вартості й закону попиту та пропозиції і застосовується в умовах економічної стабільності. При цьому також має місце і державне регулювання, оскільки валютні відносини відчутно впливають на внутрішній економічний розвиток. В умовах кризових ситуацій посилюється державне валютне регулювання, тоді як ринку відводиться другорядна роль. Проблеми у фінансовій сфері України (великі зовнішні та внутрішні борги, відсутність валютних резервів та інвестицій) призвели до посилення державного регулювання.

Валютне регулювання в Україні здійснюється на основі Декрету Кабінету Міністрів "Про систему валютного регулювання та валютного контролю", який набрав чинності у лютому 1993 р. і діє нині.

Проблемою валютного ринку України виступає доларизація вітчизняної економіки, яку неможливо подолати остаточно, адже вона тісно пов'язана із

процесами інтернаціоналізації виробництва та валютно-фінансовою глобалізацією (об'єднання національних грошових систем).

Неефективність сучасної світової валютно-фінансової системи породжує глобальні зміни в її основних елементах. Валютний ринок, як один з головних елементів системи, в останні десятиліття характеризується посиленням процесів глобалізації, диверсифікації та трансформації.

Основним визначником національного валютного ринку та його відношення до міжнародного є валютний курс динаміка якого наведена в таблиці 3. Валютний курс визначає місце та роль національної валюти на світовому ринку. (Таблиця 1)

Таблиця 1.

Динаміка валютного курсу України

Рік	2011	2012	2013	2014
Курс (за 100 доларів США)	796,76	799,10	799,3	960,07

Таким чином, результати аналізу стану й прогнозу розвитку валютного ринку України вказують на необхідність проведення докорінних змін, впровадження цілого комплексу законодавчих, нормативно-правових і інших заходів з метою вирішення актуальних проблем розвитку валютного ринку, процесів інвестування економіки країни й забезпечення інтеграції в систему світового фінансового ринку.

Список літератури:

1. Іскоростенський А.М. Правове регулювання валютних відносин в Україні.
<http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/344706.html>
- 2.. Правила торгівлі іноземною валютою / Постанова НБУ № 281 <http://xreferat.ru/105/5110-1-funkc-onuvannya-valyutnogo-rinku-v-ukra-n.html>

Богомазова В.О. ст..гр.ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
Ст..викл. кафедри ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м.Дніпропетровськ, Україна)

Прибуток підприємства, як важлива складова фінансових ресурсів підприємства

Процеси ринкових перетворень привернули суттєву увагу до дослідження теоретичних та практичних проблем подальшого розвитку та підвищення ефективності функціонування підприємств як державного, так і приватного сектора економіки України.

Підприємства, як і фізичні особи та держава загалом, формують грошові фонди. Грошові фонди підприємства – це частина його грошових коштів, які мають цільове призначення. До грошових фондів належать статутний фонд, пайовий фонд, фонд оплати праці, резервний фонд, амортизаційний фонд та інші. Підприємства формують грошові фонди для фінансового забезпечення операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, виконання зобов'язань перед державою і діловими партнерами (контрагентами) тощо. Правильна організація процесу формування грошових фондів забезпечує можливість ефективного управління грошовими потоками підприємств, прийняття оптимальних фінансових рішень, підвищення прибутковості підприємницької діяльності [3].

Необхідною умовою при цьому є аналіз фінансової інформації, що міститься у бухгалтерській і статистичній звітності в комерційних угодах, у розрахункових, платіжних та інших документах. Як одна з основних підсистем фінансової системи держави, фінанси підприємницьких структур мають свою специфіку організації та реалізації притаманних їм функцій.

У підприємства має бути прибуток, який створювати умови для самофінансування поточної діяльності, інвестування розширеного відтворення підприємств. Прибуток – важливий показник, що характеризує фінансовий результат діяльності підприємства. Зростання прибутку означає збільшення

потенційних можливостей підприємства, ступеня його ділової активності. За прибутком визначається доля доходів власників підприємств, розміри дивідендів акціонерів та інших доходів. Прибуток визначає також рентабельність капіталу, впливає на вартість усього підприємства загалом. Отримання прибутку окремими суб'єктами господарювання свідчить про позитивні макроекономічні тенденції до зростання доходів державного бюджету [1].

Різне значення прибутку посилюється з переходом держави до ринкових умов господарювання. Підприємства недержавної форми власності, отримавши фінансову самостійність і незалежність, мають право самостійно визначати напрями використання прибутку після сплати обов'язкових платежів та відрахувань. Очевидно зростання частки власних фінансових ресурсів щодо позичених та залучених ресурсів дає змогу зробити висновок про зростання ефективності фінансування підприємства. процесі формування фінансових ресурсів підприємств важливе значення має структура їхніх джерел.

Водночас значно скорочуються обсяги фінансових ресурсів, які надходять від галузевих структур, обсяги бюджетних субсидій від органів державної влади. Збільшується значення прибутку, амортизаційних відрахувань та позичкових коштів у формуванні фінансових ресурсів підприємств. Усе це змушує підприємства виявляти ініціативу та винахідливість, нести повну матеріальну відповідальність [2].

Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичного аналізу джерел формування власних фінансових ресурсів підприємства, яким належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану та стабільності роботи.

Список літератури:

1. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник / - К.:Видавництво «Каравела», 2009.-312 с.
2. Фінансова діяльність підприємства: Підручник/ Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я.- 2 ге вид. перероб. і доп.-К.: Либідь, 2002. -384 с.
3. Фінанси: [навчальний посібник] / В.П. Кудряшов. - К.: Кондор, 2006 - С. 352..

*Бойко О.В., ст. гр. ФКфе-12-2
Науковий керівник:
завідувач кафедри економічного аналізу
і фінансів, д.е.н., проф. Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПРИБУТКУ ТА РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

В основу організації фінансів підприємства в умовах ринкової економіки покладено комерційний розрахунок. Господарський механізм саморозвитку базується на таких основних принципах: саморегулювання, самоокупність та самофінансування. Досягнення максимальної величини прибутку і відповідно мінімізації збитку – одна із основних цілей будь-якої комерційної організації. Результати економічного аналізу є інформаційною базою для обґрунтування і прийняття управлінських рішень. Тому в сучасних умовах дуже важливо поєднати швидке одержання інформації з сучасними методами аналізу, щоб мінімізувати ризик прийнятих управлінських рішень. Успішне функціонування будь-якого підприємства в ринкових умовах можливе лише за умови досягнення певних фінансових результатів, показниками яких є прибуток і рентабельність. Прибуток- це частина доходу, яка залишається після відрахування витрат, пов'язаних з одержанням доходу. Наявність різних методичних підходів до аналізу прибутку і рентабельності підприємства відображено в роботах закордонних і вітчизняних вчених, таких як: Грабовецький Б.Є., Петрович Й.М., Попович П.Я. Подальший розвиток систем та механізмів формування та розподілу прибутку підприємства постійно вимагає поглиблення теоретичних досліджень відносно цієї найважливішої категорії.

Метою статті є визначення економічної сутності прибутку і рентабельності, виявлення і оцінка резервів зростання фінансових результатів та впровадження їх у виробництво.

В ринкових умовах прибуток складає основу економічного розвитку підприємства. Ріст прибутку створює фінансову базу для розширеного відтворення, вирішення соціальних і матеріальних потреб трудового колективу. За рахунок прибутку виконується частина зобов'язань підприємства перед бюджетом, банками та іншими підприємствами та організаціями. За величиною прибутку визначається рівень віддачі авансового капіталу і доходність вкладень активи підприємства.

Як відносний показник ефективності діяльності підприємства рентабельність вимірює дохідність підприємства з різних позицій. В показниках рентабельності проявляється взаємозв'язок абсолютної величини економічного ефекту (прибутку) і обсягу засобів, які використовуються для його одержання. Важлива роль прибутку і рентабельності зобов'язує підвищувати конкретність аналізу, виявляти досягнення і недоліки у господарській діяльності, передусім у виробництві і реалізації продукції, вивчати не тільки взаємозв'язки прибутку і рентабельності з іншими показниками діяльності підприємства, але й конкретні прояви цих взаємозв'язків, щоб врешті-решт підвищити рівень прибутку і рентабельності.

Рентабельність безпосередньо пов'язана з величиною прибутку. Проте її не можна ототожнювати з абсолютною сумою одержаного прибутку. Рентабельність-це ступінь прибутковості. Показники рентабельності більш певно, ніж прибуток характеризують остаточні результати результати господарювання, тому що їх величина відображає співвідношення ефекту з вкладеним капіталом або спожитими ресурсами. Показники рентабельності використовують і як інструмент в інвестиційній політиці та ціноутворенні.

Таким чином, для успішного розвитку будь-якого підприємства необхідно приділяти увагу таким якісним показникам, як прибуток і рентабельність. Важливе значення для забезпечення умов невинного зростання прибутку і рентабельності має якість їх планування. Як на стадії планування прибутку, так і в процесі повсякденного контролю за виконанням плану прибутку.

Варакута А.О. ст.гр. ФК-12-2
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЙОГО ФОРМУВАННЯ ТА ЗРОСТАННЯ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

На сучасному етапі розвитку України в умовах глибокої кризи та одночасному формуванні економіки європейського зразка суттєво змінюється середовище функціонування підприємств, зміст їхньої господарської діяльності. Тому необхідним є не тільки кількісний аналіз прибутку підприємства, але й визначення залежності від різноманітних факторів та оцінка їх впливу на його рівень. Факторний аналіз прибутку – це комплексне системне вивчення та вимір впливу факторів на величину прибутку підприємства [1].

На зміну прибутку впливають дві групи факторів: зовнішні й внутрішні. Внутрішні фактори зміни прибутку підрозділяються на основні й неосновні. Найважливішими в групі основних є валовий дохід і дохід від продажу продукції (обсяг продажів), собівартість продукції, структура продукції й витрат, величина амортизаційних відрахувань, ціна продукції. До неосновних факторів ставляться фактори, пов'язані з порушенням господарської дисципліни, такі як цінові порушення, порушення умов праці й вимог до якості продукції, інші порушення, що ведуть до штрафів і економічним санкціям.

До зовнішніх факторів, що впливають на прибуток підприємства, ставляться соціально-економічні умови, ціни на виробничі ресурси, рівень розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, транспортні й природні умови.

Виходячи з цього, прибуток є не тільки кількісним показником, але і якісним, а його розмір відображає зміну обсягів товарообігу, рівень використання ресурсів, величину витрат. За результатами факторного аналізу можна оцінити якість прибутку від основної діяльності, яка вважається

високою, якщо її збільшення зумовлене зростанням обсягу продажів, зниженням собівартості продукції. Низька якість прибутку характеризується зростанням обсягів реалізації за рахунок росту цін на продукцію без збільшення фізичного обсягу продажів і зниження витрат на гривню продукції [2].

Більш детальне вивчення дохідності підприємства полягає в комплексному підході до оцінки впливу факторів на прибутковість підприємства, розробці алгоритму аналізу дохідності та моделюванні з використанням сучасних комп'ютерних технологій. Тому необхідною умовою ефективного формування прибутку підприємства є розрахунок його потреби шляхом планування реальним можливостям отримання його необхідної суми, а також планування окремих напрямків використання коштів для досягнення стратегічних цілей діяльності підприємства.

Таким чином, очевидно, що на величину прибутку підприємства впливає велика кількість різноманітних факторів. Основу класифікації чинників прибутку складає їх поділ на зовнішні та внутрішні. Найбільший інтерес для вивчення складають внутрішні чинники, бо саме на них підприємство може впливати безпосередньо, й саме вони є найголовнішими важелями впливу на формування прибутку підприємства. Їх глибоке дослідження є основою для прийняття управлінських рішень у сфері управління прибутком.

Список літератури

1. Лобачева І. Ф.. Аналіз факторів, що впливають на прибуток підприємства / І. Ф. Лобачева, К. А. Коцюбинська, Ю. В. Василенко // Електроний ресурс http://www.rusnauka.com/11_EISN_2011/Economics/10_85046.doc.htm
2. Іщенко Н.А. Факторний аналіз формування прибутку підприємства // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. - 2010. - вип. 17. - // Електроний ресурс http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/33.pdf
3. Матвієнко О.В. Дослідження методики максимізації прибутку підприємств малого та середнього бізнесу // Економіка України. – 2007. -№10. – с.41-45

*Гавяз В.Г., ст. гр. ФКвс-14
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ НА ОСНОВІ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Одержання прибутку, який постійно знаходиться в полі зору зацікавлених сторін, має ґрунтуватися, перш за все, на детальному аналізі його динаміки, структури, факторів впливу, а також джерел формування та напрямів подальшого використання. Звідси слідує, що аналіз прибутку та джерел його формування займає найголовніше місце в системі аналізу діяльності підприємств [1].

Дослідження показали наявність різних методичних підходів до аналізу прибутку і рентабельності підприємства.

Особливість аналізу прибутку і рентабельності полягає в тому, що він включає в себе вивчення факторів, які зв'язані з виробництвом, де прибуток створюється, і з обігом, де він реалізується.

Основними завданнями аналізу є: оцінка структури, виконання плану і динаміки з прибутку; оцінка впливу факторів на зміну прибутку; оцінка впливу факторів на зміну рентабельності; виявлення резервів зростання прибутку і рентабельності і розробка заходів для використання виявлених резервів [2].

У процесі аналізу фінансових результатів на першому етапі необхідно оцінити їх рівень і динаміки; дослідити структуру прибутку звітного періоду (здійснити вертикальний аналіз); зміну окремих складових та їх вплив на суму прибутку, зміну темпів зростання прибутку в розрізі окремих складових частин (горизонтальний аналіз) тощо [3].

Подальший аналіз повинен конкретизувати причини зміни прибутку по кожному чиннику за допомогою факторного аналізу.

Як і кожен абсолютний показник розмір прибутку не завжди характеризує ефективність діяльності підприємства, тому аналіз прибутку доповнюють аналізом рентабельності. Аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство та раціональність їхнього використання. Основні показники рентабельності підприємства: рентабельність продаж, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність інвестицій, рентабельність продукції. Різноманітність показників рентабельності зумовлює, у свою чергу, різноманітність методик аналізу рентабельності і, відповідно, визначає альтернативність пошуку шляхів її підвищення.

Заключним етапом аналізу прибутковості є розрахунок резервів підвищення прибутку і рентабельності. Основні джерелами резервів їх підвищення є: збільшення обсягів реалізації, зниження собівартості продукції, підвищення ціни реалізації за умови підвищення якості продукції [3].

Проблематика прибутковості підприємств охоплює питання виникнення прибутку в процесі виробництва, його формування у сфері обслуговування і розподілу і використання для капіталізації. Для вирішення цієї проблеми необхідно системно аналізувати прибутковість підприємств і чинники, що на неї впливають, постійно відстежувати і встановлювати резерви збільшення прибутку і комбінувати різноманітні шляхи підвищення рівня прибутковості [4].

Список літератури:

1. Жмайлова О. Г. Аналіз прибутковості сільськогосподарських підприємств: методи проведення та доцільність / О. Г. Жмайлова, О. О. Бабицька // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія : економіка і менеджмент. Вип. 2(8). – Черкаси, СУЕМ, 2010. – С. 131–140.
2. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: Учебное пособие / А.И.Алексеев, Ю.В. Васильев, А.В. Малеева, Л.И. Ушвидский. – М.: Финансы и статистика. – 2006. – 672 с.
3. Звірько Г. П. Методичні підходи щодо аналізу прибутковості господарської діяльності суб'єкта господарювання / Г. П. Звірько // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2011. – № 7. – С. 28-36.
4. Кучерява А. С. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення [Електронний ресурс] / А. С. Кучерява // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. - 2015. - Вип. 40. - С. 38-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppri_2015_40_83.

Гезь Л.В., ст.гр.ФЕФФК-12-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Доценко О.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м.Дніпропетровськ, Україна)

ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТІ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

В нинішніх кризових умовах значно зростає роль інструментів планування та прогнозування розвитку підприємства. З метою покращення фінансового стану більшість підприємств намагаються впроваджувати зарубіжний досвід фінансового планування. Адже фінансове планування на підприємстві може забезпечити здійснення довгострокових цілей фінансової діяльності підприємства і вибір найефективніших шляхів їх досягнення.

Техніка фінансового планування починається з визначення цілей фінансової політики підприємства, розроблення фінансової стратегії і тактики. Головною метою фінансової політики підприємства є підвищення ефективності системи управління фінансами, а головними завданнями - максимізація прибутку, оптимізація витрат та структури капіталу, забезпечення його фінансової стійкості, досягнення прозорості фінансового стану, забезпечення інвестиційної привабливості підприємства та створення ефективного механізму управління останнім [2].

Суттєвий вклад у вирішення проблеми планування на підприємстві в умовах кризи було сформовано у наукових працях видатних вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів. Але деякі питання залишаються не вирішеними в умовах економічної кризи на яких необхідно акцентувати увагу наступні: непристосованість більшості облікових і звітних документів для проведення фінансового аналізу, який би відповідав сучасним умовам господарювання; переважання витратного методу ціноутворення; не завжди проводиться аналіз беззбитковості продаж; відсутність можливості визначення потреби у фінансуванні діяльності підприємства через не доведення загальноекономічного планування до фінансового [2,3].

В сучасних умовах значний вплив мають фактори, що обмежують використання фінансового планування на підприємствах: високий ступінь невизначеності на українському ринку, пов'язаний з триваючими змінами у всіх сферах громадського життя; відсутність ефективної діючої нормативно-правової бази в сфері внутрішньофірмового фінансового планування; обмеженість фінансових можливостей для здійснення фінансових розробок в галузі планування на підприємствах; недовіра керівників підприємств до методів та прийомів фінансового планування [4].

Напрямами удосконалення фінансового планування можуть бути: забезпечення стабільних умов господарювання; підвищення ролі перспективного фінансового планування, яке в останній час майже не використовується через наявність негативних тенденцій в розвитку економіки і неможливості точних розрахунків фінансових показників, але на сучасний стан найефективнішим є поєднання програмно-цільового та методу економіко-математичного моделювання, адже у основі даних методів лежить аналіз цілей та факторів, які впливають на фінансове становище підприємства [3].

Вирішення вищезазначених проблем створює умови для розвитку й ефективного функціонування бізнесу, а також сприяє перетворенню підприємництва в одну з рушійних сил на шляху до ринку.

Таким чином, фінансове планування є необхідним для фінансового забезпечення розширення кругообігу виробничих фондів, досягнення високої результативності виробничо-господарської діяльності, створення умов, які забезпечили б платоспроможність та фінансову стійкість підприємства, також дозволяє досягнути той рівень управління виробничо-господарською діяльністю підприємства, який забезпечує йому успіх на ринку [2].

Список літератури:

1. О. Д. Данілов, Т. В. Паєнко Планування на підприємстві 2013. - № 767. - С. 243-248.
2. Малишенко К. А. Фінансове планування на підприємстві: шляхи його удосконалення / К. А. Малиненко, О. С. Бондаренко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 3. – Т. 1. – С. 119-122.
3. Сіренко Н. М. Фінансове планування – складова сталого розвитку підприємства. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol
4. Єзгор Л. Планування – основний елемент фінансового менеджменту підприємств в Україні / Л. Єзгор // Формування ринкової економіки в Україні. – Вип. 19. – 2009. – С. 219-223.

*Гіль Ю.В., ст.гр. ФКс-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства, удосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування. Уся діяльність підприємства спрямується на те, щоб забезпечити зростання прибутку або принаймні стабілізацію його на певному рівні [1].

Прибуток – це та частина виручки, що залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу й комерційну діяльність підприємства.

Не малу роль в формуванні прибутку на підприємстві відіграє розробка стратегії аналізу доходів підприємства [2], яка передбачає попереднє дослідження процесу формування доходів, визначення основних тенденцій та закономірностей, виявлення та кількісну оцінку факторів, що обумовлюють як обсяг, так і рівень доходів.

Кожне підприємство повинно чітко уявляти мету аналізу доходів і визначити перелік завдань, вирішення яких дозволить досягти поставленої мети. Одночасно встановлюється перелік показників, які повинні підлягати вивченню.

Метою аналізу доходів є оцінка кінцевих результатів діяльності підприємства [3], вивчення основних причин, їх зміни у динаміці і порівняння з аналогічними підприємствами в регіоні, з показниками підприємств-конкурентів. Важливо також при аналізі виявити резерви збільшення прибутків (покриття збитковості), підвищення рентабельності й визначити конкретні заходи на перспективу.

Для досягнення цієї мети підприємство повинно вирішити такі завдання:

- оцінити, якою мірою була забезпечена максимізація прибутку;

- розглянути доходи і зіставити їх з розходами, визначити прибуток від реалізації;
- виявити, яка частина доходів використовується на покриття витрат обігу, податків і створення прибутків;
- розрахувати відхилення величини балансового прибутку від величини прибутку від реалізації та встановити причини таких відхилень.

Аналіз доходів здійснюється за такими етапами:

1) Аналіз загального обсягу та складу доходів. На цьому етапі аналітичної роботи визначаються загальний обсяг доходів підприємства, його абсолютна та відносна зміна порівняно з попередніми періодами;

2) Аналіз обсягу та джерел формування валового доходу (від реалізації товарів) підприємства. Цей етап аналітичної роботи передбачає вивчення основних джерел формування валового доходу, обсяг формування доходів від кожного джерела, питому вагу в загальному обсязі доходів;

3) Оцінка рівня доходності інших видів діяльності підприємства. На цьому етапі аналітичної роботи розраховуються та аналізуються в динаміці відносні показники отримання доходів від інших видів діяльності підприємства: інвестиційної, посередницької, кредитної, орендної тощо.

Отже, як економічна категорія прибуток є однією з основних форм грошових накопичень, створюваних у галузях економіки; він являє собою частину національного доходу, включає вартість додаткового і окремі елементи необхідного продукту. Прибуток займає одне з головних місць в загальній системі вартісних інструментів і важелів управління економікою. Це виражається в тому, що фінанси, кредит, ціни, собівартість і інші економічні важелі прямо чи опосередковано пов'язані з прибутком.

Список літератури:

1. Василик О.Д. „Теорія фінансів”, Київ, 2010. – 12 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів // Житомир: ПП «Рута», 2011. – 45 с.
3. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу. Навчальний посібник. - К.: Знання-прес, 2000. – Режим доступу: <http://ua-referat.com/> Аналіз_кінцевих_фінансових_результатів_діяльності_підприємства

*Григор'єва О.Ю., ст. гр.ФК-14-м
Науковий керівник:
к.т.н, доц. кафедри ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансово-економічні умови функціонування економіки, які існують зараз в Україні, характеризуються зростанням кризового стану підприємств. Тому в період нестабільної фінансової ситуації для багатьох підприємств питання підвищення ефективності роботи, пов'язаної з управлінням фінансовими ресурсами, стоїть особливо гостро. Також ефективне управління фінансовими ресурсами важливо не тільки в кризовий період, але і на будь-якому етапі розвитку бізнесу, а особливо – в період інтенсивного підйому, розвитку підприємств.

У діючих законодавчих та нормативних актах в Україні термін «Фінансові ресурси» використовується досить часто, але в будь-якому випадку відсутні його точні тлумачення. Щодо визначення сутності фінансових ресурсів серед вчених-економістів і практиків, також немає єдиної точки зору. Таким чином з огляду вище перелічених труднощів обрана тема для наукового дослідження є досить актуальною [2].

Фінансові ресурси – представляють собою грошові кошти, призначені для фінансування розвитку підприємства в майбутньому періоді, припускають ефективне використання з метою вилучення з них максимально можливого прибутку. Управління фінансовими ресурсами – це процес прийняття ефективних управлінських рішень, які поєднують у собі досвід професіоналів і певні умови, що складаються в конкретний момент часу і потребують виконання оперативних і стратегічних завдань. Успіх управління фінансовими ресурсами прямо залежить від структури капіталу підприємства. Структура капіталу може сприяти або перешкоджати зусиллям компанії по збільшенню її

активів. Вона також прямо впливає на норму прибутку, оскільки компоненти прибутку з фіксованим відсотком, що виплачуються за борговими зобов'язаннями, не залежать від прогнозованого рівня активності компанії. Також великого значення набуває контроль руху фінансових потоків на підприємстві. Підприємствам важливо розуміти, де можна знайти дефіцитний фінансовий ресурс для підтримки бізнесу, як оптимізувати фінансові потоки, тим самим зменшити ризики зниження ліквідності і виключити ймовірність касових розривів. Кожне підприємство повинно розробляти фінансові стратегії нарощування власних фінансових ресурсів за рахунок оптимізації товарного асортименту і зниження собівартості товару, що продається (продажі нових товарів і виробів, збільшення обсягів продажів, зниження витрат); інвестувати кошти в проекти, орієнтовані на стратегічний розвиток; зменшувати термін оборотності і підвищувати рентабельність за рахунок зниження витрат і збільшення виручки; вдосконалювати існуючу амортизаційну політику підприємства; підвищувати кваліфікацію працівників фінансового підрозділу для застосування сучасних механізмів, принципів, ефективних методів, інструментів в управлінні підприємством [1,3].

Можна зробити висновок, що наявність в достатньому розмірі фінансових ресурсів, їх ефективне використання визначають хороший фінансовий стан підприємства: платоспроможність, фінансову стійкість, ліквідність. У цьому зв'язку найважливішим завданням підприємств є пошук резервів збільшення власних фінансових ресурсів та ефективне їх використання з метою підвищення ефективності роботи підприємства в цілому та в своєчасному обороті коштів, що знаходить відображення в результатах господарської діяльності підприємства.

Список літератури:

1. Нестеренко Н. В. Шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства / Н. В. Нестеренко, Д. М. Ребріна // «Вісник». – 2011. – № 3(16). – С. 69-72.
2. Офіційний web-сайт Державної служби України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Волк И. Ф. Фінансові ресурси підприємства: економічна сутність та ефективність управління / И. Ф. Волк // Держава та регіони. – 2012. – № 6.

*Гумбатов Т.В., ст. гр.ЕФбс-15-М
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет », м. Дніпропетровськ, Україна)*

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вибір теми дослідження зумовлено її актуальністю, оскільки на даний момент реальні умови функціонування підприємства вимагають проведення об'єктивного та всебічного фінансового аналізу господарських операцій, який дозволяє виявити особливості його діяльності, слабкі сторони у його роботі ті причини їх виникнення, а також на основі отриманих результатів розробити конкретні рекомендації щодо оптимізації діяльності. Для ринкової економіки важлива стабільність, тому ефективність господарської та фінансової діяльності підприємства в умовах трансформації економіки країни визначається, в першу чергу, його фінансовим станом. Усунення неплатоспроможності - найважливіше завдання, бо коли підприємство може своєчасно погасити свої борги перед кредиторами, це свідчить про встановлення системи розрахунків і попереджує виникнення процедури банкрутства. Значну увагу дослідженню фінансової стійкості підприємства приділили як зарубіжні, так і вітчизняні вчені, а саме: О. В. Грачова, І. М. Бурденко, О. Ю. Литовченко, Г. В. Савицька, О. О. Терещенко, та інші.

В умовах ринкової економіки перед підприємствами стоїть завдання самостійного планування, контролю, оцінки та аналізу своєї діяльності. Якщо підприємство фінансово стійке, платоспроможне, то воно має переваги перед іншими підприємствами того ж профілю в залученні інвестицій, в отриманні кредитів, у виборі постачальників і підборі кваліфікованих кадрів. Останнім часом, постає проблема в тому, що велика кількість підприємств вимушена надавати перевагу запозиченню над заходами щодо збільшення власних коштів, оскільки це зумовлено складною економічною та політичною ситуацією в

країні. Наступною проблемою, що також має місце на багатьох підприємствах, це прострочення заборгованості постачальникам, банкам, персоналу, бюджету, позабюджетним фондам та іншим кредиторам. Високе зростання простроченої заборгованості в економічному плані означає настільки ж швидке і значне скорочення фінансових джерел.

В умовах кризового становища нашої країни перед підприємствами стоїть проблема зміцнення фінансової стійкості. Зміцнення рівня фінансової стійкості підприємства можливе за умови досягнення оперативних цілей, а саме: усунення неплатоспроможності підприємства; відновлення фінансової стійкості підприємства; зміна фінансової стратегії з метою прискорення економічного зростання; збільшення обсягу позитивного грошового потоку; зниження обсягів споживання інвестиційних ресурсів підприємства у поточному періоді. Основні оперативні цілі досягнення платоспроможності: збільшення величини грошових активів, які забезпечують покриття поточних зобов'язань; зменшення суми поточних зовнішніх фінансових зобов'язань підприємства; зменшення суми поточних внутрішніх фінансових зобов'язань підприємства.

Отже, можна зазначити, що забезпечення фінансової стійкості є важливою та ключовою умовою його успіху у конкурентному ринковому середовищі, оскільки забезпечуючи нормальне функціонування підприємства у реальному проміжку часу, матимемо змогу підтримувати його стабільність та гарну репутацію у перспективі.

Список літератури:

1. Абрютіна М.С., Грачов А.В. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства. - М.: Дело и Сервис, 1998. - 256 с.
2. Бочаров В.В. Фінансовий аналіз. - СПб: Питер, 2004. - 240 с.

*Данільченко Д.В. ст..гр.ФКфе-12-1
Науковий керівник:
Ст..викл. кафедри ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м.Дніпропетровськ, Україна)*

Моделі ефективності використання оборотних коштів підприємства

Економічна сутність оборотних активів визначається їх роллю в організації поточної діяльності підприємства: знаходячись в постійному русі, вони здійснюють безперервний кругообіг форм вартості, в результаті якого відбувається постійне відновлення процесу виробництва.

На наш погляд, під оборотними активами підприємства слід розуміти сукупність матеріальних і фінансових активів, які шляхом структурної трансформації здійснюють безперервний кругообіг форм вартості з метою постійного відновлення процесу виробництва, одержання прибутку, підтримання нормальної ліквідності підприємства, і повинні повністю споживатися протягом одного календарного року чи операційного циклу [4].

Оборотний капітал слід розглядати, як джерело формування матеріальних і фінансових оборотних активів підприємства. Особливістю оборотного капіталу є те, що він не витрачається, не споживається, а авансується в різні види поточних витрат господарюючого суб'єкта. Метою авансування є створення необхідних матеріальних запасів, незвершеного виробництва, готової продукції та умов для її реалізації. Використані (авансовані) грошові кошти повертаються на підприємство після закінчення кожного циклу кругообігу, який включає: виробництво продукції, її реалізацію, отримання виручки від реалізації продукції.

Кругообіг оборотних активів обумовлено зміною їх матеріально-речової форми в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства.

За формою функціонування та участю у кругообігу доцільно поділити оборотні активи на дві групи: матеріальні (які характеризують майнові цінності підприємства і мають матеріальну форму) і фінансові (які характеризують

майнові цінності підприємства у формі грошових засобів та фінансових інструментів).

Найбільше поширення як за кордоном, так і (в меншій мірі) у вітчизняній практиці одержали наступні моделі управління запасами:

- класична модель управління запасами (модель Economic ordering quantity - EOQ - модель економічно обгрунтованого розміру замовлення). За цією моделлю необхідний (оптимальний) обсяг поставки сировини основних та допоміжних матеріалів визначають шляхом співставлення витрат на постачання (замовлення) запасів та витрат на їх зберігання на складі.

- метод "точно-в-термін" базується на тім, що запас сировини і матеріалів може бути нульовим, якщо належним чином скоординувати роботу постачальників. Результатом є скорочення операційних витрат по збереженню запасів, значне вивільнення оборотного капіталу для розвитку виробництва через відсутність процесу акумуляції товарно-матеріальних цінностей [2;4].

Узагальнюючи пропозиції вчених щодо використання прийомів управління даним елементом оборотних активів, розроблених у фінансовому менеджменті, можна виділити наступні основні прийоми:

- аналіз заборгованості за видами продукції для визначення не вигідних з погляду інкасації товарів;

- зменшення дебіторської заборгованості на суму безнадійних боргів;

- оцінка реальної вартості існуючої дебіторської заборгованості;

- оцінка можливості застосування факторингу - продажу дебіторської заборгованості;

спонтанного фінансування [3].

Список літератури:

1. Бланк И.А. Управление активами. - К.: Ника-Центр, 2000.- 720 с
2. Бригхем Є. Основи фінансового менеджменту: Пер. з англ. - К.: Молодь, 1997.- 1000 с.
3. Фінанси підприємств: Підручник / Кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. - 4-те вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2002. - 571 с.
4. Ван Хорн Дж. К. Основы финансового менеджмента. -11-е изд.: Пер. с англ. М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. - 992 с.

*Діяконенко В.Л., ст.. гр.ЕФбс-15-1-М
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна)*

РОЗРАХУНОК ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ ОПТИМІЗАЦІЇ ОБСЯГУ І СТРУКТУРИ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПРИКЛАДІ ПП «СТРОЙЛЮКС»

В Україні актуальною проблемою є підвищення інвестиційної привабливості підприємств будівельної галузі. Зараз багатьом підприємствам необхідно вирішувати проблему відновлення фінансової стійкості і платоспроможності. Особливо актуальною дана проблема є для підприємств, які намагаються залучити інвестиції [1].

Для вирішення даного питання пропонується методика оптимізації обсягу і структури оборотних активів і джерел їхнього формування з метою відновлення фінансової стійкості підприємства (на прикладі ПП «Стройлюкс»).

За допомогою запропонованої моделі визначається оптимальний обсяг і структура оборотних активів, обсяг і структура джерел їхнього формування, а також необхідна сума коштів, що направляється на відновлення фінансової стійкості і платоспроможності підприємства [2].

Цільова функція відбиває суму витрат обігу та альтернативної вартості оборотних активів, а також витрати по залученню й обслуговуванню використовуваних джерел формування оборотних активів.

Виходячи з даних, що отримані в результаті розрахунку моделі, можна зробити висновок, що мінімально можлива вартість запасу, для оптимізації структури оборотних активів на підприємстві ПП «Стройлюкс» складає 35612,11 грн. При цьому оптимальною сумою оборотних активів є 69345,43 грн, оскільки в розглянутих роках (2011-2013р.р) сума оборотних активів підприємства є меншою, а саме в 2011 -70032 грн, 2012- 65297 грн,2013 році- 68339 грн, тож ми бачимо, що є певна нестача коштів для оптимального результату в 2012-13 рр.

Такий результат отримано через постійні зміни в структурі оборотних активів ПП «Стройлюкс». Оскільки в 2013 році порівняно з 2012 роком зростає сума дебіторської заборгованості з 49035 тис. грн до 52954 тис. грн., сума інших оборотних активів з 616 тис. грн. до 929 тис. грн..

Оскільки найбільшу частку в оборотних активах підприємства займає дебіторська заборгованість. Це свідчить про недосконалу платіжну дисципліну покупців підприємства та неефективну кредитну політику ПП «Стройлюкс».

Для покращення оптимальний обсягу і структура оборотних активів, обсяг і структура джерел їхнього формування, а також необхідна сума коштів що направляється на відновлення фінансової стійкості підприємства, необхідно досягти певних границь: суми змін запасів і витрат, дебіторської заборгованості і коштів у розрахунках мають бути рівні зміні інших оборотних активів; зміна грошових коштів і їхніх еквівалентів, інших оборотних активів підприємства мають бути більші або рівні «0».

При цьому коефіцієнт автономії, коефіцієнт маневреності, коефіцієнта поточної ліквідності, коефіцієнта критичної ліквідності, коефіцієнта абсолютної ліквідності мають бути в рамках своїх нормативів(Наприклад. коефіцієнт автономії $\geq 0,5$; коеф. абсолют. ліквідності в межах $\leq 0,2$ але $\leq 0,35$).

Також необхідно врахувати мінімальні межі відповідно запасів і витрат, дебіторської заборгованості (23928грн) і коштів у розрахунках, грошових коштів і їхніх еквівалентів (599 грн), інших оборотних активів(641грн), власних джерел формування (36164грн), довгострокових позикових джерел формування (14878грн), кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги (17955грн), поточних зобов'язань по розрахунках (11467грн), інших поточних зобов'язань, що необхідні для нормального функціонування процесу виробництва та збуту продукції на підприємстві.

Список літератури:

1. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами: Пер. с англ. / Гл. ред. серии Я.В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 800 с.
2. Ковалев В.В. Введение в финансовый менеджмент. – М.: Финансы и статистика, 2001.

*Єгорова П.В., ст. гр. МНм-14-3
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Доценко О.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

Підприємства, як одна з головних рухомих сил економіки, платники багатьох податків, ті, хто надають місця праці населенню, є важливою частиною функціонування держави. Вони займаються різними видами діяльності, але більш з усіх залежать від операційної та фінансової. У світовій практиці існує достатньо випадків, коли на підприємствах, установах та організаціях порушувалась фінансова безпека, що призводило до крадіжок, несанкціонованих дій, шахрайства, через які страждало не тільки керівництво, але й клієнти, тобто звичайні люди. У зв'язку з цим, актуальним стає питання вивчення механізмів фінансової безпеки у бізнесі.

Фінансова безпека має за мету захист фінансових інтересів суб'єктів господарювання; забезпеченість фінансовими ресурсами; здатність забезпечити ефективне функціонування системи та стале економічне зростання. Тобто, це поняття у реальному житті є складним та потребує відповідного організаційного механізму.

Фінансова безпека здійснюється наступним чином: постановка цілі фінансової безпеки, врахування загроз та ризиків, розроблення стратегії, вибір суб'єктів та об'єктів цієї стратегії, визначення їх функцій, контроль [2]. Суб'єктами фінансової безпеки зазвичай є керівник підприємства, спеціаліст з економічної безпеки, аналітик, а об'єктами – фінансова діяльність підприємства, прибуток, активи, капітал, зобов'язання. Загрози поділяються на внутрішні та зовнішні. Важливо враховувати той факт, що внутрішні фінансові загрози відбуваються через людський фактор, а зовнішні залежать від конкуренції, законів, економічного стану ринку.

Існують індикатори, що розраховують фінансову безпеку через економічні фактори, до яких відносять: коефіцієнт покриття, коефіцієнт

автономії, рентабельність активів, співвідношення оборотності дебіторської і кредиторської заборгованості, темпи зростання прибутку, реалізації продукції, активів та ін.

Якщо економічні зовнішні фактори можливо подолати, то загрозу з боку людського фактору – ні. Навіть, під час плинного контролю можуть траплятися проблеми, тому ключовий чинник розвитку підприємства – грамотний та професійний менеджер, який буде проводити якісний підбір кадрів та перевіряти відділи. На підприємстві має бути створено орган контролю чи обрана людина з додатковими повноваженнями, на яку буде накладена функція щодо проведення моніторингу фінансової безпеки, оперативного реагування на зміни у середовищі, ухвалення рішень та контроль за їх виконанням.

Прикладом внутрішніх перешкод може бути діло Квека Адоболі, який був трейдером швейцарського банку UBS, та несанкціоновано грав на ринку і займався фальсифікацією звітності, що завдало збитків у сумі 2,3 млрд. дол.

У бізнесі стало популярним довіра співробітникам, родинні відносини усередині, але треба дотримуватись звітності, перевірок, підвищувати кваліфікацію працівників. Також необхідно враховувати, що горизонтальне управління бізнесом призводить до таких внутрішніх проблем як роз'єднаність системи, відсутність єдиної перевірки діяльності і непокора співробітників за прикладом їх управлінців.

Таким чином, фінансова безпека є значною частиною у забезпеченні стійкості бізнесу та виконання стратегії розвитку. Її можна оцінювати якісно (через пошук та аналіз проблем) та кількісно (за індикаторами фінансової безпеки). Для забезпечення фінансової безпеки на підприємстві та передбачення ризиків повинна існувати система органів управління фінансовою безпекою, яка повинна проводити аналіз стану підприємства, прогнозувати можливі загрози та проводити низку мір по забезпеченню стабільності системи фінансової безпеки підприємства в цілому.

*Єлізарова А.А, гр. ФК 12-1
Науковий керівник:
Ас. кафедри ЕАіФ Горяча О.І.
Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет» м. Дніпропетровськ, Україна*

ПЛАНУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

За останні декілька років кількість збиткових підприємств та підприємств-банкротів в Україні мала тенденцію до зростання. Лише у 2015 році збитки українських підприємств зросли в 1,7 рази. Збиток великих і середніх підприємств України в січні-червні 2015 р. в цілому склав 232 617,4 млн. грн. проти збитку 135 952,4 млн. грн. за аналогічний період попереднього року [1]. Вказана тенденція спонукає до жорсткого контролю за фінансовими показниками підприємства, що, у свою чергу поживляє інтерес дослідників до вдосконалення методик аналізу та прогнозування фінансово-господарської діяльності.

Дослідженням у сфері оцінки та планування показників фінансового стану підприємства присвячена достатня кількість робіт вітчизняних науковців, серед яких Н.М. Притуляк, А.М. Поддєрьогін, Р.О. Костирко та інші.

Для того, щоб оцінити реальний стан фінансово-господарської діяльності підприємства, необхідно обрати оптимальну методику аналізу фінансово-господарської діяльності, що дозволить отримати максимально наближену картину фінансового стану підприємства. Як правило, у процесі оцінки фінансово-господарської діяльності використовують декілька методів, які допомагають дослідити ситуацію з різних боків. Серед найбільш поширених необхідно зазначити: горизонтальний та вертикальний аналіз, факторний аналіз, трендовий аналіз, порівняльний аналіз, а також метод фінансових коефіцієнтів. Найбільш популярними за доступністю використання та наочністю вважаються вертикальний та горизонтальний аналізи, тому що вони дають змогу одержати загальне уявлення про зміни, які відбулися в структурі джерел та напрямів використання коштів підприємства, виявити тенденції, що

склалися. Факторний аналіз дає змогу дослідити фінансовий стан підприємстві протягом періоду, а також виявити тенденції щодо його зміни через визначення головних факторів впливу на основні показники діяльності підприємства. Трендовий аналіз та метод фінансових коефіцієнтів є менш поширеними через їх трудомісткість, а також складність вибору моделі та відсутність нормативних значень для деяких коефіцієнтів [2].

Незважаючи на те, що усі прийоми та методи мають як переваги, так і недоліки, при їх використанні на прикладі окремого підприємства можуть виникнути складності у проведенні якісної оцінки фінансово-господарського стану та плануванні фінансових показників, що, як наслідок, призводить до відсутності комплексного бачення фінансово стану. Саме тому, обрання оптимального комплексу методів планування та контролю за відповідними показниками фінансового стану є значущою складовою ефективної фінансово-економічної діяльності підприємства, бо сприяє об'ємному баченню поточного стану фінансово-господарської діяльності підприємства, дозволяє своєчасно виявити слабкі місця у його діяльності, а також мінімізувати вірогідність появи нових .

Отже, застосування різних методів аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства впливає на якість отриманих результатів. При цьому немає однастих рекомендацій щодо їх використання, тому що вибір методик та підходів залежить від мети аналізу, наявності інформаційного забезпечення, та інших факторів. Комплексну оцінку стану фінансово-господарської діяльності підприємства дозволяє отримати ефективне поєднання декількох методів фінансового аналізу.

Список літератури:

1. <https://ukrstat.org/uk> - Статистичний щорічник України
2. Білик М. Д., Павловська О. В., Пригуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 592 с.

Жейнов В.І., ст.гр. ФК-12-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ЯК УЗАГАЛЬНЮЮЧИЙ ПОКАЗНИК ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Основним показником ефективного використання ресурсів підприємства є прибуток від реалізації товарів та послуг. Співвідношення прибутку з авансованою вартістю або поточними витратами характеризує таке поняття, як рентабельність діяльності підприємств, організацій та установ.

Для розрахунку рентабельності можуть використовуватися різні види прибутку підприємства: валовий прибуток; прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг), тобто від операційної діяльності; прибуток від інших видів діяльності (фінансової, інвестиційної); чистий прибуток. При цьому прибуток зіставляється з авансованою вартістю, яку можна брати в різних варіантах (весь капітал підприємства, власний капітал, позиковий капітал, основний капітал, оборотний капіталі).

Показники рентабельності можна поєднати у декілька груп, які:

- базуються на витратному підході (рентабельність продукції, рентабельність діяльності);
- характеризують прибутковість продажу (рентабельність продажу);
- основані на ресурсному підході (рентабельність сукупних активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність оборотного капіталу).

До основних показників рентабельності відносяться рентабельність продажу; рентабельність активів; рентабельність поточних активів; рентабельність власного (акціонерного) капіталу.

Необхідно підкреслити, що для розрахунку показників рентабельності може бути використаний не лише показник чистого прибутку, а і будь-який інший показник, який характеризує фінансові результати діяльності

підприємства (прибуток від звичайної діяльності, прибуток від операційної діяльності, валовий прибуток).

Визначення рентабельності будь-якого підприємства відноситься до числа найбільших економічних проблем оскільки недостатня рентабельність може привести до відсутності у підприємства коштів для розвитку виробництва, їх неплатоспроможності і, в кінцевому підсумку, до банкрутства. Тому, проблема рентабельності повинна стати однією із найважливіших проблем підприємства, підприємство повинно мати ефективно розроблений план заходів для її підвищення. Оскільки рентабельність напряму залежить від показнику прибутку, то для її підвищення необхідно збільшувати прибуток, який можна підвищити наступними методами:

- нарощувати обсяги виробництва і реалізацій товарів і послуг;
- зменшення собівартості та витрат на виробництво та реалізацію товарів(послуг);

- весь потенціал який є в розпорядженні підприємства, в тому числі фінансові ресурси, використовувати з максимальною віддачею.

Крім того, для подальшого ефективного розвитку підприємства необхідно здійснювати оптимальний розподіл отриманого прибутку; коригувати стратегію і тактику ведення діяльності підприємства, в залежності від змін на ринку та ситуації в економіці в цілому.

При визначенні показників рентабельності, прибуток слід співвідносити з чинниками, які мають найбільший вплив на його отримання. До таких чинників належать інвестиції, активи, витрати. Тому підприємства повинні активно шукати всі можливі шляхи вдосконалення виробництва, підвищення конкурентоспроможності власної продукції, це і буде сприяти зростанню рентабельності підприємства.

*Журба А. О., ст. гр. ЕФбс-15-м
Науковий керівник:
д.е.н., проф., зав. каф. ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВИХ МЕТОДІВ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Результатами впливу на підприємство негативних факторів є погіршення фінансових результатів його діяльності, неспроможність підприємства отримувати прибуток, що може призвести до банкрутства – все це є проявленням кризового стану підприємства. Велика кількість українських підприємств опинилися у стані кризи, у таких умовах головним засобом виживання підприємства є антикризове управління, що є ваговою складовою системи управління підприємством.

Проблемам антикризового фінансового управління присвячені роботи таких вітчизняних та закордонних вчених, як О.О.Терещенко, В.О. Василенко, М.К. Колісник, З.Є. Шершньва, В.Г. Боронос, Т.В. Донченко, М.О. Балаклицька, Д.В. Нізалов, Ю.В. Порохова, М.Г. Олещук, Е. Альтман, М. Хаммер, Т. Таффлер, К. Ерроу, Р. Коуз, П. Уотерман, У. Бівер, М. Спенс та ін. Однак невирішеними залишаються питання обґрунтування наукових підходів щодо фінансових методів антикризового управління у контексті формування єдиного механізму організації та реалізації фінансових методів антикризового управління підприємством на основі математичних моделей

Відповідно, метою роботи є удосконалення підходів до формування механізму організації та реалізації фінансових методів антикризового управління підприємством на основі математичних моделей.

В складних соціально-економічних умовах господарювання вітчизняних підприємств одним з актуальних питань є формування організаційно-економічного механізму, що забезпечить оздоровлення підприємства, відновлення ефективної системи управління і його конкурентоспроможності. На певних етапах розробки та реалізації механізму антикризових заходів на

підприємстві користуються економіко-математичними моделями. Не існує однієї універсальної моделі проведення певних заходів, які б призвели до оздоровлення підприємства, тож при розробці антикризових заходів об'єднано дві моделі. Формування моделі вибору фінансових методів управління підприємством проводиться у два етапи. Спочатку визначено санаційний потенціал підприємства, та на його основі доцільність подальший дій, а саме вибір методів здійснення антикризового управління у відповідності до кризи, що виявлена на підприємстві.

Спираючись на дослідження та розроблену методику Донченко Т.В визначається рівень санаційного потенціалу підприємства шляхом розрахунку інтегрального показника з використанням індексного та експертного методів оцінювання. Як свідчить розгляд існуючих методик оцінювання потенціалу, спосіб використання індексних методів є доволі поширеним і ефективним, адже дає змогу отримати порівнюваний кількісний показник, який можна використати для комплексної характеристики стану санаційного потенціалу та аналізу його динаміки. Високий, середній, та низький рівні санаційного потенціалу є фактором, який свідчить що проведення подальших антикризових заходів є доцільним. Визначається вид кризи наявної на підприємстві, що була виявлена під час аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, та спираючись на результати проведеного Прохоровою Ю.В. кластерного аналізу підприємств за групами показників, визначається ступінь кризи (С – легкий, В – середній, D – високий). Тож в відповідності до виду та ступеню кризи обирається модель управлінських рішень, що дозволять проводити аналіз та прогнозувати стан підприємств за кожним напрямом аналізу.

Отже, формування організаційно-економічного механізму, що забезпечить оздоровлення підприємства є провідним завданням підприємства, яке намагається подолати кризу. При реалізації даного механізму можуть використовуватися певні методи економіко-математичного моделювання, доволі поширеними і ефективними серед яких є використання індексних методів та інтегральних моделей.

Зелінський С.С, ст. гр. ЕФФк-15-м

Науковий керівник:

к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Крилова О.В.

*(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ОБГРУНТУВАННЯ ПІДХОДІВ ДО ПЕРЕБУДОВИ СИСТЕМИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В КРИЗОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Під час гострих економічних та політичних криз проблеми збереження стабільного функціонування банківської системи і пов'язані з цим труднощі, які виникають у комерційних банків з поверненням кредитних ресурсів, актуальні як для України, так і для багатьох регіонів і країн світу. Держава на фоні постійних інституційних змін має в своєму розпорядженні досить обмежений набір стабілізаційних інструментів щодо забезпечення ефективності та стабільності функціонування банківської системи.

Якщо розглядати сучасну ситуацію розвитку банків, можна констатувати, що ситуація погіршилася. Так, станом на 01.04.2015 у порівнянні з початком року кількість банків зменшилася на 15 одиниць; банки отримали збиток на суму 80,89 млрд. грн., що 1,5 рази більше ніж на початку року; прострочена заборгованість за кредитними операціями зросла на 3,7 % [1]. Збитки в більшості випадків були обумовлені тим, що банки формували значні резерви під проблемну заборгованість за кредитними портфелями. Це було наслідком зниження рівня кредитоспроможності позичальника, а також вартості забезпечення кредитів. Отже між якістю забезпечення банківських кредитів існує тісна залежність із формуванням резервів, прибутковістю і достатністю капіталу банку.

Система кредитного менеджменту у банку, як зазначає В. Коваленко [2], повинна містити наступні елементи: суб'єкти, об'єкти (стандартні, пролонговані, проблемні кредити, ціноутворення по кредитних операціях), ризик-орієнтовану кредитну політику (стратегія і тактика), функціональні підсистеми (планування, внутрішній контроль, оперативне регулювання), які взаємодіють між собою та направлені на досягнення основних бізнес-цілей банку. При цьому внутрішні регламенти банку мають чітко ідентифікувати

кредитну політику банку, положення, процедури, методики управління кредитним ризиком. Слід зазначити, що у складі кредитного менеджменту ризик забезпечення банківських позичок передбачає врахування ризиків розрахунків, знецінення, трансформації ресурсів, забезпечення банківських позичок, попиту та пропозиції.

Сучасні вимоги до ведення банківських операцій передбачають використання нових ефективних підходів до побудови та управління бізнес-процесами менеджерами банків. Банківським установам необхідно вдосконалювати внутрішню нормативну базу з питань кредитування. Успішне здійснення кредитних операцій установами банків і можливість одержання кредитів суб'єктами господарювання значною мірою залежать від кредитоспроможності позичальників. Тому необхідно створити в країні систему кредитування, спрямовану на стимулювання виробництва, розвиток інвестицій, що базувалися б на більш якісному плануванні потреб підприємств у залучених коштах. При цьому доцільно звернути увагу на формування у цій системі нових схем кредитування, спрямованих на забезпечення інтересів учасників кредитної операції. Нагальною потребою є здійснення адаптації міжнародного досвіду кредитування до української банківської практики; визначення та адекватне оцінювання чинників, що впливають на рівень кредитного ризику; оптимізація кредитного портфелю за критеріями кредитних ризиків, складу клієнтів і структури кредитів. Впровадження адекватних інформаційних технологій та моделей управління банківськими ризиками уявляє собою необхідний крок для прибуткового функціонування банків у висококонкурентному середовищі в умовах економічної невизначеності. Ці пропозиції сприяли б дотриманню принципів кредитування, зниженню ризиків у взаємовідносинах банку з позичальниками.

Список літератури:

1. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id.
2. Коваленко В. В. Кредитний менеджмент в системній організації ефективної кредитної діяльності банків / В. В. Коваленко // Економічний форум. – 2014. – № 4. – С. 214–222.

Зеря М.Ю., ст.гр. ЕФсв-15
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Світовий досвід визначення вартості бізнесу пропонує нам безліч методів до оцінювання вартості компанії, проте незважаючи на це, дане питання досліджено не в повній мірі. Для України актуальність цієї тематики пов'язана з тим, що оцінити вартість підприємства в країні з трансформаційною економікою в період глибокої кризи дуже складно.

Дефіцит власних фінансових ресурсів у більшості українських підприємств вимагає від них пошуку додаткових фінансових ресурсів для їх подальшого ефективного розвитку. Можливим варіантом поповнення фінансових ресурсів підприємств є процес злиття-поглинання. Одним з фундаментальних питань, які виникають при прийнятті рішення щодо злиття-поглинання є проблема оцінки вартості компаній, що приймають участь в угоді. Поширення цього процесу в сучасних умовах потребує вирішення питання визначення вартості компаній-учасників процесу злиття-поглинання, що свідчить про актуальність теоретичного і практичного обґрунтування даної проблеми.

Питанню визначення вартості бізнесу присвячені роботи таких відомих авторів як А.Дамодаран, Р. Брели та С. Майерс, У. Шарп, Валдайцев С.В., Терещенко О.О. та інші. Попри значні теоретичні та практичні надбання щодо підходів та методів визначення вартості бізнесу дискусійними залишаються питання:

1. Обґрунтування тривалості прогнозного періоду для визначення вартості бізнесу за допомогою дисконтування грошового потоку підприємства. Більшість авторів вважають, що прогнозний період продовжується до тих пір, поки темпи зростання компанії не стабілізуються. Але можна дискутувати з

приводу визначення тривалості прогнозного періоду в залежності від життєвого циклу компанії.

2. Визначення обґрунтованої ставки дисконтування грошових потоків підприємства та ставки капіталізації доходів підприємства.

В умовах фінансової нестабільності можна розглядати питання використання змінної ставки дисконтування (може з врахування темпів інфляції) при визначенні вартості бізнесу за допомогою методу дисконтування грошових потоків підприємства при доходному підході.

3. Вибору підприємств - аналогів для здійснення розрахунків по методу мультиплікаторів для порівняльного підходу визначення вартості бізнесу. Суб'єктивність відбору підприємств – аналогів може вплинути на помилковість величин мультиплікаторів, що складають основу даного методу оцінки вартості бізнесу. Таким чином, значення мультиплікаторів можуть бути помилковими, якщо ринок переоцінив вартість компанії-аналогу; вибір підприємств-аналогів суб'єктивний і впливає на середнє значення мультиплікатору.

Ще одне важливе питання – додаткове коригування кінцевої вартості бізнесу (щодо недооцінки матеріальних активів в період економічної і фінансової кризи; щодо неврахування вартості активів що не функціонують в умовах падіння виробництва, але мають ринкову вартість, яку необхідно визначити і додати її до вартості, яка була отримана при дисконтуванні грошового потоку і т.і.). Цей перелік додаткових коригувань кінцевої вартості бізнесу може бути доповнений різними авторами з детальним обґрунтуванням цього доповнення.

Визначення цих питань тим чи іншим чином може мати вплив на визначення обґрунтованої вартості бізнесу в кінцевому варіанті.

Список літератури:

- 1.Sharpe W.F . Investment/. W.F.Sharpe and G.J.Alexander , 4th ed. Prentice - Hall,Inc.,Englewoodcliffs,N.J.,1989.
- 2.Валдайцев С.В. Оценка бизнеса [Текст]: Учебник / С.В.Валдайцев.- М.:ТК Велби, Изд-во Проспект, 2003.-352с.
- 3.Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання [Текст]: Навч. посіб./ О.О.Терещенко. -К.: КНЕУ, 2003.-554с.

*Іщенко В.В., ст.гр. ФКФе-12-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМТВА

Одним з основних завдань фінансового планування є забезпечення підприємства фінансовими ресурсами, достатніми для здійснення ним ефективної господарської діяльності.

Очевидно, що це передбачає визначення напрямів ефективного вкладання капіталу, оцінювання раціональності його використання, виявлення внутрішньогосподарських резервів збільшення прибутку за рахунок економного використання грошових коштів, що врешті-решт дозволить:

- визначити суму фінансових ресурсів, яку підприємство має додатково залучити, вибудовуючи фінансові відносини з державою, комерційними банками та іншими контрагентами;
- визначити умови, за яких ці фінансові ресурси можуть бути отримані;
- визначити основні напрями використання підприємством позикових фінансових ресурсів;
- встановити терміни повернення отриманих кредитів.

Таким чином, плануючи перспективи свого розвитку та визначаючи методи та інструменти стимулювання виробництва, підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємства і продукції, підприємство формує дієвий механізм фінансового забезпечення господарської діяльності, який дозволяє мобілізувати як наявні у нього фінансові ресурси, так і залучені з інших джерел [1].

В основі економіки ринкового типу на мікрорівні лежить п'ятиелементна система фінансування її системно утворюючих компонентів (підприємств): самофінансування; пряме фінансування через механізми ринку капіталів;

банківське кредитування; бюджетне фінансування; взаємне фінансування господарюючих суб'єктів [2].

Джерела фінансування здійснюють подвійний вплив на фінансовий стан підприємства. При залученні до обороту тільки власних коштів існує ризик вимушеного скорочення або повної зупинки виробництва у разі їх виснаження, що призводить до серйозних фінансових наслідків. Але рішення проблем тільки за допомогою позикових коштів викликає зростання залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування внаслідок збільшення зобов'язань. Це може привести до погіршення фінансового стану підприємства, втрати власних оборотних коштів, зниження фінансової самостійності [3].

Окрім перерахованих вище п'яти способів фінансування діяльності підприємств постійно з'являються нові форми фінансування діяльності підприємств - одна з найбільш значних – фінансовий лізинг. На практиці потреби у фінансуванні часто задовольняють, комбінуючи всі джерела фінансування.

Також на розмір та джерела фінансування діяльності підприємств впливають два чинники: організаційно-правова форма господарювання та техніко-економічні особливості різних видів економічної діяльності.

Як власні, так і залучені джерела фінансування діяльності підприємств мають свою вартість, що складається із сум витрат на залучення кожного джерела. Розрахунок цієї вартості є важливим компонентом при визначенні ефективності фінансування.

Правильний вибір структури капіталу і стратегії фінансування дозволяє збільшити як вартість компанії, так і добробут її власників.

Список літератури:

1. Зянько В. В. Сутність та джерела фінансового забезпечення інноваційної діяльності малих підприємств / В. В. Зянько, Н. Л. Стасюк, Сін'їн Дун // Вісник Вінницького політехнічного інституту. - 2015. - № 5. - С. 57-62.
2. Забарна Е. М. Сучасні тенденції фінансування розвитку підприємств / Е. М. Забарна, М. В. Кула // Вісник Сумського державного університету. Сер. : Економіка. - 2013. - № 2. - С. 64-72.
3. Середа О. О. Стратегія фінансування діяльності підприємств [Електронний ресурс] / О. О. Середа // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. - 2014. - № 8. - С. 176-179.

*Калюжна Я.Я.ст..гр.ЕФ-15-м
Науковий керівник:
Ст..викл. кафедри ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м.Дніпропетровськ, Україна)*

Посилення управління фінансами підприємств через подальше втілення інформаційних технологій

Фінансове планування відображає одну з найважливіших сторін організації виробництва – управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. Його необхідність викликана тим, що потрібно передбачити конкретні грошові кошти, без наявності яких неможливе неперервне функціонування підприємства, оскільки їх необхідно витратити для придбання сировини, матеріалів, інших цінностей, сплати податків, відрахувань до спеціальних фондів, виконання фінансових зобов'язань перед постачальниками, членами трудового колективу [2,с.74].

Фінансове планування здатне активно впливати на усі сторони роботи підприємства через вибір об'єктів фінансування, направлення грошових коштів і вибірково в залежності від віддачі тих чи інших заходів економічного і соціального розвитку сприяти раціональному використанню трудових, матеріальних і грошових ресурсів [3, с.18].

Контроль за мобілізацією грошових ресурсів здійснюють фінансові служби спільно з іншими відділами будь-якого підприємства, які беруть участь у прогнозуванні і виконанні цих завдань і ведуть облік їх надходження (маркетингова служба, бухгалтерія). Основну увагу тут зосереджено на головному джерелі фінансові моделі підприємства, побудовані за допомогою відповідних комп'ютерних систем, забезпечують генерацію стандартних бухгалтерських процедур і звітних фінансових документів, як наслідок бізнес-операцій, що реалізуються в часі. Ці моделі відображають реальну діяльність підприємства через опис грошових потоків (надходжень і виплат) як подій, що відбуваються в різні періоди часу [1, с. 24].

Сценарний підхід передбачає здійснення альтернативних розрахунків на основі даних, що відповідають різним варіантам розвитку проекту. Використання імітаційних фінансових моделей в процесі планування й аналізу ефективності діяльності підприємства або інвестиційного проекту, який реалізується, є досить сильним і дійовим засобом, що дозволяє «програти» різні варіанти стратегій і прийняти обґрунтоване управлінське рішення, спрямоване на досягнення цілей підприємства.

Порівняльний аналіз існуючого на сьогоднішній день програмного забезпечення, призначеного для автоматизації процесу фінансового планування на підприємстві, що при його використанні дасть можливість:

- швидко і зручно планувати свою діяльність;
- затрачувати на процес планування менше часу;
- оперативно вносити зміни у фінансовий план;
- отримати звіти в зручному для аналізу вигляді – за допомогою таблиць, графіків, діаграм.

Використання такого програмного забезпечення без сумніву значно підвищить ефективність процесу фінансового планування, полегшить розрахунки та дозволить більш наглядно показати результати планування за допомогою різноманітних графіків і таблиць.

Вищезазначені переваги використання програмного забезпечення у фінансовому плануванні в порівнянні з традиційними методами дозволять значно підвищити ефективність процесу фінансового планування на підприємстві.

Список літератури:

1. Содержание процесса финансового планирования [Электронный ресурс]. // официальный сайт Деньги. Кредит. Банк. Финансы предприятия. Экономика инноваций – Режим доступа: http://www.dkb-fin.ru/soderganie_planirovaniya.html (дата звернення: 17.03.2014). – Назва з екрана.
2. Сущность, значение и виды финансового планирования и бюджетирования на предприятии [Электронный ресурс]. // официальный сайт: managway – Режим доступа: <http://www.managway.ru/mways-58-1.html> (дата звернення: 17.03.2014). – Назва з екрана
3. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Т – во “Знання”. – КОО, 2003.

Кібкало Я.А., ст.гр. ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет», м.Дніпропетровськ, Україна)

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ

Абсолютно кожне підприємство в процесі росту економічної та фінансової діяльності відчуває нестачу оборотних коштів: грошей, запасів товарів або сировини. Це стосується як дрібних підприємств, так і великих промислових організацій.

Головною передумовою успішного ведення господарської діяльності підприємств є наявність достатнього обсягу та раціональне використання оборотного капіталу. Особливо це відчутно зараз за ситуації нестабільної економічної та політичної системи України, оскільки, сучасний стан більшості вітчизняних підприємств свідчить про неефективність прийнятих рішень щодо управління оборотним капіталом, а саме не оптимальність складу та структури оборотних активів, неврахування факторів, які впливають на стан та ефективність використання оборотних активів підприємства. Сьогодні в Україні спостерігаються явища втрати підприємствами оборотних коштів через високий рівень податків. Тому використання кредитних ресурсів для розширення виробництва пов'язано з великим рівнем підприємницького ризику [2].

Розглянувши оборотні кошти на ТОВ «УКРСПЕЦТЕХМАШ», можна зробити висновок, що оборотні активи у 2012 р. склали 27716 тис. грн, проте у 2013 р. показник зменшився на 23,35%. У 2014 р. спостерігається збільшення обсягу оборотних активів підприємства на 23,67%. Також спостерігається ріст кредиторської заборгованості, яка у 2013 році збільшилася на 31,16%, а вже у 2014 році приріст кредиторської заборгованості склав 33,72%, у той час, як власні оборотні кошти на підприємстві були відсутні.

До основних зовнішніх чинників, які впливають на ефективність функціонування оборотного капіталу та породжують проблему можна віднести:

- фінансово-економічна криза;
- відсутність платоспроможного попиту населення;
- скорочення попиту на вітчизняну продукцію;
- зростання імпорту;
- зниження курсу національної валюти
- зменшення фінансування оборотного капіталу за рахунок власних джерел;
- оптимальність визначення розмірів формування оборотного капіталу загалом і окремих елементів зокрема;
- відсутність у адміністративно-управлінського персоналу підприємств методики ефективного управління своїми фінансовими ресурсами [1].

Для покращення більш раціонального використання оборотних активів на підприємствах наводжу такі рекомендації:

1. заміна старих запчастин новими;
2. удосконалення виробничих процесів на підприємствах;
3. впровадження нової більш продуктивної технології виробництва продукції;
4. підвищення змінності виробництва;
5. максимальна автоматизація виробництва;
6. пошук нових ринків збуту готової продукції;

Список літератури:

1. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: навч. посібник / О. О. Непочатенко, Н.Ю.Мельничук – К.: Центр навчальної літератури, 2013 – 504 с.
2. Норд Г.Л. Концептуальні аспекти розробки моделі стратегічного управління оборотним капіталом / Г.Л. Норд, Т.В. Кравченко // Науково-методичний журнал. – 2011. – Т. 99. – Вип. 86. – С. 61-66.

*Клевець А.С., ст. гр.ЕФбс- 15- м
Науковий керівник:
д.е.н., проф., зав.каф. ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕОРЕТИКО - ІГРОВОГО ПІДХОДУ

На сьогодні існує безліч теорій і моделей, спрямованих на визначення оптимального співвідношення власного і позикового капіталу підприємства, проте досі не існує єдиної думки з приводу того, яка ж структура капіталу є оптимальною.

Під оптимальною структурою капіталу в існуючих дослідженнях розуміють певне співвідношення власного та позикового капіталу, що призводить до максимізації вартості акцій підприємства. У даному підході чітко виражена мета пошуку оптимальної структури капіталу підприємства, проте даний підхід має загальний характер для практичної діяльності фінансових менеджерів. Крім того, його достатньо складно застосовувати на підприємствах, які не публічними акціонерними товариствами.

Дещо іншої точки зору дотримуються такі автори, як І.О. Бланк, Т.В. Головка, С.В. Сагова, Н.І. Лахметкіна, В.О. Подольська, О.В. Яріш та інші. Дані вчені вважають, що оптимальна структура капіталу являє собою таке співвідношення використання власних і позикових ресурсів, при якому забезпечується найбільш ефективна пропорція між коефіцієнтом рентабельності власного капіталу та коефіцієнтом фінансової стійкості, тобто максимізується ринкова вартість підприємства. Основними критеріями оптимальності структури капіталу підприємства є: політика фінансування активів; вартість підприємства; вартість капіталу; ризики; рентабельність.

Метою даної статті є дослідження оптимальної структури капіталу, аналіз переваг та недоліків використання власного та позикового капіталу, а також методів оцінки раціональності їх співвідношення.

Основним класичним методом оптимізації структури капіталу притаманний недолік, що не дозволяє в явному вигляді враховувати вплив зовнішньої (ринкової) кон'юнктури і пов'язану з нею невизначеність, яка відображатиме можливість настання для підприємства як сприятливої ринкової кон'юнктури, так і несприятливої. Тому можна говорити про те, що формування оптимальної структури капіталу має відбуватися з урахуванням впливу чинника невизначеності.

Наукою, що займається пошуком оптимальних рішень в умовах невизначеності, є теорія гри. Особливістю теорії гри з природою виступає те, що один із учасників - гравець, який приймає рішення усвідомлено, а інший - природа (у нашому випадку ринкова кон'юнктура), яка не представляє собою усвідомленого гравця, не прагне будь-кому протидіяти і байдужа до результату гри.

За будь-якого стану ринку першочерговою метою фінансового менеджера є максимізація вартості підприємства. На нашу думку, з цією метою доцільно використовувати модель дисконтування грошових потоків (ДГП), яка дозволяє визначити вартість підприємства на основі його грошових потоків і вартості капіталу ($WACC$).

Згідно моделі ДГП, вартість підприємства є обернено пропорційною вартості його капіталу: чим нижча вартість капіталу, тим вища вартість підприємства, і навпаки. Тому, прагнучи збільшити вартість підприємства, фінансовий менеджер повинен прагнути знизити вартість капіталу.

Основними «компонентами» моделі гри з природою є гравець, природа, стратегії гравця, стан природи, виграші гравця.

Отже, використання запропонованого теоретико-ігрового підходу щодо формування оптимальної структури капіталу із врахуванням впливу ринкової кон'юнктури дозволяє цілеспрямовано формувати ту структуру капіталу, яка забезпечить найефективніше його використання на підприємстві.

*Козакова І.В., ст.гр.ФКфе-12-2
Науковий керівник:
к.е.н., доцент ЕАіФ Цуркан І. М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Методологія прогнозування та планування діяльності підприємства - це сукупність методів, прийомів і способів мислення, які дають змогу на підставі аналізу ретроспективних даних, екзогенних і ендогенних зв'язків об'єкта прогнозування, а також їх вимірювань у межах певного явища або процесу, сформуванню прогнози певної достовірності щодо майбутнього розвитку підприємства.

Розглянемо особливості основних наукових методів планування:

1. Нормативний метод полягає в техніко-економічному обґрунтуванні планів-прогнозів, програм із застосуванням норм і нормативів.

2. Балансовий метод полягає в ув'язці потреб ресурсів у межах усього суспільного виробництва, координації розвитку суміжних галузей і виробництв, забезпеченні пропорційності та взаємозв'язку всіх елементів економіки.

3. Економіко-математичні методи - це способи (прийоми) розрахунків кількісного аналізу й обґрунтування економічних показників із застосуванням методів прикладної математики та математичної статистики.

4. Метод системного аналізу та синтезу полягає в розподілі економічних систем і процесів, що в них відбуваються, на складові й на цій основі визначення провідних ланок, "вузьких місць" ключових проблем перспективного розвитку.

5. Програмно-цільовий метод планування - полягає у відборі основних цілей соціального, економічного і науково-технічного розвитку, розробці взаємопов'язаних заходів щодо їх досягнення і намічені термінів при

збалансованому забезпеченні ресурсами й ефективному розвитку суспільного виробництва.

6. Метод коефіцієнтів (аналітичний) базується на вивченні економічної кон'юнктури у минулому та сучасному періодах і застосуванні відповідних коефіцієнтів [1].

Спільність цілей і завдань об'єднують прогнозування і планування, а рівень невизначеності та фактор часу розділяють їх, оскільки прогноз завжди має мати випереджаючий характер відносно плану, а прогнозування – це дослідницька база планування.

Зазвичай виділяють чотири методи прогнозування фінансового стану суб'єкта господарювання: екстраполяція - це існування прямого зв'язку між оборотним капіталом і обсягом продажів, що може бути виражено відношенням чистого оборотного капіталу до обсягу продажів; метод термінів оборотності - заснований на вивченні тривалості фінансового циклу: період оборотності запасів плюс період оборотності дебіторської заборгованості мінус період оборотності кредиторської заборгованості, помножений на одинденний оборот реалізації; метод бюджетування - заснований на плануванні надходження і витрат коштів, у тому числі й від основної, інвестиційної і фінансової діяльності; метод попередніх (прогнозних) балансів - складається на підставі системи планових розрахунків усіх показників виробничо-фінансової діяльності, а також на підставі динаміки окремих статей балансу і їхніх співвідношень [2].

Отже, можемо зробити висновок, що методи фінансового планування – це засоби за допомогою яких забезпечується розробка й обґрунтування планів. Показники прогнозів і планів є формою кількісного виразу прийнятих прогнозних і планових рішень.

Список літератури:

1. Басовський Л. Е. Прогнозування та планування в умовах ринку / Л. Е. Басовський. – М. : ИНФРА. – М., 2009. – 182 с.
2. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. / Г.В. Савицька. – [2-ге вид., випр. і доп.]. – К.: Знання, 2005. – 662 с.

*Коротких Я.В., ст. гр. ЕФбс-15-м
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Герасимова І.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах функціонування сільського господарства оптимальне формування і використання фінансових ресурсів неможливе без організації раціональної системи управління. Від того, наскільки ефективно вони трансформуються в матеріальні та трудові ресурси, залежить фінансовий стан підприємства й перспективи його стратегічного розвитку.

До основних задач управління фінансовими ресурсами відносять: забезпечення формування достатнього об'єму фінансових ресурсів; оптимізація структури джерел формування фінансових ресурсів підприємства; оптимізація розподілу сформованих фінансових ресурсів в розрізі основних напрямів господарської діяльності; забезпечення швидкої трансформації пропорцій розподілу фінансових ресурсів в розрізі видів діяльності підприємства, під час непередбачуваного впливу факторів зовнішнього середовища; забезпечення найбільш ефективного використання фінансових ресурсів; забезпечення мінімального рівня, пов'язаного з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів підприємства [1, 2]. Щоб досягти виконання поставлених задач використовують різні підходи до управління фінансовими ресурсами підприємства.

Воробйов М.Ю. пропонує розглядати управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств з позиції їх формування і використання [3].

З метою раціонального поєднання джерел фінансових ресурсів для покриття господарських потреб підприємств доцільно застосовувати матричний метод, що дасть змогу розподіляти і використовувати кошти виходячи з потреб або напряму розвитку сільськогосподарського підприємства, а також забезпечити раціональні пропорції такого розподілу на основі вартості окремих

джерел фінансових ресурсів для відповідних груп активів і напрямів вкладення коштів [3].

Реалізувати цей підхід можливо шляхом побудови матричної моделі та розрахунку її за допомогою методу лінійного програмування, а саме транспортної задачі. Критерієм оптимальності обрано сукупну мінімальну вартість коштів, які необхідно сплатити за використання тих чи інших джерел фінансових ресурсів:

$$Z = \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n c_{ij} x_{ij} \rightarrow \min, \quad (1)$$

з умовою обмежень на змінні:

$$\sum_{j=1}^n x_{ji} = a_i ; \sum_{i=1}^m x_{ji} = b_j ; x_{ij} \geq 0 \quad (i=1 \dots m, j=1 \dots n), \quad (2)$$

де Z – мінімальна вартість розподілу і використання фінансових ресурсів за групами активів аграрного підприємства, тис.грн.; c_{ij} – вартість залучення одиниці i -го джерела фінансового ресурсу для формування відповідних груп активів, частка одиниці; x_{ij} – обсяг фінансування j -го виду активу, що забезпечено j -м джерелом фінансових ресурсів, тис.грн.; m – кількість видів активів за напрямом використання фінансових ресурсів; n – кількість джерел фінансових ресурсів.

Найбільш поширеним методом рішення транспортної задачі є метод потенціалів. В результаті реалізації економіко-математичної моделі отримаємо оптимальний план розподілу фінансових ресурсів за групами активів та вартість використання фінансових ресурсів підприємства.

Окрім, економіко-математичних методів, для управління використанням фінансових ресурсів, доцільно застосовувати такі методи як фінансовий аналіз, прогнозування, планування та контроль.

Список літератури:

1. Бланк И.А. Управления финансовыми ресурсами / И.А. Бланк. - М.: Издательство «Омега-Л»: ООО «Эльга», 2011. - 768 с.
2. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами. - М.: Финансы и статистика, 1997. - С. 67.
3. Воробйов Ю.М. Управління фінансовими ресурсами в аграрних підприємствах: [монографія] / Ю.М. Воробйов. - Сімферополь: Національна академія природоохоронного та курортного будівництва (НАПКБ), 2009. - 137 с.

Костенко С.С ст..гр.ФКфе-12-1
Науковий керівник:
Ст..викл. кафедри ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м.Дніпропетровськ, Україна)

Удосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства в умовах ринкових відносин

Найважливішим завданням ефективного управління на підприємстві є розроблення науково обраної методики оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання.

Теоретичні дослідження дозволяють розділити існуючі методики фінансового аналізу на такі групи[1]:

1. Трансформаційні, що направлені на перетворення звітності в більш зручний для прийняття вид. Блок трансформаційних методик носить дескриптивний характер.

2. Якісні методики, які підрозділяються на методики вертикального, горизонтального аналізу, аналізу ліквідності балансу та формалізовані анкетні схеми.

3. Коефіцієнтний аналіз, який базується на розрахунку відносних показників на основі даних статистичної фінансової звітності.

4. Інтегральні методики оцінки фінансового стану підприємства передбачають синтезування фінансових індикаторів в комплексній конструкції.

Перші три групи методик можна віднести до традиційних, які широко розповсюджені в практиці фінансового аналізу на підприємствах. Але найбільш перспективними в практичному плані виступають інтегральні підходи як найбільш результативні[1].

Моделі оцінки фінансового стану підприємства вітчизняних та зарубіжних авторів мають ряд недоліків:

не враховується галузева специфіка досліджуваних підприємств;
суб'єктивність формування вибірки показників, що входять до моделей;
відсутність достатньої інформації для розрахунку вагових коефіцієнтів;
недостатнє теоретичне та емпіричне обґрунтування критичних точок(інтервалів) для окремих фінансових індикаторів, що призводить до неточного фіксування нормативних значень фінансових показників;
проблема достовірності інформації та проблеми, пов'язані з її отриманням[2].

Отже, є досить велика необхідність в розробці та удосконаленні інтегрального показника, який би комплексно характеризував усі аспекти

фінансового стану суб'єктів господарювання, а також відображав специфіку різних за галуззю підприємств України.

Система показників, які застосовуються для обчислення інтегрального показника фінансового стану підприємства повинна відповідати таким вимогам:

забезпечувати можливість порівняння показників, які використовуються для аналізу на різних підприємствах;

включати показники, що характеризують фінансовий стан за типовими групами показників;

спрямовувати на виконання підприємством поточних та перспективних задач;

узгодженість з існуючою на підприємстві фінансовою звітністю;

витрати на збір та обробку інформації згідно обраної системи показників повинні бути якомога мінімальними[3].

Наслідком розбіжностей у системах бухгалтерського обліку та порядку складання форм фінансової звітності в країнах з ринковою економікою є неможливість проведення порівняльного аналізу за результатами оцінки фінансового стану підприємств різних країн. Отже, виникає необхідність уніфікації інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану на міжнародному рівні.

Система методологічних компонентів оцінки фінансового стану підприємств складається з визначення поняття фінансового стану й принципів формування підходу до конструювання його якісної моделі, систематизації кола управлінських завдань оцінки, вибору методу аналізу моделі та конструкції оцінювання, формулювання підходів до специфікації моделі й розробки її інструментальних характеристик.

Формулювання підходів до специфікації моделі у термінах фінансових показників обумовлює загальну конструкцію моделі та принципи отримання результату. Фактично йдеться про три підходи: представлення результатів аналізу як значень переліку певних фінансових коефіцієнтів з подальшою інтерпретацією; об'єднання результату у формі інтегрального показника та оцінку в термінах дискретних інтервалів.

Список літератури:

1. Гончаров .Б. Фінансовий менеджмент / А.Б.Гончаров. — Х. : ВД «ІНЖЕК», 2005. — 240 с.

2. Маляр Ю.М., Рубан Т.Є. Удосконалення оцінки фінансового стану підприємства на основі використання інтегрального показника [Електронний ресурс] / Маляр Ю.М., Рубан Т.Є.// Наукові праці ДонНТУ.- Режим доступу: http://library.donntu.edu.ua/fem/vip82/82_26.pdf3.

3. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: Монографія.- К.:КНЕУ, 2004.-268 с.

Кравченко А.Д., ст. гр.ФКс -14
Науковий керівник:
Ст. викл. кафедри ЕАіФ Лісовенкова І. М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі Україна взяла чіткий курс на європейську інтеграцію і всі дії спрямовуються для досягнення цієї мети. Кожна країна прагне увійти до спільноти європейських розвинутих країн, адже це може покращити не лише загальне становище держави, але й добробут населення.

Власні фінансові ресурси для кожного підприємства є тією життєво необхідною частиною, без якої неможлива ні робота, ні подальше існування підприємства. Не даремно, серед класифікації загального капіталу, саме розподіл на власний і позиковий капітал стоїть на першому місці.

Питання формування та використання власного капіталу підприємств досліджувало багато вчених, зокрема такі науковці: І.Т. Балабанова, В.В. Ковальов, О.С. Стоянова, Р.Г. Попова, Г.Б. Поляка, В.Г. Белоліпецький та інші вчені. В їх роботах відображено вітчизняний і закордонний досвід обґрунтування економічної сутності і процесу формування власних коштів підприємства. Багато дослідників вважали, що капітал – це сукупність засобів виробництва, які приносять дохід їхньому власникові. А. Сміт розглядав капітал як запас, що використовується

Наявні власні засоби дозволяють підприємству використовувати їх як за своїм розсудом, так і в окремих випадках по законодавчо встановлених напрямках. Розглядаючи джерела фінансування можна помітити, що:

1. За рахунок статутного капіталу можна формувати ряд необоротних засобів, тобто він повинний завжди знаходитися в розпорядженні організації. Його збільшення і зменшення твердо закріплено законодавчо.

2. Додатковий капітал узагалі складно вважати джерелом фінансування діяльності підприємства, тому що він утвориться в основному за рахунок

майна, придбаного підприємством за рахунок прибутку чи його переоцінки, а також різних надходжень, закріплених законодавством України.

3. Резервний капітал використовується на покриття непередбачених збитків, втрат і виконання своїх зобов'язань, у випадку, якщо їх виконання за рахунок інших джерел неможливо.

4. Фонди спеціального призначення в основному спрямовані на акумулювання коштів за рахунок чистого прибутку для фінансування цільових заходів. Вони утворюються по нормах і видам, затверджуваним власниками, вони ж затверджують і напрямки використання.

5. Нерозподілений прибуток, як видно, є самим великим і ефективним джерелом власних засобів на підприємстві, яким воно може оперувати у своїй господарській діяльності. Однак його розмір також залежить від ряду зовнішніх і внутрішніх факторів.

Для нових підприємств головним джерелом фінансування є статутний капітал. Однак не завжди його величина реально відповідає потребі підприємства для початку своєї діяльності

На реальну величину власного капіталу впливає також заборгованість засновників із внесками у статутний капітал і вартість акцій, викуплених в акціонерів, з метою їх наступного перепродажу або анулювання. Тому ці статті віднімаються з його суми.

Приведення величини статутного капіталу до реально необхідного рівня також може допомогти створюваному підприємству почати свою статутну діяльність і підвищити довіру третіх осіб до підприємства, і як наслідок, до можливості залучення необхідних ресурсів по більш низьких цінах.

Список літератури:

1. Бусигін А. В. Підприємництво - К.: 2004р. С. 32-41
2. Святодух В. Власний капітал // Баланс. – 2011. – №49. – С. 55–68.

*Кравченко Я.В., ст. гр. ФКфеС-14
Науковий керівник:
Ст. викл. кафедри ЕАіФ Лісовенкова І. М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАЛОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансове планування визначає найважливіші показники, пропорції та темпи розширеного відтворення, є основною формою реалізації головних цілей підприємства. Перспективне планування включає розробку фінансової стратегії підприємства та прогнозування його фінансової діяльності.

Неефективність використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства, і, як наслідок, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації послуг, до невиконання плану прибутку [1]. Саме тому необхідно забезпечити ефективне використання фінансових ресурсів підприємства з метою підвищення його фінансової стійкості.

Ефективність використання ресурсів і підвищення рівня економічної стійкості підприємства в сучасних економічних умовах значною мірою залежить від наявності, використання й удосконалення економічного потенціалу підприємства.

Однією з особливостей нестійкого функціонування сучасних підприємств є кількісна, якісна та структурна недосконалість економічного потенціалу, що зумовлена великими втратами ресурсів у здійсненні реформ і складним фінансовим становищем підприємств. Тому першочерговим етапом у покращенні фінансового стану підприємства має стати пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, яке б забезпечило мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу, а також необхідність стабілізації фінансової стійкості підприємств в умовах фінансової нестабільності: усунення зовнішніх факторів банкрутства; удосконалення поточного календаря - фінансового документа, у якому відображається грошовий обіг підприємства; вживання локальних заходів з поліпшення фінансового стану [2].

Система заходів для підтримки економічної стійкості підприємства згідно розробленої стратегії повинна передбачати: постійний моніторинг зовнішнього і внутрішнього станів підприємства. Якщо моніторингом виявлено недостатній рівень фінансової стійкості підприємства, то мають бути реалізовані такі дії: оптимізація руху фінансових ресурсів підприємства і врегулювання фінансових відносин, які виникають під час розрахункових відносин між господарюючими суб'єктами; розробка проектів перспективних і поточних фінансових планів, визначення джерел фінансування господарської діяльності, а також бюджетне фінансування, довго - та короткострокове кредитування тощо.

Одним з визначених завдань на сьогодні є забезпечення відносної фінансової рівноваги підприємства в процесі його розвитку. Така рівновага характеризується високим рівнем фінансової стійкості і платоспроможності підприємства і забезпечується формуванням раціональної структури майна та капіталу, ефективними пропорціями в обсягах формування фінансових ресурсів за рахунок різних джерел, достатнім рівнем самофінансування інвестиційних потреб. Формування механізму управління фінансовою стійкістю дозволить керівникам використовувати його для забезпечення стабільного функціонування та прогнозування розвитку підприємства в майбутньому.

Список літератури:

1. Аудит: Учебник для вузов/В.И.Подольский, А.А.Савин, Л.В.Сотникова и др.; Под редакцией проф. В.И.Подольского.- 3-е изд., переработанное и дополненное. –М.: ЮНИТИ-ДАНА, Аудит, 2004.–325 с.
2. Благодетелева-Вовк С.Л. Особливості становлення методології дослідження глобальної нерівноважної економіки // Зб. наук. праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. Вип. 16. – Черкаси: ЧДТУ, 2006. – С. 14-19.

Куліш С.М., ст.. гр. ФКС-14-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНИХ РЕСУРСІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Кредит і кредитні відносини є невід'ємною складовою економічної системи України та безпосередньо пов'язані з потребами розвитку національного виробництва. Знаходячись у центрі сучасного грошово-фінансового господарства, кредит опосередковує зв'язки між державою, банком, товаровиробниками і населенням. Нині завдання відновлення виробничого призначення кредиту стає одним із першочергових. Кредитні відносини мають сприяти подоланню економічної кризи в Україні і забезпечувати прогресивний розвиток вітчизняного товарного виробництва. Кредитні ресурси — кошти, що є у розпорядженні банків і використовуються ними для кредитних операцій.

Кредитні ресурси банку поділяються на власні та залучені. Власні ресурси — це кошти статутного, резервного, страхового та інших фондів банку, що утворюються за рахунок прибутку, а також нерозподілений протягом року прибуток. Головне ж місце в складі кредитних ресурсів комерційного банку посідають залучені кошти. Значна частина кредитних ресурсів комерційних банків залучається на основі депозитних операцій. У широкому розумінні депозит можна розглядати як кредит, який надає власник депозиту іншим клієнтам банку через посередництво цього банку.

Комерційні банки спрямовують свою діяльність на розширення спектра послуг щодо залучення коштів клієнтів на банківські рахунки, але враховуючи негативний вплив складної соціально-політичної та економічної ситуації, можна очікувати збільшення кількості банків, що будуть визначені як проблемні або неплатоспроможні та щодо яких може бути прийняте рішення

про ліквідацію. Водночас, варто зазначити, що рівень та якість розвитку ринку банківських послуг визначається не кількістю наявних банківських установ, а ступенем покриття населення банківськими продуктами та їх якістю.

Протягом 2014 року як з боку суб'єктів господарювання, так і з боку населення активно вилучались строкові кошти, в той час як залишки коштів на поточних рахунках збільшувались. Причинами цього є економічна та політична нестабільність у державі, що зумовила виникнення фінансових труднощів, а також обмеженість доступу до кредитних ресурсів. Таким чином, підприємства змушені були вилучати власні депозити для фінансування поточної діяльності. У випадку ж з фізичними особами – вилучення строкових депозитів відбувалась на фоні зниження реальних доходів населення за одночасного підвищення рівня інфляції, а також зростання недовіри до банківської системи

Глибока криза в Україні вплинула, перш за все, на макроекономічну стабільність економіки України та, як наслідок, значно послабила банківську ресурсну базу, що негативно позначилось на фінансових результатах діяльності банківської системи. Тому необхідно з боку НБУ та ВРУ вживати заходи, спрямовані на стабілізацію роботи банківської системи загалом та окремих банків зокрема, а саме: забезпечення функціональної достатності ресурсного потенціалу банків; формування власних ресурсів в обсягах, що забезпечують розвиток та фінансову стійкість банку; підтримання резерву вільних грошей на мінімальному рівні; оптимізацію процентних ставок за депозитами й ощадними вкладками залежно від строків та інших характеристик.

Перспективами подальших досліджень у цьому напрямку мають бути питання розроблення та ефективної реалізації сучасних стратегій банківської діяльності у сфері ресурсного забезпечення в умовах кризових явищ.

Список літератури:

1. Лагутін В. Д. Кредитування: теорія і практика: Навчальний посібник — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Товариство "Знання", КОО, 2002 року. — 215 с. — (Вища освіта XXI)
2. Банківське право /За ред. Кучерявенко М.П.- Харків: Торсінг, 1999, 982 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Аналіз діяльності комерційного банку /За ред. Бутиця Ф.Ф. – Житомир: ПП «Рута», 2001 ,383 с.

Лапаухова У.М., ст. гр. ФКфе-12-2
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І. М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

МЕТОДИ ПЛАНУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Прибуток є основним фактором економічного і соціального розвитку не тільки для підприємства, але і для економіки країни в цілому. В процесі розробки планів по прибутку важливо врахувати всі фактори, що впливають на величину можливих фінансових результатів.

До основних методів планування прибутку підприємства відносять наступні.

Метод екстраполяції є найбільш простим методом планування формування операційного прибутку підприємства. Він заснований на результатах горизонтального (трендового) аналізу динаміки маржинального, валового і чистого операційного прибутку за ряд попередніх періодів і виявленні "лінії тренда", що поширюється і на плановий період.

Метод прямого рахунку найбільш розповсюджений. Суть його в тому, що прибуток розраховується як різниця між виручкою від реалізації продукції (у відповідних цінах, за мінусом ПДВ і акцизів) і повною її собівартістю.

Аналітичний метод планування прибутку застосовується при великому асортименті продукції, а також як доповнення до методу прямого рахунку, оскільки він дозволяє виявити вплив окремих факторів на плановий прибуток. При аналітичному методі прибуток розраховується за всією продукцією в цілому.

Нормативний метод також відноситься до числа простих методів планування формування операційного прибутку, але умовою його застосування є наявність на підприємстві відповідної нормативної бази. Звичайно використовуються такі нормативи: норма прибутку на власний капітал, норма прибутку на операційні активи. Ця норма може бути виражена як валовим, так і

чистим операційним прибутком, норма прибутку на одиницю реалізованої продукції.

Метод "CVP" чи метод планування операційного прибутку з використанням системи "взаємозв'язок витрат, обсягу реалізації і прибутку" дозволяє визначати усі види цього прибутку при наявності тієї ж інформації, що використовується при застосуванні "методу прямого рахунку" [1].

Метод цільового формування прибутку дозволяє забезпечити тісний взаємозв'язок його планових показників зі стратегічними цілями управління прибутком в плановому періоді. Основою розрахунку є попереднє визначення потреби у власних фінансових ресурсах, що формуються за рахунок чистого операційного прибутку підприємства.

Метод прогнозування грошового потоку широко використовується на підприємствах країн з розвинутою ринковою економікою. Його основу становить розроблений на підприємстві поточний план надходжень та витрат коштів по операційній діяльності підприємства.

Метод факторного моделювання прибутку вимагає здійснення великих аналітичних і прогнозних розрахунків. Використання цього методу дозволяє здійснювати різноманітні планові розрахунки суми операційного прибутку шляхом послідовної зміни заданих значень окремих факторів [2].

Таким чином, аналіз різних методів планування прибутку має важливе значення для забезпечення умов постійного зростання ефективності діяльності та впливає на показники рентабельності та якості їх планування.

Список літератури:

3. Ільїна С.Б. Фінанси підприємств. За модульною системою навчання: Теоретично-практ. пос./ С.Б. Ільїна, В.В.Барабанова, І.І. Криштопа// К.: Кондор, - 2011. - 429 с.
4. Бланк И. А. Управление прибылью/ И. А. Бланк —2-е изд., расшир. и дополн.//К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. — 752 с

Логвинець А.Є., ст.гр. ФКс-14-1
Науковий керівник:
к.т.н, доц. кафедри ЕАіФ Крилова О.В.
(ДВНЗ « Національний гірничий університет»,
м Дніпропетровськ, Україна)

РОЛЬ ПРОГНОЗУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Зміст будь-якої підприємницької діяльності полягає у досягненні економічного ефекту у вигляді прибутку. Нині в Україні в умовах реформування економіки спостерігається тенденція до значного зниження рівня рентабельності виробництва, що означає збитковість багатьох підприємств. У зв'язку з цим управління підприємством вимагає вдосконалення методів оцінки і прогнозування прибутку.

Ефективність управління прибутком підприємства доцільно досліджувати у двох напрямках: оцінювання ефективності формування фінансових результатів з урахуванням оперативних та стратегічних цілей управління, а також оцінювання ефективності використання прибутку підприємства, що повинно забезпечувати розвиток стратегічного потенціалу суб'єктів господарювання.

Основними завданнями управління прибутком є: прогнозування та планування оптимального розміру прибутку, систематичний контроль за діяльністю організації, виявлення впливу суб'єктивних та об'єктивних факторів на фінансові результати, пошук та використання резервів збільшення суми прибутку та рентабельності. У системі управління прибутком підприємства його планування являє найбільш відповідальний етап. Це обумовлено тим, що в ринкових умовах планова сума прибутку є цільовим орієнтиром комерційної діяльності підприємств і мірою її ефективності, а також служить базою забезпечення його наступного виробничого розвитку і задоволення матеріальних інтересів власників і персоналу[1]. Роль прогнозування полягає у виявленні найважливіших проблем, з якими зіткнеться керівництво

підприємства у перспективі, ймовірнісних методів, термінів і результатів їх вирішення різними способами, оцінці ефективності того чи іншого варіанта. У процесі планування прибутку важливо визначити, за рахунок яких чинників він зростає чи знижується. На величину прибутку впливає сукупність багатьох чинників, які залежать і не залежать від підприємницької діяльності. Найважливішими чинниками зростання прибутку, залежними від діяльності підприємства є: дохід (виручка) від реалізації продукції; собівартість; витрати на оплату праці; собівартість та відношення обсягу виробництва на величину прибутку. Варто звернути увагу на такі серйозні макроекономічні чинники як податкова і кредитна політика держави, розвиток діяльності громадських організацій споживачів товарів і послуг і політична стабільність у державі [2].

Здійснення надійного та адекватного прогнозу є ефективним інструментом у плануванні діяльності підприємства, завдяки чому можна своєчасно реагувати на зміни та запобігти небажаних результатів. Однак, варто пам'ятати, що фінансові прогнози не можуть бути виконані з великою точністю, тому що може відбутися багато подій, які спричинять невідповідність між дійсністю і прогнозом. Тому очікувані прогнозні показники будуть вважатися доцільними при сталих умовах функціонування підприємства.

Список літератури:

1. Кривицька О.Р. Планування прибутку підприємства// Фінанси України. – 2005, № 6.
2. Зінченко Т. Управління прибутком і рентабельністю підприємства в умовах ринкової економіки// Вісті. ДВ. – 2005.с258 Збірник науково-технічних праць

Магро Р.О., ст.гр. ФКс-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., ас. кафедри ЕАіФ Букресва Д.С.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки управління фінансовими результатами займає центральне місце в діловому житті господарюючих суб'єктів. Фінансовий стан характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормального функціонування, доцільним їх розміщенням і ефективним використанням. Призначення управління фінансовими результатами – своєчасно виявляти і усувати недоліки у розвитку організації, знаходити резерви для поліпшення фінансового стану організації та забезпечення фінансової стійкості її діяльності. Саме тому виявлення шляхів підвищення фінансових результатів діяльності підприємства є актуальною проблемою.

Методологічною основою проведеного дослідження є роботи таких провідних вчених - економістів як Захарчук Т.М., Кукушки І.Р., Лисенко Б.О. та інших. Вивчення їх дало можливість узагальнити теоретичні та методичні основи резервів підвищення фінансових результатів діяльності підприємства в сучасних умовах.

Так, задля виявлення можливих резервів підвищення його прибутковості, одні автори [1, 2] пропонують на першому етапі виділяти і кількісно оцінювати резерви; на другому – розробляти комплекс інженерно-технічних, організаційних, економічних і соціальних заходів, що забезпечують використання виявлених резервів; на третьому етапі – практично реалізовувати заходи і вести контроль за їх виконанням. При підрахунку резервів зростання прибутку за рахунок можливого збільшення обсягу реалізації використовуються результати аналізу випуску і реалізації продукції [1].

Інші автори [3], основними шляхами підвищення рентабельності виробництва вважають, по-перше, розвиток найбільш прогресивних галузей, раціональне розміщення об'єднань, підприємств, підвищення питомої ваги спеціалізованого виробництва; по-друге, прискорення впровадження та освоєння нової, більш прогресивної техніки, підвищення продуктивності праці, зниження собівартості продукції поліпшення її якості, посилення режиму економії у витрачанні матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Таким чином, проведені дослідження шляхів покращення фінансових результатів підприємства дозволяють зробити висновок щодо основних напрямів та етапів підвищення рівня прибутковості підприємства та формування його фінансової стратегії. Заходи щодо удосконалення фінансової роботи на підприємстві доцільно проводити в наступному порядку: організаційні (удосконалення виробничої структури, удосконалення організаційної структури управління, диверсифікація виробництва, реструктуризація виробництва тощо) – технічні (оновлення техніко-технологічної бази, переозброєння виробництва, вдосконалення виробів, що виробляється) – економічні важелі та стимули (удосконалення тарифної системи, форми і системи оплати праці, прискорення обігу оборотних коштів тощо). Якщо почати проводити зміни не в такому порядку, то позитивні зрушення у ефективності діяльності будуть малопомітними, або відсутніми взагалі.

Впровадження зазначених заходів дозволить реалізувати виявлені резерви та покращити загальну якість функціонування підприємства, що, в свою чергу, призведе до оптимізації фінансового результату діяльності підприємства.

Список літератури:

1. Лисенко Б. О. Шляхи і резерви підвищення прибутковості (дохідності) підприємства [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://kafmp.tntu.edu.ua/images/stories/graduators/2013/danylyshyna.pdf>.
2. Захарчук Т. М. Шляхи збільшення прибутку на підприємстві [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.finalearn.com/lifers-499-1.html>
Кукушка И. Р. Аналіз фінансових результатів та вдосконалення діяльності підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bukvar.su/finansovye-nauki/52083-Analiz-finansovyh-rezul-tatov-i-sovershenstvovanie-deyatel-nosti-predpriyatiy.html>

*Нефьодова А.О., ст. гр. ЕФсв-15
Науковий керівник:
к.е.н., доцент каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА РОЗРОБКА ШЛЯХІВ ЙОГО ПОЛІПШЕННЯ

За ринкових умов господарювання, стрімких змін, що відбуваються в зовнішньому середовищі діяльності підприємств, складності прогнозування майбутніх тенденцій дослідження фінансового стану кожного суб'єкта господарювання та визначення шляхів його поліпшення набуває особливого значення. Саме стійкий фінансовий стан окремих підприємств є передумовою добробуту працівників підприємства, своєчасного і в повному обсязі виконання бюджету, стабілізації економіки країни загалом. Дослідження фінансового стану підприємства дозволяє визначити рівень його конкурентоспроможності і місце підприємства в економічному середовищі. При цьому роблять висновки щодо ефективності та безризиковості ділових відносин суб'єкта з комерційними банками, постачальниками, інвесторами, позичальниками тощо [1].

Вивченню оцінки фінансового стану підприємства приділяли увагу такі вітчизняні вчені, М. Г. Чумаченко, І. О. Бланка, Г. В. Савицької, Л. О. Лігоненко, А. Д. Шеремета, А. А. Герасимова, Г. О. Швиданенко тощо. Велика кількість зарубіжних науковців і практиків, що розглядають дані проблеми, зокрема: Р. С. Сейфулін, Е. Хелфер, Є. В. Брігхем, Г. Г. Кірейцев тощо.

На думку Данильчука І. В. до основних факторів, які необхідно визначати у діагностиці фінансового стану відносяться: виконання фінансового плану і поповнення в міру потреби власного оборотного капіталу за рахунок прибутку, а також швидкість оборотності оборотних коштів. Сигнальним показником, в якому проявляється фінансовий стан є платоспроможність підприємства, тобто

його здатність своєчасно задовольнити платіжні вимоги постачальників сировини, матеріалів, техніки згідно з господарськими угодами, повертати банківські кредити, проводити оплату праці персоналу, вносити платежі в бюджет.

Л. О. Лігоненко відзначає, що «найбільшого поширення набув коефіцієнтний підхід оцінки фінансового стану підприємства, в перебігу якого об'єктами дослідження виступають різноманітні коефіцієнти – різноманітні відносні показники, що розраховуються шляхом порівняння між собою певних абсолютних показників господарсько-фінансової діяльності підприємств, інформація про які міститься у різноманітних видах звітності і обліку». Фінансові коефіцієнти акумулюють оцінку потенціалу підприємства і наслідків його роботи. Система використовуваних коефіцієнтів значною мірою уніфікована, проте кількість показників, які використовуються, значною мірою залежить від мети аналізу.

Вважаємо, що своєчасна та регулярна оцінка та аналіз фінансового стану підприємства дозволяють виявити не тільки стан, але й причини, що перешкоджають успішному розвитку підприємства, а самі результати аналізу є основою прогнозування альтернатив розвитку діяльності підприємства. Тому в практичній діяльності підприємства з метою ефективного управління розвитком підприємства доцільно використовувати комплексний підхід до формування системи показників діагностики стану забезпеченості фінансовими ресурсами, що є дуже важливим в умовах конкурентної боротьби [2].

Список літератури:

1. Ковалевська А.В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / А.В. Ковалевська, С.І. Асєєв // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2012. - №3. – С.163-169. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/binf_2012_3_46.pdf
2. Гогой І.Ю. Аналіз і оцінка фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / І.Ю. Гогой // Управління розвитком. – 2014. - № (166). – С. 39-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/uproz_2013_3_17.pdf

Нізельник А.В., ст. гр.ФКс -14
Науковий керівник:
Ст. викл. кафедри ЕАіФ Лісовенкова І. М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі Україна взяла чіткий курс на європейську інтеграцію і всі дії спрямовуються для досягнення цієї мети. Кожна країна прагне увійти до спільноти європейських розвинутих країн, адже це може покращити не лише загальне становище держави, але й добробут населення.

У зв'язку з цим збільшуються вимоги до різних галузей, зокрема і діяльності підприємств. Кожне з них повинно бути конкурентоспроможним та рентабельним. Для здійснення виробничої діяльності будь-якому підприємству необхідні певні ресурси – матеріальні, фінансові, трудові. Згідно засадам класичної політичної економії матеріальні та фінансові ресурси розглядаються і визначаються як виробничі фонди, або «капітал».

Питання формування й використання оборотних коштів підприємств досліджувало багато вчених, зокрема: В.Андрійчук, Л.Бабиц, М.Баканов, І.Бланк, та інші вчені. В їх роботах відображено вітчизняний і закордонний досвід обґрунтування економічної сутності і процесу формування оборотних коштів підприємства. Багато дослідників вважали, що капітал – це сукупність засобів виробництва, які приносять дохід їхньому власникові. А. Сміт розглядав капітал як запас, що використовується для господарських потреб і приносить дохід.

Чим вище співвідношення між основним та оборотним капіталом на користь останнього, чим скоріше відбуваються виробничі цикли, тим швидше може обертатися весь авансований капітал. Звідси стає зрозумілим, чому торгівельні капітали, незначні за розміром, починають своє функціонування в тих сферах, де ефективний розмір підприємства не потребує великого капіталу (особливо оборотного), а авансована сума досить швидко повертається назад. І,

навпаки, чим триваліший період оборту капіталу, тим більший треба авансувати оборотний, а отже і весь капітал.

Основним джерелом фінансування підприємства є власний капітал. Під власним капіталом розуміють сукупність економічних відносин, що дозволяють включити в господарський оборот фінансові ресурси, які належать або власникам, або самому господарюючому суб'єкту. До його складу входять статутний капітал, накопичений капітал (резервний і додатковий капітали, нерозподілений прибуток) та інші надходження (цільове фінансування, благодійні пожертвування тощо).

Прибуток повинен створювати умови для самофінансування діяльності, інвестування розширеного відновлення підприємств. Одержання прибутку окремими суб'єктами господарювання свідчить про позитивні макроекономічні тенденції до збільшення валового внутрішнього продукту, доходів державного бюджету. Основним джерелом поповнення торгового капіталу підприємства є прибуток підприємства.

Через недостачу внутрішнього фінансування для скорочення потреби в капіталі у виробничій діяльності звертаються до зовнішнього фінансування. Основну частку у складі зовнішніх джерел формування власного капіталу утворює додаткова емісія акцій. Державним підприємства може надати безоплатну фінансову допомогу держава. До числа інших зовнішніх джерел належать матеріальні і нематеріальні активи, які передають підприємству безоплатно фізичні і юридичні особи в порядку добродійності.

Для підвищення ефективності діяльності необхідно провести реструктуризацію активів підприємства шляхом реалізації зайвого майна, яке не використовується в виробничому процесі. Це дозволить вивільнити з обігу значну частину власних фінансових ресурсів і направити їх на розвиток діяльності підприємства.

Список літератури:

1. Воробйов Ю.М. Особливості формування фінансового капіталу підприємств // Фінанси України. – 2011. – №2. – С. 77–85.
2. Святодуч В. Власний капітал // Баланс. – 2011. – №49. – С. 55–68.

*Номеровська А.В., ст. гр. ФКфе-12-2
Науковий керівник:
завідувач кафедри економічного аналізу
і фінансів, д.е.н., проф. Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ПРИБУТОК ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки прибуток відіграє важливу роль, будучи головною метою підприємницької діяльності, основним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів підприємства, що забезпечують його розвиток, створюючи базу економічного розвитку держави в цілому. Прибуток – це головне джерело зростання ринкової вартості підприємства, найважливіше джерело задоволення соціальних потреб суспільства, а також основним захисним механізмом, що охороняє підприємство від загрози банкрутства. Оскільки прибуток – основний результативний показник діяльності підприємства, тому важливо виявити його залежність від комплексу внутрішніх та зовнішніх факторів та оцінити їх вплив на обсяги, динаміку та структуру прибутку.

Не дивлячись на значну увагу, яку приділено дослідженню прибутку у роботах вітчизняних та закордонних вчених, зокрема Масленко Ю., Ганжа Ю., Рязанцева В., Зінченко Е., Воробйов Ю., Ковальов В., Білик М., Бланк І., Кірейцев Г., Мец В., Поддєрьогін А., Савицька Г. та інші, натепер залишаються проблемними питання побудови адекватних моделей оцінки та прогнозування обсягів, динаміки та структури прибутку як у короткостроковій, так й у довгостроковій перспективі.

Відповідно, метою даного дослідження є виявлення базових підходів до оцінки внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на динаміку, обсяги та структуру прибутку підприємства й обґрунтування алгоритму аналізу прибутку.

Одним з найбільш розповсюджених підходів до аналізу прибутку є факторний аналіз прибутку, який полягає у комплексному системному вивченні та вимірі впливу факторів на величину результативного показника, зокрема прибутку підприємства. До основних факторів, які впливають на величину прибутку від реалізації продукції або надання послуг, слід віднести: зміну обсягу реалізації – збільшення обсягів продажу рентабельної продукції веде до збільшення суми прибутку, а нерентабельної — навпаки до її зменшення; зміну асортименту продукції – якщо збільшується частка рентабельної продукції в загальному обсязі реалізації, то і прибуток, відповідно, зростає; зміну собівартості продукції – її зростання є причиною зменшення прибутку, а зменшення собівартості – навпаки збільшує прибуток; зміну ціни реалізації – при збільшенні цін сума прибутку зростає, якщо ціна зменшується, то зменшується і прибуток; зміна чисельності та складу персоналу, тобто оцінка достатності кількості працівників для повноцінного обслуговування технологічного процесу, яке забезпечує зростання прибутку; економічне стимулювання працівників; продуктивність праці; стан матеріально-технічної бази підприємства (сучасні засоби праці підвищують її продуктивність, а отже, і прибуток); фондівіддача (збільшення фондівіддачі збільшує випуск продукції на 1 грн. вкладених грошей, це також веде до росту прибутку).

Відповідно, виходячи з перелічених аспектів та факторів аналізу, можемо зробити висновок, що процес дослідження прибутку підприємства нерозривно пов'язаний з процесом загальнооекономічного та всеохоплюючого аналізу діяльності підприємства. При цьому дослідження факторів повинно відбуватись з декількох позицій, зокрема:

- зовнішні фактори впливу, які не піддаються управлінню та можуть сприйматись як загрозливі або сприятливі сигнали зовнішнього середовища;
- внутрішні фактори впливу, які залежать від організаційних, управлінських, технологічних та інших умов діяльності підприємства.

Розробка відповідного механізму аналізу прибутку є предметом подальших досліджень.

Овчаренко К.В. ст..гр.ЕФ-15-м
 Науковий керівник:
 Ст..викл. кафедри ЕАіФ Замковий О.І.
 (Державний ВНЗ «Національний гірничий
 Університет, м.Дніпропетровськ, Україна)

Планування та прогнозування грошових потоків на підприємстві

Для якісного аналізу формування грошового потоку підприємства особливого значення набуває дослідження структури грошових потоків та їх класифікація. Особливо заслуговує класифікація, розроблена І.А.Бланком, який виділяє 19 класифікаційних ознак грошових потоків [1]. Перелік основних класифікаційних ознак та види грошових потоків відповідно до них наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Класифікація грошових потоків підприємства

Класифікаційна ознака 1	Види грошових потоків 2
1. За напрямком руху грошові потоки:	– позитивні (сукупні надходження); – негативні (сукупні витрачання);
2. За видом діяльності, що генерує грошовий потік:	– операційний; – інвестиційний; – фінансовий.
3. За валютою деномінації	– грошові потоки в іноземній валюті.
4. За критерієм розподілу грошових потоків у часі:	– поточні (теперішні); – очікувані (майбутні).
5. За масштабом обслуговування фінансово-господарської діяльності:	– грошовий потік підприємства в цілому; – грошовий потік окремого структурного підрозділу; – грошовий потік окремої господарської операції.
6. За ритмічністю здійснення:	– регулярні грошові потоки; – нерегулярні грошові потоки.
7. За формою здійснення :	– готівковий грошовий потік; – безготівковий;
8. За методом розрахунку об'єму грошового потоку	– валовий грошовий потік; – чистий грошовий потік;
9. За рівнем достатності об'єму грошового потоку	– надлишковий грошовий потік; – оптимальний грошовий потік; – від'ємний грошовий потік;
10. За рівнем збалансованості об'єму грошового потоку	– збалансований грошовий потік; – незбалансований грошовий потік;
11. Можливість регулювання в	– грошовий потік, що регулюється;

процесі управління	– грошовий потік, що не піддається регулюванню;
12. Значущість в формуванні кінцевих результатів господарської діяльності;	– пріоритетний грошовий потік; – другорядний грошовий потік.

Управління грошовими потоками в цілому є важливим елементом фінансової політики підприємства, воно наскрізь охоплює всю систему управління підприємства. Від якості та ефективності процесу управління грошовими потоками залежить не тільки стійкість підприємства в конкретний період часу, а й можливість подальшого розвитку, досягнення фінансового успіху на довгострокову перспективу.

Серед найбільш розповсюджених методів для вивчення причинно-наслідкових явищ між показниками на сьогоднішній день є методи дисперсійного, кореляційного, регресійного, факторного та кластерного аналізу [3]. На нашу думку, доцільним є застосування методу кореляційного аналізу для вивчення факторів впливу на рух грошових коштів підприємства, так як даний метод дозволяє визначити не тільки тісноту, а й напрямок зв'язку між результативною та факторними ознаками.

Ми вважаємо, що при оцінці ефективності управління грошовими потоками в якості результуючого показника доцільніше застосовувати коефіцієнт швидкої ліквідності замість коефіцієнта абсолютної ліквідності, запропонованого авторами [2].

Обґрунтування використання коефіцієнта швидкої ліквідності в якості результуючого показника полягає в тому, що цей показник відображає якість та оцінює ефективність управління грошовими потоками від операційної діяльності підприємства, а також стан його розрахункової дисципліни, тоді як коефіцієнт абсолютної ліквідності не може використовуватися як показник оцінки ефективності управління грошовими потоками, так як свідчить лише про можливість підприємства швидко розрахуватися за своїми поточними зобов'язаннями за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів та фактично відображає лише наявний залишок грошових коштів, потреби в якому різні у кожного підприємства.

Список літератури:

1. Бланк, И. А. Управление денежными потоками [Текст] / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр : Эльга–Н, 2002. – 736 с.
2. Подольська, В. О. Фінансовий аналіз [Текст] / В. О. Подольська, О. В. Яріш. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
3. Артюх, І. Значення та аналіз грошових коштів в умовах ринкової економіки [Електронний ресурс] / І. Артюх // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>. – 16.11.2011. – Назва з екрану.

Панченко А.О., ст.гр. ФКс-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

НАПРЯМИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАШИНОБУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Капітал — одна з найбільш використовуваних економічних категорій. Він є базою створення і розвитку підприємства й у процесі функціонування забезпечує інтереси держави, власників і персоналу.

В Україні комплекс машинобудування – один з найбільш розвинених, з тривалою історією розвитку. У 1940-1990 рр. обсяг його продукції виріс в 95 разів. Його промислово-виробничий потенціал займає більше 40% всього індустріального виробництва, а частка продукції комплексу в загальному обсязі промислової продукції – 29% [1].

Сьогодні ситуація істотно змінилася. Частки машинобудування в структурі промисловості України недостатньо, як для країни, що позиціонує себе індустріально розвиненою державою. Якщо в 1991 році частка машинобудування в структурі промислового виробництва становила понад 30%, то в останні роки вона дорівнює всього близько 13%. При цьому, в економічно розвинених країнах частка машинобудівних виробництв становить від 30 до 50% загального обсягу випуску промислової продукції (у Німеччині – 53,6%, Японії – 51,5%, Англії – 39,6%, Італії – 36,4% , Китаї – 35,2%). Це забезпечує технічне переозброєння всієї промисловості кожні 8-10 років. Темпи зростання імпорту з начо випереджають темпи експорту, що негативно вплине в разі наступу економічно ї кризи у 2016-2017 роках на торговельний баланс.

Ефективність діяльності підприємства значною мірою характеризується показниками ефективності використання капіталу [1]. Тому питання підвищення ефективності використання капіталу є актуальним як для підприємств, так і для держави в цілому.

Важливо знайти дійові напрямки підвищення ефективності функціонування капіталу тепловозоремонтних підприємств. А саме:

- управління витратами і ресурсами;
- напрямки розвитку і удосконалення виробництва та іншої діяльності;
- напрями удосконалення системи управління підприємством та всіма видами його діяльності.

Для того, щоб ліквідувати виявлені проблеми, необхідно: прискорити оборотність капіталу, запровадити систему фінансового планування, оптимізувати структуру капіталу, покращити процеси управління майном, здійснити заходи щодо покращення контролю фінансової діяльності [2].

Основні напрями прискорення оборотності капіталу:

- скорочення тривалості виробничого циклу за рахунок інтенсифікації виробництва (використання нових технологій, механізації та автоматизації виробничих процесів);
- поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення з метою безперебійного забезпечення виробництва необхідними матеріальними ресурсами та скорочення часу знаходження капіталу в запасах;
- скорочення часу знаходження коштів в дебіторській заборгованості [3].

Перелічені заходи дадуть змогу отримувати більше коштів від реалізації продукції за рахунок зменшення періоду оборотності капіталу.

Список літератури:

1. Постанова КМУ «Про затвердження Державної програми розвитку машинобудування на 2009-2015 роки» : за станом на 18.04.2006, № 516 [Електронний ресурс] // Кабінет міністрів України. – Оф. вид. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/516-2009-p> .
2. Маркович В. М. Функціонування підприємницького капіталу // Вісник НБУ, №5, 2013.
3. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1098120541359/ekonomika/metodika_pidrahunku_rezerviv_zbilshennya_sumi_pributku_rentabelnosti

Побуділін В.О., ст.гр. ФКс-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м.Дніпропетровськ, Україна)

СУТНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Підприємство - це складна система, ефективне управління якої можливо тільки на основі планування з метою забезпечення комплексності, збалансованості та взаємозв'язку всіх елементів підприємства для досягнення основної мети його діяльності - задоволення потреб суспільства в певних видах продукції та послуг і отримання необхідної для його розвитку прибутку.

Однією з основних передумов ефективної роботи є планування виробничої, господарської та фінансової діяльності. На основі планів визначаються шляхи і терміни підвищення технічного і організаційного рівня виробництва, а також технічного рівня і якості виконуваних послуг [1].

Суть планування полягає в розробці та обґрунтуванні цілей, визначені найкращих методів і способів їх досягнення при ефективному використанні всіх видів ресурсів, необхідних для виконання поставлених завдань і встановленні їх взаємодії. Сам процес планування проходить в чотири етапи:

- розробка загальних цілей;
- визначення конкретних цілей на даний період з послідуючою їх деталізацією;
- визначення шляхів і способів досягнення цілей;
- контроль за процесом досягнення поставлених цілей [2].

В якості основних вимог до розробки програми дій або планів підприємства існує п'ять принципів:

- Принцип необхідності планування - означає повсюдне та обов'язкове застосування планів при виконанні будь-якого виду трудової діяльності;

- Принцип єдності планів - передбачає розробку загального або зведеного плану соціально-економічного розвитку підприємства, тобто всі розділи річного плану повинні бути тісно ув'язані в єдиний комплексний план.;

- Принцип безперервності планів - полягає в тому, що на кожному підприємстві процеси планування, організації та управління виробництвом, як і трудова діяльність повинні здійснюватися постійно і без зупинки;

- Принцип гнучкості планів - передбачає можливість коригування встановлених показників і координації планово-економічної діяльності підприємства;

- Принцип точності планів - визначається багатьма факторами, як зовнішніми, так і внутрішніми. Тому всякий план складається з такою точністю, яку бажає досягти саме підприємство, з урахуванням його фінансового стану, положення на ринку та інших факторів [3].

Отже, сутність планування полягає в обґрунтуванні цілей і способів їх досягнення на основі виявлення комплексу завдань і робіт, визначення ефективних методів і способів їх виконання, необхідних для цього ресурсів, розподілу їх між членами організації.

Планування забезпечує підприємству основу для прийняття управлінських рішень, сприяє пошуку найбільш придатних напрямів дій. У зв'язку з цим керівники, фахівці підприємств різних галузей економіки повинні розвивати економічне та управлінське мислення, володіти системою спеціальних знань в галузі планування фінансово-господарської діяльності підприємств.

Список літератури:

1. Непомнящий Е.Г. Планирование на предприятии: Конспект лекций / Е.Г. Непомнящий Издательство: ТИУиЭ, 2011. - 124 с.
2. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник. Київ: "Каравела", 2003,. - 432 с.
3. Емельяненко С.А., Кравцова Л.В. Економіка підприємства: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intalev.ua/index.php?id=22982&contUid=0>

Полтавець Г.Ю., ст. гр. ФКв – 12
Науковий керівник:
Ст. викл. кафедри ЕАіФ Лісовенкова І. М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ

Банкрутство підприємства є одним із можливих результатів його економічної неспроможності, коли вичерпані інші можливі шляхи поліпшення фінансового становища. На сьогоднішній день для більшості українських підприємств характерним є більш або менш однакове коло проблем: зміна економічного середовища, в якому вони існують; втрата традиційних ринків збуту власної продукції; зміна системи планування і, як результат – порушення ритмічності виробничої діяльності; нестабільність правового поля.

Пасив балансу є дзеркалом роботи підприємства. Симптомом неблагополуччя є збільшення заборгованості підприємства постачальникам і кредиторам, старіння кредиторських рахунків, перевага кредиторської заборгованості над дебіторською.

Ознаки банкрутства можна розділити на дві групи. До першої групи відносяться показники, що свідчать про можливі фінансові утруднення і ймовірність банкрутства в недалекому майбутньому. В другу групу входять показники, несприятливі значення яких не дають підстави розглядати поточний фінансовий стан як критичний, але сигналізують про можливість різкого його погіршення в майбутньому при неприйнятті дієвих заходів.

Найбільш відомими методиками, що відносяться до першого підходу, є: метод Аргенти (А-рахунок), або оцінки ймовірності краху; метод Скоуна; методика компанії ERNST&WHINNEY; методика якісного аналізу В.В. Ковальова. Ці методики засновані на якісній оцінці ймовірності банкрутства підприємств.

До другого підходу відносяться методи прогнозування ймовірності банкрутства, засновані на побудові економіко-математичних моделей. Найбільше часто застосовуваним на практиці є дискримінантний аналіз. Найбільш відомими методами, заснованими на побудові дискримінантної функції, є: моделі оцінки ймовірності банкрутства на основі Z-критерію Е. Альтмана; модель оцінки фінансового стану Р. Ліса; прогнозна модель Дж. Таффлера; модель Фулмера; галузеві моделі оцінки ймовірності банкрутства і т. ін.

Для оцінки ймовірності банкрутства у вітчизняній практиці використовується система коефіцієнтів: коефіцієнт поточної ліквідності; коефіцієнт забезпеченості власними коштами; коефіцієнт відновлення платоспроможності. Поряд з наведеною вище формою діагностики банкрутства використовується також балансовий метод оцінки фінансового стану та загрози банкрутства, ще його називають «Модель В.В. Ковальова». Проте жодна з них не може претендувати на використання як універсальна.

Розглянуті методики не надають даних про детальний період настання банкрутства, однак вони показують реальні проблеми та можливості настання банкрутства. Для забезпечення більшої об'єктивності результатів аналізу діагностика банкрутства вітчизняних підприємств має базуватися на таких принципах: необхідність поєднання в процесі аналізу кількісних та якісних критеріїв; врахування особливостей розвитку економічних циклів у певній галузі; узагальнення світового досвіду в розробці методичного інструментарію діагностики банкрутства та комплексний інтегральний підхід до оцінювання фінансового стану підприємств.

Список літератури:

1. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа для діагностики його банкрутства//Актуальні проблеми економіки.-2006.-№ 6.-С. 180-182.
2. Колесар К.Г. Моделі діагностики банкрутства підприємств України / Економіст, 2002 №10 – с.60.
3. Лепейко Т.І. Аналіз сучасних методик прогнозування ймовірності банкрутства підприємства/ Т.І. Лепейко, Т.О. Доценко //Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць, № 1(10)2011.

Рікус Г.М., ст. гр. ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ З ВИКОРИСТАННЯМ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ

У сучасних умовах господарювання керівники повинні мати у своєму розпорядженні надійний інструментарій засобів, що дають їм змогу аналізувати поточний фінансовий стан підприємства, планувати фінансові потоки і приймати правильні рішення.

Одним з основних шляхів покращення фінансового стану підприємства є його фінансове планування, яке є розрахунком обсягів фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками використання відповідно до виробничих показників підприємств на плановий рік.

Для об'єктивної оцінки поточних і майбутніх фінансових потреб на підприємстві складається фінансовий план формування, розподілу і використання фінансових ресурсів. Основна мета складання фінансового плану полягає у взаємоузгодженні доходів і витрат у плановому періоді.

Значення фінансового планування для підприємств полягає у відображенні розроблених цілей у формі конкретних фінансових показників, забезпеченні фінансовими ресурсами закладених у виробничому плані економічних пропорцій розвитку, визначенні життєздатності проекту підприємства за умов конкуренції [1].

У процесі фінансового планування використовуються різні методи, тобто конкретні способи і прийоми планових розрахунків. Серед найбільш поширених слід виділити: балансовий, нормативний, розрахунково-аналітичний, грошових потоків, оптимізації планових рішень, економіко-математичного моделювання [2; 3; 4]. При формуванні фінансових планів варто використовувати багатоваріативний підхід з застосуванням різних моделей, що дає змогу спрогнозувати вплив фінансового планування на результати

діяльності підприємства. У вітчизняній та зарубіжній літературі наводять такі моделі фінансового планування: типові моделі фінансового планування, імітаційні моделі, модель LONGER, моделі короткотермінового фінансового планування тощо. Вибір моделі фінансового планування залежить від багатьох чинників, серед яких найважливішими є: часовий горизонт планування, можливості фінансового аналітика, визначена точність фінансових прогнозів, забезпеченість сучасними комп'ютерними прикладними програмами тощо [3].

Фінансове планування є процесом, який включає етапи контролю і аналізу його виконання. Призначення контролю в фінансовому плануванні полягає в констатації та оцінці проміжних і кінцевих результатів діяльності підприємства, а також в оцінці діяльності фахівців, що сприяли досягненню цих результатів [5]. Особливістю фінансового планування на підприємствах у ринковій економіці є те, що воно не носить елементів директивності і є внутрішньо фірмовим.

Таким чином, механізм управління фінансовими ресурсами підприємств, повинен включати: моделі, засоби, методи та інструменти проведення аналітичних і планово-прогнозних розрахунків визначення потреби у фінансових ресурсах, джерела їх формування; виявлення взаємозв'язку між наслідками діяльності й використанням фінансових ресурсів; оцінку та інтерпретацію отриманих результатів.

Список літератури:

1. Мікуліна М.О. Розвиток фінансового планування в аграрній сфері / М.О. Мікуліна // Вісник ДДАКУ. – 2015. - №1(35). – С. 135-138.
2. Богатирьов А.М. Планування діяльності підприємств харчової промисловості в умовах ринку: монографія / Богатирьов А.М., Бутенко А.І., Кузнєцова І.О.; Одеська національна академія харчових технологій. – Одеса:, 2002. – 434 с.
3. Гут Л. В. Методологічні підходи до фінансового планування підприємств / Л. В. Гут, О. О. Зігрюк // Науковий вісник [Буковинського державного фінансово-економічного університету]. Економічні науки. - 2013. - Вип. 2. - С. 74-84.
4. Фінансовий менеджмент : підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред проф. А.М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 571 с.
5. Кропівцова Н. І. Взаємозв'язок фінансового аналізу, планування та контролю на підприємстві / Н. І. Кропівцова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2012. - Вип. 1(1). - С. 401-408.

*Савенко А.К. ст..гр.ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
Доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м.Дніпропетровськ, Україна)*

ВИБІР ЕФЕКТИВНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Вибір найбільш ефективного способу інвестування починається з чіткого визначення можливих варіантів. Альтернативні проекти по черзі порівнюються один з одним і вибирається якнайкращий з них з погляду прибутковості, надійності і безпеки.

При рішенні питання про інвестування доцільно визначити, куди вигідно вкладати капітал: у виробництво, цінні папери, придбання товарів для перепродажу, нерухомість або у валюту. Тому при інвестуванні рекомендується дотримувати наступні правила, вироблені практикою.

Принцип фінансового співвідношення термінів («Золоте банківське правило») свідчить — отримання і використання засобів повинні відбуватися у встановлені терміни, а капітальні вкладення з тривалими термінами окупності доцільно фінансувати за рахунок довгострокових позикових засобів (облігаційних позик з тривалими термінами по гасінню і довгострокових банківських кредитів).

Правило граничної рентабельності — доцільно вибирати такі капітальні вкладення які забезпечують інвесторові досягнення максимальної (граничною) прибутковості.

Чистий прибуток від даного вкладення капіталу повинен перевищувати її величину від приміщення засобів на банківський депозит [1].

Рентабельність інвестицій завжди має бути вище за індекс інфляції.

Рентабельність конкретного інвестиційного проекту з урахуванням чинника часу (тимчасовій вартості грошей) повинен бути завжди більше прибутковості альтернативних проектів.

Рентабельність активів підприємства після реалізації проекту збільшується і у будь-якому випадку перевищує середню ставку банківського

відсотка по позикових засобах.

Проект, повинен відповідати головній стратегії поведінки підприємства на ринку товарів і послуг з погляду формування раціональної асортиментної структури виробництва, термінів окупності витрат, наявності фінансових джерел покриття витрат виробництва і забезпечення стабільності надходження доходів від реалізації проекту [2].

Інвестиції в реальні проекти — тривалий за часом процес. Тому при їх оцінці необхідно враховувати:

а) ризик проектів — чим довше термін окупності витрат, тим вище інвестиційний ризик;

б) тимчасову вартість грошей, оскільки з часом гроші втрачають свою цінність унаслідок інфляції;

в) привабливість проекту в порівнянні з альтернативними варіантами вкладення капіталу з погляду максимізації доходу і зростання курсової вартості акцій компанії при мінімальному рівні ризику, оскільки ця мета для інвестора визначає.

У формуванні грошового потоку проекту, а отже, його ефективності беруть участь чинники позитивного (прибуткового) і негативного (витратного) характеру. До позитивних чинників можна віднести затримку оплати за поставлені матеріальні ресурси, а також період часу постачання продукції з моменту отримання авансового платежу при реалізації продукції на умовах передоплати. Важливою є група чинників, пов'язана з формуванням і управлінням товарно-матеріальними запасами.

Якому оцінка доцільності впровадження інвестиційних проектів є актуальною і в умовах сьогодення.

Список літератури:

1. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства. Київ: КНЕУ, 2001, 457 с.
2. Стігліц Дж.Е. Економіка державного сектора. Київ: Основи, 1998, 854 с.

Стецюк Д. П., ст.зр.ЕФбс-15-1-М
Науковий керівник:
к. т. н., доц. кафедри ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ СТАНУ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Суттєвою проблемою сучасної діагностики стану фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання є відсутність єдиної змістовної методики, яка б враховувала специфіку конкретної галузі та умови функціонування підприємства. Візьмемо для прикладу підходи аналізу платоспроможності підприємства.

Було проаналізовано нормативні значення показників платоспроможності згідно чинного законодавства і було виявлено, що вони дещо відрізняються від нормативів міжнародної практики. Наприклад, коефіцієнт фінансування, який розраховується як співвідношення залучених та власних засобів в Україні має становити не більше 1. Тоді як оптимальне значення даного показника, згідно міжнародної практики, становить 0,5. Вважається, що якщо значення коефіцієнта перевищить 1, то фінансова автономія і стійкість суб'єкта господарювання досягає критичної точки, проте усе залежить від характеру діяльності і специфіки галузі конкретного підприємства [1]. Необхідно також відзначити, що значення показників коефіцієнта заборгованості (або коефіцієнта фінансування) підприємств України значно перевищують гранично допустимий рівень згідно вимог як вітчизняного законодавства, так і міжнародних стандартів. Виняток ставлять лише підприємства транспортної галузі, розрахунковий показник коефіцієнта заборгованості для яких відповідає гранично допустимим вимогам вітчизняного законодавства і становить 0,64. Тож, як бачимо, очевидним фактом є необхідність розрахунку нормативних середньогалузевих значень показників фінансово-господарської діяльності

суб'єктів господарювання, а не тільки середніх показників за видами діяльності підприємств в цілому по Україні[1].

Тому доцільно порівнювати фінансові показники, які характеризують діяльність підприємства не з нормативними значеннями, а з: середніми значеннями аналогічних показників, розрахованими для сукупності підприємств кожної галузі, які виробляють основну частку її продукції; середніми значеннями таких показників, визначеними в цілому по всьому обсягу випуску відповідної галузі; значеннями показників, рекомендованих і розроблених у працях українських дослідників, які відповідають вимогам безпечного функціонування вітчизняних суб'єктів господарювання; показниками діяльності найкращих підприємств тощо [2].

Підводячи підсумки, зазначимо, що вивчення опублікованих робіт та практика вітчизняної господарської діяльності свідчать про відсутність достатнього висвітлення принципово важливих питань, пов'язаних із системною й комплексною оцінкою фінансової діяльності підприємств. Саме тому подальше дослідження проблематики даного питання є надзвичайно пріоритетним і актуальним завданням, виходячи з умов і потреб сьогодення.

Перспективи наукових розробок даного проблемного питання полягають у адаптації, розширенні і модернізації вітчизняного інструментарію діагностики фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, виходячи з міжнародного досвіду. Необхідно розробити економічно обґрунтований підхід до встановлення методологічних аспектів діагностики та аналізу, який буде найбільш повно відображати фінансовий стан суб'єкта господарювання та його галузеву специфіку.

Список літератури:

1. А.І. Склабінська, П.О.Магдійчук. Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності підприємств: вітчизняна та зарубіжна практика. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2009.../056-058.pdf- Загол. з екрану.
2. Івашко О.М., Міценко Н.Г., Львівська К.А. Деякі підходи до застосування методик оцінки фінансового стану підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/16.../153_Iwaszko_16_6.pdf- Загол. з екрану.

Тахтаєв Р.Р. ст..зр.ФКфе-12-1
Науковий керівник:
Асистент кафедри ЕАіФ Горяча О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м.Дніпропетровськ, Україна

Формування прибутку підприємства та напрями його підвищення.

На сьогодні важливою проблемою для Української економіки є подолання спаду виробництва, відновлення стабільності на усіх його рівнях, враховуючи економічну та політичну кризу. Одним зі шляхів реалізації цих завдань має стати підвищення прибутковості підприємств, оскільки саме прибуток визначає можливості подальшого розвитку і ефективного функціонування підприємства.

Прибуток – це найважливіша фінансова категорія, яка відображає позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства та характеризує ефективність виробництва. [1] Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» прибуток визначається як сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. Виходячи з цього, прибуток визначають як сукупність доходів, отриманих в процесі здійснення господарської діяльності, які перевищують сукупність понесених витрат.

Особливості у формуванні прибутку підприємств залежать від сфери їхньої діяльності, галузі господарства, форми власності, розвитку ринкових відносин, інше. Розрізняють декілька видів прибутку підприємства: маржинальний, валовий, операційний, від звичайної діяльності, та чистий. Відповідно до чинних в Україні положень (стандартів) бухгалтерського обліку, загальний прибуток підприємства складається з прибутку, отриманого підприємством від звичайної діяльності та від надзвичайних подій. Прибуток від звичайної діяльності становить близько 95% загальної суми отриманого підприємством прибутку.

Основним показником ефективності діяльності підприємства, розрахунок якого базується на показниках прибутку, є рентабельність. Рентабельність і прибуток є основними якісними показниками, що відображають економічну

ефективність підприємства, його фінансовий стан, успіхи та можливості у виконанні розробленої програми економічного та соціального розвитку. Зростання рентабельності об'єктивно свідчить про збільшення одержуваного прибутку, бо при зростанні прибутку створюються умови для збільшення рентабельності. Показники рентабельності можуть характеризувати прибутковість акціонерного капіталу, рентабельність активів і рентабельність продажів. Дані показники базуються на прибутку до вирахування процентних витрат (прибутковість власників акціонерного і позичкового капіталу), або чистого прибутку (прибутковість власників акціонерного капіталу) оподаткування, залежно від того на яких аспектах зосереджується конкретне дослідження. [2]

Ефективність управління прибутком підприємства доцільно досліджувати у двох напрямках: оцінювання ефективності формування фінансових результатів з урахуванням оперативних та стратегічних цілей управління, а також оцінювання ефективності використання прибутку підприємства, що є основою сталого розвитку підприємства у поточному та перспективному періодах. Система управління прибутком орієнтована на підвищення прибутковості підприємства за рахунок: збільшення обсягів виробництва, зростання цін на продукцію, зниження собівартості продукції.

Зважаючи на вищевикладене, основним напрямом підвищення прибутковості підприємства має бути побудова ефективного механізму фінансового забезпечення прибутковості підприємства, який передбачає: прогнозування прибутку з урахуванням змін ринкового середовища, розробку гнучкої фінансової політики і заходів щодо підвищення ефективності діяльності підприємств.

Список літератури:

- 1.Покропивний С. Ф. Економіка підприємства : підручник / С. Ф. Покропивний, М. Г. Грецак, В. М. Колот. – К. :КНЕУ, 2008. – 528 с.
- 2.Байстріюченко Н. О. Вплив динаміки структури капіталу на фінансово-економічні результати діяльності підприємства [Текст] : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Байстріюченко Наталія Олегівна ; Сум. держ. ун-т. - Суми, 2010. - 212 арк. : рис., табл.

*Триль В.О., ст. гр. ФКфе- 12 -1
Науковий керівник:
к.е.н., ас. кафедри ЕАіФ Букресва Д. С.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

НЕОБХІДНІСТЬ ПЛАНУВАННЯ ЗАХОДІВ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА, ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

Рентабельність є одним із головних вартісних показників ефективності виробництва, який характеризує рівень віддачі активів і ступінь використання капіталу у процесі виробництва. Рентабельність безпосередньо пов'язана з отриманням прибутку, однак її не можна ототожнювати з абсолютною сумою отриманого прибутку. Сукупність показників рентабельності всебічно відбиває ефективність виробничої (операційної), інвестиційної та фінансової діяльності підприємства і відповідає інтересам учасників економічного процесу.

Враховуючи зазначене, необхідність планування заходів підвищення рентабельності підприємства є беззаперечним фактором забезпечення ефективності його функціонування.

Тобто аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство, раціональність їх використання, а також він показує чи здатне дане підприємство випускати високорентабельну продукцію, яка користуватиметься попитом серед споживачів, чи зможе це підприємство конкурувати з іншими подібними в умовах ринкової економіки.

Можливі зіставлення прибутку з факторами, які на нього впливають, дають в результаті множину показників рентабельності, які відрізняються не тільки по завданнях, які потрібно вирішити, та змісту, але й по використовуваним при розрахунку рентабельності показниках прибутку [1]. В якості останніх у вітчизняній практиці традиційно використовується чистий прибуток, валовий прибуток та операційний дохід. Збільшення показників рентабельності підприємства значною мірою залежить від зростання чистого

прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків.

В умовах ринкової економіки чистий прибуток є основою економічного та соціального розвитку підприємства, тому для підвищення рентабельності підприємства потрібно збільшувати прибуток, а це можна зробити наступними методами [1, 2]:

- нарощувати обсяги виробництва і реалізації товарів, робіт, послуг;
- здійснювати заходи щодо підвищення продуктивності праці працівників;
- зменшувати витрати на виробництво (реалізацію) продукції, тобто знижувати її собівартість;
- кваліфіковано здійснювати цінову політику, оскільки на ринку діють переважно вільні (договірні) ціни;
- покращувати маркетинг, що пов'язане з коригуванням стратегії і тактики маркетингу;
- усувати канали втрат прибутку (виплата різних штрафів, пені, неустойок).

Отже, провівши дослідження даної тематики можна зробити висновок, що рентабельність як показник дає уявлення про достатність чи недостатність прибутку порівняно з іншими окремими величинами, які впливають на фінансово-господарську діяльність підприємства. Тому підприємства повинні активно шукати всі можливі шляхи вдосконалення виробництва, підвищення конкурентоспроможності власної продукції, це і буде сприяти зростанню рентабельності підприємства.

Список літератури:

1. Гавалешко С.В. Рентабельність підприємства та шляхи його підвищення [Електронний ресурс] / С.В. Гавалешко //Економікс. – 2012. – №10. – Режим доступу: www.rusnauka.com/10_DN_2012/Economics/10_106158/doc/html
2. Захарчук Т. М. Шляхи збільшення прибутку на підприємстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.finalearn.com/lifers-499-1.html>

*Усаченко Г.А., ст. гр. ЕФбс-15-м
Науковий керівник:
к.е.н., доц., кафедри ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

НАПРЯМКИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний розвиток нашої економіки можна охарактеризувати як період потрясінь. Зміни, пов'язані з ризиками, збитками та умовами прогресуючої світової кризи стали нормою сьогодення. Якщо підприємства не будуть прямувати до змін, які охоплюють весь сучасний світ, вони зазнають краху й збанкрутують. Ефективна діяльність підприємства залежить від багатьох чинників, проте одним з найважливіших є фінансовий стан. Для підприємств важливим є врахування таких елементів, як платоспроможність, фінансова стійкість та ділова активність, що визначається, зокрема, ефективністю оборотних коштів, прибутковістю підприємства, таких, як потенціал формування та повнота використання фінансових ресурсів, збалансування грошових потоків і рівень фінансового ризику. Сьогодні питання, щодо поліпшення фінансового стану підприємств розглядається в працях А.Д. Шеремета, М.П. Баканова, Г.В. Савицької, М.Г. Чумаченко та інших, тому є актуальною проблемою українських підприємств, які працюють в умовах економічної кризи.

Сучасний ринок постійно змінюється. Швидкість змін така велика, що саме пристосування до них стає істотною перевагою підприємств у конкурентній боротьбі. У цих умовах машинобудівні підприємства, які прагнуть зміцнити свої конкурентні позиції, повинні орієнтуватися на нові підходи, принципи і методи організації і ведення бізнес процесів, заснованих на удосконаленні саме внутрішнього механізму управління сталим функціонуванням підприємств. Саме тому першочерговою проблемою на сьогоднішньому етапі розвитку машинобудівних підприємств, є пошук альтернативних шляхів покращання їх фінансового стану.

Для покращання фінансового стану машинобудівного підприємства потрібен пошук оптимальної структури капіталу, яке являє собою таке співвідношення використання власних і позичених коштів, при якому забезпечується ефективна пропорційність між коефіцієнтом фінансової рентабельності і коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства, тобто максимізується його ринкова вартість. Також для підприємств доцільно використовувати методи оптимізації структури капіталу: за критерієм максимізації рівня прогнозованої фінансової рентабельності та за критерієм мінімізації її вартості. Доцільно підприємству оптимізувати матеріальні витрати, яка використовується на основі системно-орієнтованого управління на поточну і середньострокову перспективу, так як знизивши витрати виробництва, підприємство має можливість знизити ціни і отримати конкурентну перевагу в своїй галузі та отримати вищі прибутки. Покращення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства необхідно удосконалити механізм управління дебіторською заборгованістю. Досягнення заданої мети можливе за рахунок використання методів визначення оптимального обсягу дебіторської заборгованості. Знизивши тривалості виробничого й операційного циклу використовуються, як ефективно управління запасами, шляхом надходження такої оптимальної обсягу запасів при якому витрати на їх підтримання та утримання були б мінімальними, а кількість запасів – достатньою для стабільної роботи суб'єкта господарювання.

Підсумовуючи можна сказати, що заходи, спрямовані на покращення фінансового стану підприємства приведуть до його фінансової стабільності.

Список літератури:

1. Корнева Н.О. Шляхи покращення фінансового стану підприємств// Збірник наукових праць. Економічні науки. – 5. – с. 55-60.
2. Бутковська Г.Р. Напрямки покращення фінансового стану підприємств України в сучасних економічних умовах. – с. 507-509.

Филиппович Є.С., ст.гр. ФКс-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Герасимова І.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

УПРАВЛІННЯ ДЖЕРЕЛАМИ ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Для успішного функціонування на споживчому ринку підприємству необхідна дієва ефективна комплексна система управління його діяльністю. У цьому контексті значним і суттєвим для підприємств є ефективний вибір джерел фінансування, які є невід'ємною складовою діяльності підприємства.

В умовах нестабільної ситуації в економіці державі, підвищеної конкуренції серед підприємств тощо, підприємства змушені шукати найбільш вигідні або нові джерела фінансування на ринку капіталів для здійснення своєї діяльності.

Розвиток ринкових відносин сприяв значному збільшенню способів фінансування бізнесу. З одного боку, це добре, адже розвиваються ринок і конкуренція, покращується якість товару, збільшується зайнятість населення тощо. А з іншого — це змушує підприємства шукати нові способи управління та аналізу джерел фінансування, їм доводиться брати до уваги особливості кожного ресурсу, його вартість, часові рамки та інше.

Джерела фінансування прийнято розділяти на чотири види:

- внутрішні джерела підприємства (чистий прибуток, амортизаційні відрахування, реалізація або здача в оренду не використовуваних активів);
- залучені кошти (кошти від інвестора);
- позикові кошти (кредит, лізинг, векселі);
- змішане (комплексне, комбіноване) [1].

Головна мета вибору джерела фінансування полягає в тому, щоб віднайти такі з них, за яких витрати на повернення будуть мінімальними, а ефективність — максимальною. Невміле управління джерелами фінансування часто призводить до погіршення стану підприємства. В ідеалі стратегічний план розвитку підприємства

має передбачати розрахунок усього портфелю фінансування, в якому показуються різні способи залучення та використання коштів [2].

Управління фінансами підприємств (фінансовий менеджмент) забезпечує його господарську діяльність фінансовими ресурсами, вирішує існуючі фінансові протиріччя у фінансових відносинах, здійснює контроль за дотриманням фінансової дисципліни і націлене на подальший розвиток підприємства, досягнення його стратегічних цілей. Відділ фінансового планування розробляє плани та бюджети підприємства

Використання «чужих» коштів збільшує рентабельність власного капіталу підприємства, це називається ефектом фінансового важеля, він може як збільшуватися, так і зменшуватися, залежно від поєднання позикових та залучених коштів або від розміру відсоткової ставки за кредит;

У зарубіжній практиці прийнято, що оптимальне значення ефекту фінансового важеля не може виходити за межі рентабельності підприємства [3].

Отже, структура джерел фінансування підприємства представлена основними складовими: власним капіталом, позиковим капіталом і залученим капіталом.

Методичні підходи до побудови раціональної структури капіталу підприємств полягають у формуванні гнучкої фінансової політики, яка дає змогу оперативно реагувати на вплив зміни зовнішнього та внутрішнього економічного середовища шляхом вибору та оптимізації альтернативних джерел залучення капіталу і ключовими показниками фінансово-господарської діяльності підприємств для підвищення ефективності використання його капіталу.

Список літератури:

1. Бондар Н.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник / Н.М. Бондар. –К.: Видавництво А.С.К., 2010. – 400с.
2. Болтак О.Л. Шляхи вдосконалення системи управління підприємством: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.zinet.inf/boltak.php>
3. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник / О.С. Іванілов. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 728 с.

*Целуйко А.В., ст. гр. ФКфе-12-2
Науковий керівник:
д.е.н., проф. каф ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м.Дніпропетровськ, Україна)*

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Необхідною умовою успішного функціонування господарюючих суб'єктів в умовах ринкової економіки є забезпечення самоокупності витрат своїми доходами, прибутковості та самофінансування. Реальну економічну самостійність підприємствам забезпечує наявність власних фінансових ресурсів, що у свою чергу, забезпечує можливість для підприємства формувати й позиковий капітал на найбільш вигідних для підприємства умовах. Питаннями оцінки формування та використання фінансових ресурсів займаються такі вітчизняні науковці, як Г. Вознюк, О. Галушко, О. Єрмошкіна, В. Савчук, Л. Соляник, А. Загородній, Г. Партин, М. Коробов та ін. Незважаючи на значну кількість праць, присвяченій управлінню фінансовими ресурсами підприємства, проблема формування фінансових ресурсів підприємства потребує подальшого вивчення та удосконалення.

Відповідно метою даного дослідження є вивчення економічної сутності та природи формування фінансових ресурсів підприємства як основи для побудови найбільш ефективного механізму управління ними.

Аналіз існуючих підходів до визначення сутності фінансових ресурсів підприємства дозволяє стверджувати, що під фінансовими ресурсами слід розуміти всі грошові кошти підприємства, накопичені в процесі формування, розподілу, використання та перерозподілу валового внутрішнього продукту, акумульовані в цільових фондах і перетворенні у відповідну матеріальну форму або призначені для здійснення визначених витрат.

З одного боку фінансові ресурси є основою формування усіх видів ресурсів підприємства, з іншого боку формування самих фінансових ресурсів є результатом взаємодії окремих видів ресурсів з метою отримання

підприємством максимально можливого чистого грошового потоку. Відповідно, процес управління фінансовими ресурсами підприємства повинен розглядатись як безперервний процес трансформації різних видів ресурсів у грошові потоки (вхідні та вихідні) та залежно від джерел формування відповідних грошових потоків формувати усю сукупність фінансових ресурсів з точки зору забезпечення максимального приросту чистого грошового потоку.

Найвагомішим джерелом утворення власних фінансових ресурсів підприємства є чистий прибуток, яких охоплює усю сукупність активностей підприємства, характеризує ефективність його господарської діяльності.

У процесі управління фінансовими ресурсами підприємства одним з найважливіших завдань є адекватний аналіз формування і використання фінансових ресурсів підприємства, який повинен здійснюватись у такій послідовності: 1 - аналіз джерел формування капіталу: оцінка структури джерел фінансових ресурсів у цілому, аналіз джерел власних коштів, аналіз джерел позикових коштів, аналіз кредиторської заборгованості; 2 - аналіз активів підприємства: аналіз складу і структури загального капіталу в цілому, аналіз основного капіталу, аналіз оборотного капіталу, аналіз дебіторської заборгованості; 3 - аналіз ліквідності балансу підприємства, який передбачає деяку перебудову активів за ознакою ліквідності і пасивів за ознакою терміновості їх погашення, перевірка синхронності надходження і витрачання фінансових ресурсів підприємства, тобто його здатність розраховуватись за своїми зобов'язаннями власним майном за певний період часу; 4 - порівняльний аналіз фінансових показників одного підприємства з іншими або за різні звітні періоди, тобто розраховується узагальнюючий рейтинговий показник.

Отже, удосконалення формування власних фінансових ресурсів підприємства слід розглядати як один із головних чинників підвищення ефективності будь-якої виробничо-господарської діяльності. Від цього залежить поліпшення позиції підприємства в конкурентній боротьбі, його стабільне функціонування та динамічний розвиток.

*Чернишева А.В., ст. гр.ФКфе-12-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц.кафедри ЕАіФ Никифорова Ю.В.
(Державний ВНЗ “Національний гірничий
університет” м. Дніпропетровськ, Україна)*

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ТА МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Світовий досвід свідчить, що мале підприємництво в цивілізованих формах є важливою умовою оздоровлення не тільки національної економіки, а й усього суспільного життя держави. Так малі підприємства надають можливість реалізувати творчі здібності, підприємливість, ініціативу, створювати конкурентне середовище. Лише при наявності великої кількості малих підприємств різних форм власності можна ліквідувати дефіцит багатьох видів продукції, вдосконалювати суспільні відносини, домагатися їх адекватності сучасним продуктивним силам в економіці держави.

Однак процес становлення малого підприємництва в різних сферах суспільного життя в Україні йде дуже важко, нерідко його сутність деформується, набуває бюрократичний або кримінальний характер і не тільки не дає економічного ефекту від його діяльності, але і породжує нові труднощі у господарському та суспільному житті. Також відсутня прийнятна для України концепція, модель і система заходів державно-правової підтримки у сфері становлення малого підприємництва. Це веде до економічних труднощів з боку підприємців, які не витримують постійного форс-мажору, що пов'язані з нестабільним економічним становищем у країні та впливом світової фінансової кризи.

Економічний розвиток малих і середніх підприємств, їх роль і місце в національній економіці є об'єктом дослідження українських і російських вчених, таких як: І. Акімова, Ст. Геєць, Ст. Кредісов, В.Ляшенко, О.В. Дзюблук, О.Л. Малахова та ін.

В умовах сьогодення малі підприємства відчувають серйозні фінансові труднощі, характерні для малого бізнесу у всіх країнах, але в Україні це значно

посилилось у зв'язку з умовами перехідного політичного та економічного періодів. Економічна нестабільність, кризовий стан виробничих галузей, нерозвиненість інфраструктури, тиск з боку великих конкурентів (у тому числі іноземних), ускладнені процедури реєстрації та ліцензування, криза неплатежів та несумлінна поведінка підприємств-споживачів, відсутність внутрішніх стимулів для довгострокових інвестицій та розвитку технологій в умовах інфляції, попитові обмеження, нерівноправне становище на ринку кредитних та інвестиційних ресурсів, брак управлінських навичок, криміналізація економіки - всі ці чинники надавали і надають по даний час негативний вплив на розвиток малого підприємництва в Україні.

У вище розглянутих умовах розвиток діяльності малих підприємств можливий лише за умов взаємовідносин з комерційним банком. З однієї сторони це сприяє розвитку взаємовідносин з боку доступності кредитних ресурсів, а з іншого – заощадження фінансових ресурсів для отримання додаткових джерел прибутку підприємця. Таким чином, перераховане вище є важливим для розвитку малого підприємництва в Україні, тому потребує якнайшвидшого вирішення з обох сторін. Першочерговими заходами в цьому напрямку, повинні стати такі: запровадження пільгового кредитування, що передбачає низьку процентну ставку, тривалий термін кредитування, можливість повернути отриману суму до закінчення терміну кредиту, пайове фінансування, або розробка державної програми з надання субвенцій з державного бюджету.

Список літератури:

1. Дзюблюк О.В., Малахова О.Л. Банки і підприємства: кредитні аспекти взаємодії в умовах ринкової трансформації економіки: Монографія. – Тернопіль.: Вектор, 2008. – 324 с.
2. <http://old.niss.gov.ua/Table/Jalilo19/002.htm>
3. <http://www.studfiles.ru/preview/3912265/>

*Шевченко К.І., ст. гр. ФКфе -12-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Доценко О.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Підвищення ефективності використання основних фондів на підприємствах є важливою проблемою в нашій державі в сучасних умовах розвитку економіки. В Україні розвиток ринкових відносин підвищує рівень відповідальності суб'єктів господарювання за результатами своєї діяльності. Тому на сьогодні актуальною проблемою є визначення ефективності використання основних фондів. Для поліпшення використання діючих основних виробничих фондів необхідна ефективність їх використання. Від ефективності використання залежать темпи зростання продуктивності праці, обсягів виробництва, поліпшення якості промислової продукції та інших показників [1].

Головною ознакою підвищення рівня ефективного використання основних засобів підприємства є зростання обсягу виробництва продукції. Всю сукупність технічних, організаційних та економічних заходів щодо кращого використання основних засобів підприємства можна умовно поділити на дві групи: збільшення екстенсивного завантаження; підвищення інтенсивного навантаження [3].

Однак треба наголосити на двох важливих фактах. По-перше, якщо екстенсивне завантаження машин та устаткування обмежується тільки календарним фондом часу, то можливості підвищення інтенсивного навантаження устаткування, його продуктивності практично не є такими обмеженими. По-друге, здійснення заходів екстенсивного напрямку, зазвичай, не потребує капітальних витрат, а підвищення рівня інтенсивного використання виробничого апарату зв'язане зі значними інвестиціями; проте

останні порівняно швидко окуповуються за рахунок одержаного внаслідок інтенсифікації додаткового економічного ефекту.

Для вирішення завдання підвищення використання основних фондів та отримання бажаних результатів у діяльності підприємства повинні бути розроблені конкретні шляхи, спрямовані на поліпшення використання основних засобів, практичне застосування яких дасть змогу використовувати наявні на підприємствах резерви підвищення їх ефективності, а також визначити основні чинники, що сприятимуть цьому.

Поряд з технічними і організаційними факторами важливу роль в підвищенні ефективності використання основних засобів повинні відігравати й фактори матеріального стимулювання працівників підприємств [2].

Отже, на сьогоднішній день спостерігається безліч проблем використання основних засобів підприємств, вирішення яких одне з основних завдань діяльності підприємств. Підприємства, що мають в своєму розпорядженні основні засоби, повинні не тільки прагнути їх модернізувати, збільшувати час роботи обладнання, поліпшувати склад, структуру і склад основних засобів, але і максимально підвищувати ефективність використання того, що є із застосуванням переважно інтенсивних методів. Тому, щоб використання основних фондів було справді економічно ефективним, необхідно стежити за його технічним станом; залучати фахівців при проведенні складних ремонтів; вивчати ринки виробництва; залучати спеціалістів маркетингового відділу; підвищувати рівень спеціалізації виробництва; усувати простої; поліпшувати склад, структуру й стан основних фондів підприємства; знижувати фондомісткість; підвищувати фондівіддачу та продуктивність праці на підприємстві.

Список літератури:

1. Наказ Мінфіну від 18.03.2011 р. №372 “Про затвердження Змін до деяких П(с)БО” / [Електронний ресурс] / <http://www.mia.kiev.ua/ua/law-news/76-gaap-ukraine.html>
2. Городня Т.А. Обґрунтування стратегії підвищення ефективності відтворення та використання основних виробничих засобів підприємства [Текст] / Науковий вісник НЛТУ. - 2008. - № 18.5. - С. 287-290.
3. Фінансовий аналіз: Навч. посібник / Білик М. Д., / КНЕУ, 2005. – 592 с.

*Шейко О.О., ст.. гр.ЕФбс 15-М
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ "Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Вибір теми дослідження зумовлено її актуальністю, в сучасному світі з його виключно складною системою економічних взаємозв'язків проблема управління капіталом стає все більш гострою. Саме капітал, будучи головною економічною базою створення і розвитку підприємства, в процесі свого функціонування забезпечує інтереси держави, власників і персоналу.

Невизначеність зовнішнього середовища істотно впливає на збільшення ризиків і втрат при управлінні капіталом, обертається кризовим фінансовим станом підприємства. Динаміка зміни характеристик капіталу під впливом різноманітних чинників зовнішнього і внутрішнього середовища дозволяє визначити негативні тенденції, які ведуть до банкрутства підприємства.

В умовах ринкової економіки ефективність діяльності підприємств, високі темпи їх розвитку, підвищення конкурентоздатності багато в чому визначаються правильно сформованою політикою управління капіталом, під якою розуміється сукупність заходів, спрямованих на розробку і реалізацію фінансової стратегії, досягнення оптимального співвідношення власних і позичкових засобів, підтримку платоспроможності.

Управління капіталом підприємства розглядається в двох аспектах: як процес управління формуванням капіталу і як процес управління використанням капіталу. В рамках першого аспекту ціллю управління капіталом є придбання необхідних активів і оптимізація структури капіталу з позиції забезпечення умов для його ефективного використання. За другого аспекту ціль управління полягає в забезпеченні максимізації добробуту власників підприємства, його керівництва та працівників в поточному і перспективному періодах.

Структура капіталу підприємства визначається у вигляді синтезу двох позицій: фінансового менеджменту – як співвідношення власних і позичкових джерел формування коштів підприємства; економічного ресурсу – комбінація коштів, вкладених в усі види активів підприємства. Такий синтез забезпечує досягнення основної мети управління капіталом підприємства, яка полягає у формуванні його оптимальної структури.

Аналіз існуючих підходів до управління структурою капіталу дозволив сформулювати поняття цільової та оптимальної структури капіталу. Під цільовою структурою капіталу в роботі розуміється таке співвідношення власного і позичкового капіталу, яке фіксується при прийнятті інвестиційних і фінансових рішень. Така структура є динамічною, оскільки вона має ознаки рефлексивності, тобто можливості зміни в часі як реакції на зміну умов виробництва і реалізації продукції.

Отже, можна зазначити, що організація управління структурою капіталу в умовах неповноти, недостатності і багатозначності корисної інформації зумовлює необхідність підвищення фінансової стійкості підприємства, котра може бути досягнута при розробці на основі адаптивного підходу гнучкої системи управління капіталом підприємства; формування гнучкої стратегії управління структурою капіталу, спрямованої на попередження дисбалансу в русі фінансових потоків підприємства на основі сценарного підходу; підходи до аналізу руху капіталу підприємства, які на основі методів системної динаміки дозволяють визначити альтернативні варіанти стратегії управління структурою капіталу, що забезпечує стійке функціонування фінансової системи підприємства.

Список літератури:

1. Кочкодан В.Б. «СИНТЕЗ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА», дисертація, 2008, Хмельницький, с. 26-117
2. «Статистичний щорічник України за 2014 рік», Державна служба статистики України, Жук І.М.
3. <http://www.nbuv.gov.ua/>

Шкет Р.І., ст.гр.ЕФФп-15-с
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА: ПЕРЕДУМОВИ, КРИТЕРІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

Кожне підприємство є відкритою складною динамічною системою, яка функціонує у визначеному зовнішньому середовищі. Зміна зовнішнього середовища вимагає від підприємства адекватних змін, які дозволять підприємству пристосовуватись до нових умов функціонування і ефективно розвиватись.

Розвиток підприємства означає якісні зміни та оновлення його господарської системи та організаційної структури, підвищення ефективності функціонування на основі вдосконалення техніки, технології та організації праці у всіх структурних підрозділах, підвищення якості продукції.

Кожен із можливих шляхів розвитку передбачає той чи інший вид інвестування. Хоча в умовах фінансової кризи підприємства в основному розраховують лише на власні фінансові ресурси.

Вибір напрямків і джерел фінансування інвестиційного розвитку підприємства визначається інвестиційною політикою підприємства. В процесі її розробки та реалізації визначаються пріоритетні напрямки та форми інвестиційної діяльності, характер формування інвестиційних ресурсів підприємства, послідовність етапів реалізації короткострокових та довгострокових цілей, система формалізованих критеріїв, за якими суб'єкт господарювання реалізовує і оцінює свою інвестиційну діяльність тощо [1].

Прийняття рішення про визначення шляху розвитку підприємства передбачає оцінку існуючого потенціалу підприємства і розробку бази інвестиційних проектів для реалізації обраних напрямів розвитку підприємства. Ефективність роботи підприємства значною мірою залежить від якості запропонованих до впровадження інвестиційних проектів.

Для визначення ефективності і доцільності впровадження інвестиційних проектів використовують різні методи оцінки їх ефективності: чиста теперішня вартість, дисконтований період окупності, індекс прибутковості проекту та внутрішня ставка доходності.

Всі ці критерії базуються на дисконтуванні грошових потоків підприємства, для визначення яких застосовується ставка дисконтування. Визначення ставки дисконтування є важливим моментом достовірності цих критеріїв. Застосування завищеної ставки дисконтування призведе до заниження значення цих критеріїв і навпаки. Також важливою умовою для достовірності розрахунків є визначення часового горизонту, який в умовах нестабільної економіки є досить нетривалим. Розрахунок критеріїв ефективності інвестиційних проектів дозволить ранжувати від максимально ефективного до найменш ефективного.

Вибір ефективного варіанту інвестиційного розвитку підприємства в умовах фінансової кризи здійснюється в межах деяких обмежень. І, насамперед, це обмежені фінансові ресурси. Як уже зазначалось, підприємства в сучасних умовах розраховують, в основному, на власні фінансові ресурси. При цьому важливу роль відіграє обрана дивідендна політика підприємства або обраний механізм розподілу прибутку підприємства: яка частина прибутку передбачається для реінвестування в активи підприємства. Наступне обмеження стосується обмеженості різного роду ресурсів: матеріальних, трудових.

Тому ранжування інвестиційних проектів по рівню їх ефективності дозволить вибрати оптимальний варіант подальшого інвестиційного розвитку підприємства в умовах існуючих обмежень щодо різного роду ресурсів в умовах нестабільної української економіки.

Список літератури:

1. Проблеми управління інноваційним розвитком підприємств у транзитивній економіці : монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. С. М. Ілляшенка. – Суми : Університетська книга, 2005. – 582 с.

2. Чорна М.В., Глухова С.В. Формування ефективної інвестиційної політики підприємства: Монографія. – Харків: ФО-П Шейніна О.В., 2010. – 210 с. [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/.../cgiirbis_64.exe

Штиганович Є.А., ст. гр. ФКс-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет» м. Дніпропетровськ, Україна)

НА ШЛЯХУ ДО СТІЙКОГО ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА

Сьогодні, за наявності ресурсної бази і значного потенціалу реальний сектор економіки має низку проблем. Відсталість техніко-технологічної бази призводить до того, що рівень витрат перевищує аналогічний показник у Європі та США у декілька разів. В умовах значного зростання витрат, наявності регуляторних бар'єрів, відсутності фінансування все більше підприємств декларує збитки або й взагалі припиняє діяльність. Нині в Україні збитковість економічної діяльності підприємств набула тотального характеру, що підвищило вірогідність їх банкрутства. З 2011 року відбувалося системне зниження рентабельності операційної діяльності промислових підприємств та рентабельності власного капіталу у всіх галузях економіки України (рис.1).

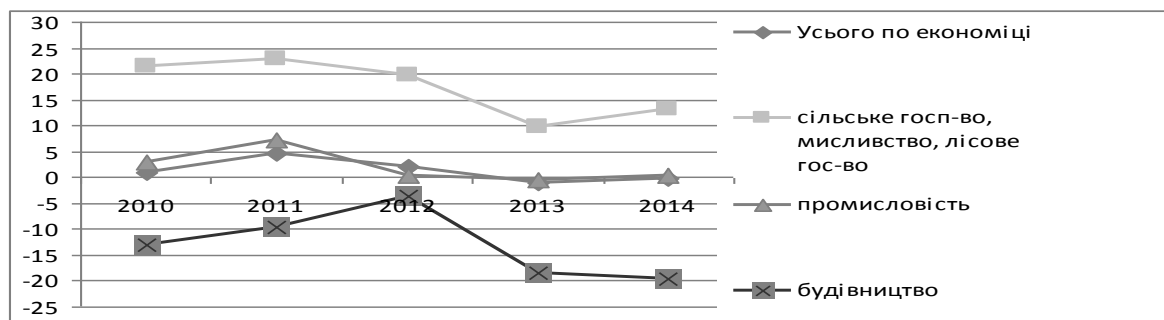

Рис. 1. Динаміка рентабельності власного капіталу за галузями економіки України, % (складено за даними джерела [1])

Проведений аналіз фінансових результатів діяльності підприємств основних галузей економіки України доводить, що в 2014 р. прибутковим було лише сільське господарство [1]. Висока залежність фінансово-економічної системи України від зовнішніх впливів зробила її вкрай нестійкою та підвладною ризикам, що в значній мірі спровокувало фінансову нестійкість підприємств реального сектору економіки та стало однією з основних перешкод

на шляху до стабілізації економічного зростання економіки України. Фінансовий стан вітчизняних підприємств суттєво погіршився, а фінанси підприємств залишались поза колом системного державного регулювання й фінансової підтримки. Саме тому на даний момент часу найбільш гостро постає проблема забезпечення прибуткової діяльності підприємств, яка залежить від низки фінансових важелів, що безпосередньо впливають на якість результату діяльності суб'єктів господарювання. Наразі криза неприбутковості, окрім впливу зовнішніх факторів, породжена впровадженням неефективної управлінської політики підприємцями. На жаль, на сьогодні більшість підприємств або зовсім не реалізує, або ж неефективно реалізує усю сукупність принципів стратегічного управління, і саме тому, вони не в змозі протистояти зовнішньому тиску. Тому в даних умовах досить гостро постає проблема забезпечення прибуткової діяльності підприємств шляхом впровадження ефективної політики управління фінансовими результатами діяльності організацій.

Для вирішення проблеми ефективного управління прибутком підприємств реального сектора економіки необхідно створення нових ефективних механізмів регулювання й підтримки конкуренції в розвитку внутрішнього ринку шляхом перебудови монетарної політики держави щодо забезпечення фінансово-кредитними ресурсами позитивної динаміки економічних процесів і структурних змін, вдосконалення інституційної структури фінансової системи в напрямі формування мережі фінансових інститутів розвитку, регіональних і спеціалізованих банків, а також інфраструктури проектного фінансування. Дана проблема є досить актуальною на сьогоднішній день, в умовах економічної кризи, і її вирішення призведе до підвищення стійкості розвитку національної економіки.

Список літератури:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.ukr.stat.gov.ua>.
2. Аналіз економічного стану України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=4972952>

*Щербіна С.А., ст. гр.ФКс-14-1
Науковий керівник:
Ст. викл. кафедри ЕАіФ Лісовенкова І. М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА І ДЖЕРЕЛА ЇХ ФОРМУВАННЯ

Важливою складовою фінансової бази регіону є фінансові ресурси підприємницьких структур, які повинні бути направлені на ефективний розвиток та утримання його виробничої та соціальної інфраструктури.

Фінансові ресурси – це грошові кошти, які є у розпорядженні підприємства, організації установи. Виходячи із цього визначення можна констатувати, що до фінансових ресурсів належать усі грошові фонди, а також та частина грошових коштів яка використовується у не фондovій формі [1].

Вибір підприємством тієї чи іншої цілі залежить від галузі в якій працює, від становища на ринку.

Фінансові ресурси значною мірою характеризують фінансовий потенціал, а саме можливості підприємства у здійсненні витрат з метою отримання доходу [2]. Фінансові ресурси в комплексі з трудовими та матеріальними становлять важливий склад ресурсної забезпеченості підприємств.

Система управління фінансовими ресурсами складається з таких основних етапів:

- визначення проблеми;
- звернення до досвіду менеджерів з приводу управління фінансовими ресурсами;
- визначення альтернативних рішень;
- прийняття управлінського рішення;
- його реалізація;
- оцінка результатів реалізації рішень

Основним напрямком управління фінансовими ресурсами підприємства є

оптимізація використання ресурсів підприємства. Оптимальний варіант формування та використання фінансових ресурсів базується на застосуванні системно – аналітичного підходу до управління фінансами [3]. В основі цього підходу лежить доцільність управлінського рішення, яке визначається ситуацією, яка формується під впливом факторів внутрішнього та зовнішнього середовища.

Від ефективної організації та правильного управління фінансовими ресурсами підприємства залежить як його фінансово – економічний стан, так і стан на ринку в сучасних конкурентних умовах.

Удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємств варто розглядати як фактор підвищення будь-якої виробничо-господарської діяльності [4].

Система управління фінансовими ресурсами являє собою сукупність форм і методів на основі яких здійснюється управління грошовим оборотом та фінансовими ресурсами. Дана система буде вважатися ефективною лише тоді, коли вона дає змогу не лише раціонально використовувати наявні ресурси, а й забезпечити системний пошук можливостей подальшого розвитку підприємства.

При управлінні фінансовими ресурсами підприємства необхідним є застосування системного підходу, що підпорядкований загальній меті розвитку підприємства та визначає доцільність управлінського рішення залежно від ситуації, яка виникає під впливом внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства.

Список літератури:

1. Бердар М. М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства / М. М. Бердар // Актуальні проблеми економіки. - 2010. - №5./
2. Гуляєва Н. М. Фінансові ресурси підприємств / Н.М. Гуляєва, О.В. Сьомко // Фінанси України. - 2013. - №12.
3. Зятковський І. В. Фінанси підприємств : Навч. посібник / І. В. Зятковський. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К : Кондор, 2013
4. Котляр М.Л. Аналіз фінансового стану підприємства / М.Л.Котляр // Фінанси України. – 2011 рік.

*Явтушенко А.С., ст. гр.ФК-12-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Герасимова І. Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансова діяльність займає важливе значення в процесі функціонування підприємства та організації його облікової політики [1].

Під організацією фінансової діяльності розуміють визначення структури фінансової служби підприємства, посадових інструкцій фінансових менеджерів, побудову інформаційного забезпечення фінансової діяльності та системи руху фінансової інформації всередині підприємства, а також її постачання у зовнішнє оточення бізнесу.

Організація фінансової діяльності окремого підприємства залежить від таких чинників:

- визначеного власником ступеня керованості фінансовою діяльністю;
- чисельності керованих напрямів фінансової діяльності (складу робіт) на підприємстві;
- виду підприємства та його організаційної структури, що визначає чисельність фінансових підрозділів та їх функції;
- масштабу підприємницької діяльності, від якої залежить чисельність працівників, які формують та використовують фінансову інформацію.

Досвід великих компаній розвинених країн свідчить про доцільність чіткої диференціації фінансової діяльності між відділами, які складають фінансову службу. В його структурі зазвичай є: інформаційні органи, фінансові органи та контролюючі органи. Найчастіше великі і середні підприємства мають фінансову службу, побудовану за функціональною ознакою [2].

Робота фінансової служби залежить від організаційної структури підприємства, форми його власності. На малих підприємствах фінансовий

відділ відсутній як такий, адже підприємство не має можливості його утримувати. Тому роботу цього відділу може виконувати як бухгалтерія, так і зовнішні консультанти. Функцію контроль та управління за фінансами здійснює керівник підприємства. На середніх підприємствах фінансовий відділ зазвичай відсутній, функцію управління фінансами здійснює бухгалтер, який свої рішення погоджує з керівником підприємства. На підприємствах, що належать до великих управління фінансами здійснює компетентний на це відділ на чолі з фінансовим директором. Діяльність відділу та його організаційна підпорядкованість вищому керівництву здійснюється в межах організаційної структури самого підприємства.

Суттєвою причиною кризового стану багатьох вітчизняних підприємств є неналежне виконання фінансовими службами покладених на них функцій і завдань. Досить часто це зумовлено тим, що відповідальність за всю фінансову роботу на підприємстві покладається на бухгалтерію, а фінансові служби або взагалі відсутні, або їх завдання є невизначеними і не мають нічого спільного з тими, які виконують відповідні служби на підприємствах країн Західної Європи чи США [3].

Організація фінансової діяльності підприємства визначається ефективністю прийняття управлінських рішень керівником підприємства та фінансовим відділом, використання достовірної інформації та надання її внутрішнім і зовнішнім користувачам по потребі, підвищення ролі фінансового та стратегічного планування, чіткість взаємодії бухгалтерського та фінансового відділів, що дозволяє визначити фінансовий результат як у бухгалтерському обліку, так і у звітності фінансового відділу [1].

Список літератури:

1. Левицька С.О., Панчук І.П. Організація фінансової діяльності підприємства як об'єкта бухгалтерського обліку // Економік: наукові записки, 2013. - Вип.23.- С.339-343
2. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: [навч. посібник] / Г. І. Філіна. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 32 с.
3. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: [навч. посібник] / О. О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.

Яковенко О.Є., ст. гр. ФКсв-15

Науковий керівник:

К.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н. М.

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективна робота будь-якого підприємства у довгостроковому періоді, його економічне зростання визначаються правильним вибором стратегічних орієнтирів, що дозволяють найкращим чином реалізувати технічний та людський капітал й інші ресурси, які перебувають у розпорядженні підприємства. На сьогодні винятково важливим стає організація такого управління, яке змогло б забезпечити адаптацію підприємства до швидких змін умов ведення бізнесу.

Питанням розробки систем управління фінансовими ресурсами підприємств присвячена велика кількість наукових робіт, з яких слід зазначити таких вчених-економістів, як І.О.Бланк, В.В.Ковальов, Ю.Г.Лисенко, А.М.Поддєрьогін, В.М.Суторміна, С.В.Хачатурян, Дж.К.Ван Хорн, Ю.Ф.Бригхем та ін.

Неефективність використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства, і, як наслідок, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації послуг, до невиконання плану прибутку. Саме тому необхідно забезпечити ефективне використання фінансових ресурсів підприємства з метою підвищення його фінансової стійкості.

Ефективність використання ресурсів і підвищення рівня економічної стійкості підприємства в сучасних економічних умовах значною мірою залежить від наявності, використання й удосконалення економічного потенціалу підприємства.

Однією з особливостей нестійкого функціонування сучасних підприємств є кількісна, якісна та структурна недосконалість економічного потенціалу, що зумовлена великими втратами ресурсів у здійсненні реформ і складним фінансовим становищем підприємств. Тому першочерговим етапом у покращенні фінансового стану підприємства має стати пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, яке б забезпечило мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу, а також необхідність стабілізації фінансової стійкості підприємств в умовах фінансової нестабільності: усунення зовнішніх факторів банкрутства; удосконалення поточного календаря - фінансового документа, у якому відображається грошовий обіг підприємства; вживання локальних заходів з поліпшення фінансового стану

Система заходів для підтримки економічної стійкості підприємства згідно розробленої стратегії повинна передбачати: постійний моніторинг зовнішнього і внутрішнього станів підприємства. Якщо моніторингом виявлено недостатній рівень фінансової стійкості підприємства, то мають бути реалізовані такі дії: оптимізація руху фінансових ресурсів підприємства і врегулювання фінансових відносин, які виникають під час розрахункових відносин між господарюючими суб'єктами; розробка проектів перспективних і поточних фінансових планів, визначення джерел фінансування господарської діяльності, а також бюджетне фінансування, довго - та короткострокове кредитування тощо.

Реалізація фінансової стратегії підприємства у тісному взаємозв'язку з інноваційною стратегією, з врахуванням усіх поставлених цілей та підцілей дасть змогу підприємству підвищити свою конкурентоспроможність, покращити фінансовий стан та стане запорукою успіху в процесі реалізації транспортної стратегії на макроекономічному рівні.

Список літератури:

1. Костирко Л. А. Стратегія фінансово-економічної діяльності господарюючого суб'єкта: методологія і організація : Монографія / Костирко Л. А. – Луганськ: СЛУ ім. В.Даля, 2002. – 110 с.
2. Опарін В. М. Фінансові ресурси: проблеми визначення та розміщення / В.М. Опарін // Вісник НБУ. – 2008. – № 5. – С. 11.

*Ястреба В.О., ст. гр. ЕФбс-15-1-М
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Грошові потоки обслуговують здійснення господарської діяльності підприємства практично у всіх її аспектах. Ефективно організовані грошові потоки підприємства, підвищуючи ритмічність здійснення операційного процесу, забезпечують ріст обсягу виробництва і реалізації його продукції. Тому, ефективність роботи підприємства повністю залежить від організації і системи управління грошовими потоками.

Питання методики та організації аналізу руху грошових коштів знайшли відображення у дослідженнях багатьох науковців, серед яких І. О. Бланк, Г. В. Савицька, М. Д. Білик, Ф.Ф. Бутинець, О. О. Терещенко, Ю. С. Цал-Цалко, М. Г. Чумаченко, О. В. Яріш та інші.

Необхідність проведення аналізу грошових коштів полягає в обмеженості грошових ресурсів на підприємстві, нестійкому фінансовому стані багатьох підприємств, ризику втрати платоспроможності, а також в підвищенні рівня ефективності управління.

На думку дослідників, методика аналізу грошових потоків знаходиться в стадії свого формування. Найбільш послідовний та аналітично цілісний методичний підхід представлено в роботах українського дослідника професора Бланка І.О. [1]. Згідно з викладеною концепцією, аналіз грошових потоків підприємства доцільно проводити за такими етапами роботи, як: вивчення динаміки обсягу формування позитивного грошового потоку, оцінка обсягу формування від'ємного грошового потоку, дослідження збалансованості грошових потоків, вивчення синхронності грошових потоків та оцінка ефективності грошових потоків. Дана методика забезпечує комплексне вивчення характеристик грошових потоків у процесі аналізу.

Узагальнив різні методичні підходи до проведення аналізу грошових коштів [1-5], вважаємо, що методика аналізу грошових коштів підприємства повинна включати такі етапи:

Етап I. Горизонтальний аналіз грошових потоків, який полягає у визначенні динаміки надходжень та видатків грошових коштів за видами діяльності та чистого руху коштів.

Етап II. Вертикальний аналіз грошових потоків, який полягає у визначенні структури надходжень та видатків грошових коштів за видами діяльності та чистого руху коштів.

Етап III. Аналіз рівномірності розподілу грошових потоків за кварталами, який полягає у визначенні рівномірності розподілу надходжень та видатків протягом року.

Етап IV. Аналіз збалансованості надходжень та видатків за періодами, який полягає у визначенні тісноти зв'язку між надходженнями і видатками грошових коштів.

Етап V. Коефіцієнтний аналіз, який полягає у визначенні показників, що характеризують ефективність використання грошових коштів підприємства.

Запропонована методика аналізу грошових потоків дозволяє оцінити ефективність управління грошовими коштами підприємства.

Список літератури:

1. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия / И.А. Бланк. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2003. – 468 с.
2. Лігоненко Л.О. Управління грошовими потоками: навч. посібн. / Л.О. Лігоненко, Г.В. Ситник. – К.: Київ. нац. торг.-ек. ун-т, 2005. – 255 с.
3. Вейкрута Л. Аналіз рівномірності, синхронності та збалансованості грошових потоків підприємства / Л. Вейкрута // Вісник Львівського університету. – Серія екон. – 2008. – Вип. 40. – С. 65–69.
4. Власюк Т.М. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства / Т.М. Власюк, О.М. Волинець, Н.І. Новицька // Вісник КНУТД. – 2014. - №3. – С. 36-46.
5. Сологуб С. Грошові потоки та їх аналіз на підприємствах залізничного транспорту / С. Сологуб, О. Стужний // Збірник наук.праць ДЕГУТ. Серія «Економіка та управління», 2012. Вип.21-22, Ч.1. – С. 167-173.

ЗМІСТ

Секція 2 Удосконалення системи оподаткування	3
Свідунова Н.В. Теоретичні основи податкового планування на підприємстві.....	3
Секція 3 Актуальні напрями розвитку фінансової системи країни в умовах глобалізації	5
Божок Є.М. Державний борг України та його динаміка.....	5
Водопь'ян М.В. Формування оптимального страхового портфеля страхової компанії.....	7
Гусаревич О.Д. Удосконалення підходів до управління валютними операціями банку	9
Євтушенко Ю.В. Управління фінансовими ресурсами страхових компаній	11
Замковий О.О. Statistical modeling of economic systems in equity markets	13
Койнаш Т.А. Удосконалення управління надійністю та ліквідністю банку в умовах економічної кризи	15
Колісніченко Ю.І. Сутність, зміст оцінки кредитоспроможності позичальника та її роль в забезпеченні ефективності кредитних операцій банку.....	17
Мамєдова Д.Т. Вплив фінансової кризи на зміну умов банківського кредитування.....	19
Матухно А.С. Проблеми та напрямки ефективного розвитку кредитної діяльності банків.....	21
Морозов К.Е. Підвищення рівня фінансової стійкості страхової компанії шляхом оптимізації структури страхового портфеля з урахуванням операцій перестраховування.....	23
Нейман О.О. Сутність надійності та ліквідності кредитної установи у контексті комплексного управління.....	25
Озерова М.А. Удосконалення методичних підходів до аналізу ефективності ринку фінансових послуг в Україні	27
Сизько К.В. Удосконалення аналізу ефективності управління кредитним ризиком банку.....	29
Соловійова П.В. Основні напрями розвитку депозитних операцій комерційних банків України.....	31
Солодка Д.О. Існуючі підходи до управління активами страхових компаній.....	33
Черненко І.О. Інноваційний розвиток банківських продуктів на базі диверсифікації.....	35
Чорна А.С. Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями її вдосконалення.....	37
Чудновец Г.О. Напрями вдосконалення кредитної політики комерційного банку.....	39
Секція 4 Фінансовий менеджмент промислових підприємств та	

фінансових посередників	41
Аврамова І.С. Взаємозв'язок між факторами що впливають на фінансовий результат підприємства.....	41
Алексеевко М.Є. Підвищення ефективності функціонування підприємства на основі використання гнучкого бюджетування.....	43
Анісімова К.О. Джерела формування фінансових ресурсів підприємств.....	45
Аргунова А.А. Фінансове планування прибутку підприємства.....	47
Безсмертна М.О. Фінансова діяльність підприємств сільського господарства в сучасних умовах господарювання.....	49
Безгодько М.П. Проблеми організації операцій банку на валютному ринку.....	51
Богомазова В.О. Прибуток підприємства, як важлива складова фінансових ресурсів підприємства.....	53
Бойко О.В. Економічна сутність прибутку та рентабельність підприємства.....	55
Варакута А.О. Прибуток підприємства та фактори, які впливають на його формування та зростання в умовах економічної кризи.....	57
Гавяз В.Г. Визначення ефективності управління прибутком на основі показників фінансово-економічного стану підприємства.....	59
Гезь Л.В. Планування на підприємстві в умовах кризи.....	61
Гіль Ю.В. Методичні підходи до аналізу прибутковості підприємства	63
Григор'єва О.Ю. Шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства.....	65
Гумбатов Т.В. Проблеми забезпечення фінансової стійкості підприємства.....	67
Данільченко Д.В. Моделі ефективності використання оборотних коштів підприємства.....	69
Діаконенко В.Л. Розрахунок економіко-математично моделі оптимізації обсягу і структури оборотних активів на прикладі ПП «Стройлюкс».....	71
Єгорова П.В. Фінансова безпека в умовах ведення бізнесу.....	73
Єлізарова А.А. Планування показників фінансово-господарської діяльності підприємства.....	75
Жейнов В.І. Рентабельність як узагальнюючий показник фінансового стану підприємства.....	77
Журба А.О. Удосконалення фінансових методів антикризового управління підприємством.....	79
Зелінський С.С. Обґрунтування підходів до перебудови системи банківського кредитування в кризових економічних умовах.....	81
Зеря М.Ю. Дискусійні питання визначення вартості бізнесу в умовах нестабільної економіки	83
Іщенко В.В. Джерела фінансування діяльності підприємства.....	85
Калюжна Я.Я. Посилення управління фінансами підприємств через подальше втілення інформаційних технологій.....	87

Кібкало Я.А. Проблеми ефективності використання оборотних коштів.....	89
Клевець А.С. Оптимізація структури капіталу підприємства на основі використання теоретико-ігрового підходу	91
Козакова І.В. Методологічні підходи планування та прогнозування фінансово-господарської діяльності підприємства.....	93
Коротких Я.В. Управління використанням фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств.....	95
Костенко С.С. Удосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства в умовах ринкових відносин.....	97
Кравченко А. Д. Формування і використання власного капіталу підприємства.....	99
Кравченко Я.В. Планування фінансової сталості та платоспроможності підприємства.....	101
Куліш С.М. Проблеми формування кредитних ресурсів комерційного банку в умовах кризових явищ в економіці України.....	103
Лапаухова У.М. Методи планування прибутку підприємства.....	105
Логвинець А.Є. Роль прогнозування у формуванні прибутку підприємства.....	107
Магро Р.О. Шляхи підвищення фінансових результатів діяльності підприємства.....	109
Нефьодова А.О. Аналіз фінансового стану підприємства та розробка шляхів його поліпшення.....	111
Нізельник А.В. Формування капіталу торговельного підприємства	113
Номеровська А.В. Дослідження факторів впливу на прибуток промислового підприємства.....	115
Овчаренко К.В. Планування та прогнозування грошових потоків на підприємстві.....	117
Панченко А.О. Напрями ефективного використання капіталу на підприємствах машинобудівельної галузі України.....	119
Побуділін В.О. Сутність та принципи фінансового планування діяльності підприємства.....	121
Полтавець Г.Ю. Методологічні підходи до прогнозування банкрутства підприємств.....	123
Рікус Г.М. Управління фінансовими ресурсами підприємств з використаннями фінансового планування.....	125
Савенко А.К. Вибір ефективних інвестиційних проектів.....	127
Стецюк Д. П. Проблеми діагностики стану фінансово-господарської діяльності українських підприємств в умовах економічної інтеграції.....	129
Тахтаєв Р.Р. Формування прибутку підприємства та напрями його підвищення.....	131
Триль В.О. Необхідність планування заходів підвищення рентабельності підприємства як фактор забезпечення ефективності його функціонування.....	133
Усаченко Г.А. Напрямки покращення фінансового стану	

машинобудівного підприємства.....	135
Филиппович Є.С. Управління джерелами фінансування підприємства	137
Целуйко А.В. Економічна сутність та загальна характеристика фінансових ресурсів підприємства.....	139
Чернишева А.В. Взаємовідносини комерційного банку та малого підприємства в умовах ринкової економіки.....	141
Шевченко К.І. Ефективне використання основних фондів в умовах економічної кризи.....	143
Шейко О.О. Вдосконалення управління капіталом підприємства в умовах невизначеності.....	145
Шкет Р.І. Розвиток підприємства: передумови, критерії, перспективи.	147
Шпиганович Є.А. На шляху до стійкого зростання прибутковості підприємств реального сектора.....	149
Щербіна С.А. Фінансові ресурси підприємства і джерела їх формування.....	151
Явтушенко А.С. Організація фінансової діяльності підприємства.....	153
Яковенко О.Є. Стратегічне управління фінансовими ресурсами підприємства.....	155
Ястреба В.О. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства.....	157